เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับกฎหมายท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

คำนำ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีพันธกิจในการส่งเสริม สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเข้าใจในการจัดบริการสาธารณะตามมาตรฐานการดำเนินงาน และส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามมาตรฐานบริการสาธารณะ รวมทั้งมีภารกิจในการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำโครงการประเมินประสิทธิภาพการทำงานของสำนัก/กอง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการทำงานของสำนัก/กอง รวมทั้งพัฒนาหน่วยงานสู่ระบบราชการ ๔.๐ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่นจึงได้จัดทำหนังสือ “เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับกฎหมายท้องถิ่น” เพื่อให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ศึกษาเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน การให้คำแนะนำ หรือตอบข้อหารือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดอันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แก่ประชาชน

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่นหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคลากรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติราชการและเป็นแนวทางในการดำเนินกิจการตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนต่อไป

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

สารบัญ

หน้า

อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๖๕๕ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ ๑
เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับการใช้รถตู้พยาบาลนำไปรับส่งผู้ป่วยที่ไปตรวจสุขภาพตามที่แพทย์นัด หรือการเจ็บป่วยทั่วไปที่ไม่ใช่กรณีฉุกเฉิน

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๙๑๙ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ๓
เรื่อง หารือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมของเทศบาลเมืองหนองสำโรง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๐๐ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ๕
เรื่อง หารือเกี่ยวกับการให้บริการสัญญาณ WiFi แบบไม่คิดค่าบริการ (Free WiFi)

๔. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๐๒๘๘๕ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ๘
เรื่อง หารือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ในการดำเนินการกิจการพาณิชย์

๕. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๖๐๖๒ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ ๑๑
เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับโครงการปรับปรุงและติดตั้งเตาเผาศพปลอดมลพิษ วัดแสนสุข

๖. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๖๗๑ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ ๑๓
เรื่อง หารือเกี่ยวกับการจัดซื้อเวชภัณฑ์ยาที่มิใช่ยาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๙๒๙๖ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๐ ๑๖
เรื่อง ขอทราบข้อเท็จจริง

๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๙๗๔๑ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๐ ๑๘
เรื่อง หารือเกี่ยวกับการอุดหนุนเงินงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินพัฒนา ประจำปี ๒๕๕๘

๙. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๘๐๐๕ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ ๒๑
เรื่อง หารือการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในหมู่บ้านจัดสรร

๑๐. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๖๐๕๖ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ ๒๒
เรื่อง หารือเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างสระว่ายน้ำของเทศบาลตำบลพังโคน อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร

๑๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๙๔๕๗ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ๒๕
เรื่อง หารือแนวทางการจัดทำโครงการพัฒนากีฬาเด่นจังหวัดนครนายก ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก

๑๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๕๓๒๑ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๑ ๒๘
เรื่อง การฝึกอบรมโครงการเพิ่มศักยภาพบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ในการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์องค์กร

๑๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๐๖๗๖๖ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑ ๓๐
เรื่อง หารืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับการขุดเจาะบ่อบาดาล

๑๔. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๐๙๐๓๑ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๑ ๓๓
เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)

๑๕. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๑๐๐๒ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๓๖
เรื่อง ขอหารือการใช้อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาในการตกลงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ เพิ่มเติม

๑๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๙๖๙๕ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๓๘
เรื่อง หารือเกี่ยวกับการขออนุมัติทำกิจการนอกเขตของเทศบาล

๑๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๐๔๙๙ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๔๐
เรื่อง หารือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการติดตั้งทุ่นตาข่ายป้องกันปลาฉลาม

๑๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๗๔๐ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๔๒
เรื่อง หารือการดำเนินโครงการจัดทำบริการน้ำดื่ม (ตู้หยอดเหรียญ) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ

๑๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๑๘๑๘ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๔๕
เรื่อง หารือการดำเนินการโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

๒๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๖๗๙๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ ๔๘
เรื่อง ขอให้ให้ความเห็น

๒๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๗๑๑๗ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ๕๓
เรื่อง หารืออำนาจหน้าที่ของเทศบาล

๒๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๗๒๖๖ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ๕๕
เรื่อง หารือการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

๒๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๗๙๐๘ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ๕๖
เรื่อง หารือการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ตามข้อเสนอแนะของสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดสกลนคร

๒๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๘๑๗๒ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ ๕๙
เรื่อง หารือการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล

๒๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๘๘๓๗ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ ๖๑
เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับกรณีอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการนำรถยนต์ให้บริการนำขบวนในงานประเพณีของประชาชน

๒๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๔๗๔๑ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๒ ๖๔
เรื่อง หารือเกี่ยวกับการขอใช้ที่ราชพัสดุ

๒๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๓๑๐๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ๖๖
เรื่อง หารืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๙๒๔ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑ ๖๙
เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับคุณสมบัติของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

๒๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๔๕๙๓ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ ๗๒
เรื่อง หารือเกี่ยวกับการถอดถอดประธานสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

กิจการสภา

๓๐. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๐๔๘๑๘ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ๗๔
เรื่อง หารือการปฏิบัติตามข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

๓๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๙๑๒ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ๗๗
เรื่อง หารือการประชุมสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อ สมัยสามัญ สมัยที่ ๓/๒๕๖๐

๓๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๒๑๑๐ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ๘๐
เรื่อง หารือเกี่ยวกับการเรียกประชุมสภาเทศบาลเมืองแพร่สมัยวิสามัญ

๓๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๖๙๖๙ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ๘๒
เรื่อง การหารือเกี่ยวกับค่าตอบแทนในตำแหน่งเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

๓๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๙๓๕๗ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ ๘๔
เรื่อง หารือเกี่ยวกับการลาอุปสมบทและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

๓๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๙๓๕๘ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ ๘๖
เรื่อง หารือเกี่ยวกับการลาอุปสมบทและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลพานทอง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

๓๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๐๕๔๘ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๘๘
เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับคุณสมบัติของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

๓๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๒๒๘๖ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๘๙
เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติในการวินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์

๓๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๗๕๗๗ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ๙๑
เรื่อง หารือเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองขนาน

๓๙. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๓๗๓๙ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๒ ๙๓
เรื่อง หารือการประชุมสภาเทศบาล สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๑

ข้อบัญญัติท้องถิ่น

๔๐ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๙๒๐ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ๙๖
เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับการออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๔๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๐๑ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ๙๘
เรื่อง หารือการตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี เรื่อง การดำเนินการพาณิชย์เกี่ยวกับการค้าข้าว

๔๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๙๙๖๓ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๐ ๑๐๐
เรื่อง หารือกรณีการพิจารณาทบทวนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดอนเจดีย์ที่ส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๔๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๖๕๖๙ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ ๑๐๒
เรื่อง หารือการตราร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา เรื่อง การดำเนินกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดพังงา อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา พ.ศ. ๒๕๖๐

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ข้อบัญญัติท้องถิ่น (ต่อ)

๔๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๘๕๘ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ๑๐๕
เรื่อง สภาเทศบาลตำบลเสาไห้ขอหารือเกี่ยวกับคะแนนเสียงยืนยันตามร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๔๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๖๗๙๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ ๑๐๗
เรื่อง หารือการขอรับความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองชัยภูมิ เรื่อง ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ.๒๕๖๑

แนวทางปฏิบัติ

๔๖. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๐๕๖๙๘ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ๑๐๘
เรื่อง หารือการขอใช้ที่ดินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทองเพื่อก่อสร้างอาคารที่ทำการและอาคารที่พักอาศัยของสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดอ่างทอง

๔๗. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๗๓๓๕ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ๑๑๐
เรื่อง หารือเกี่ยวกับการจ่ายเงินรางวัลจับกุม

๔๘. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๕๒๗๖ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ ๑๑๓
เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติกรณีผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีพฤติกรรมยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

๔๙. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๑๕๒๙ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ๑๑๘
เรื่อง รายงานการตรวจสอบโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๕๐. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๐๓๑๕ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ ๑๒๐
เรื่อง การทำกิจการนอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อำนาจหน้าที่

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๖๕๕

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับการใช้รถตู้พยาบาลนำไปรับส่งผู้ป่วยที่ไปตรวจสุขภาพตามที่แพทย์นัดหรือการเจ็บป่วยทั่วไปที่ไม่ใช่กรณีฉุกเฉิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดปทุมธานี ที่ ปท ๐๐๒๓.๔/๒๓๖๘๘ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙

ตามที่จังหวัดปทุมธานีได้ขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล กรณีที่เทศบาลนครรังสิตใช้รถตู้พยาบาลนำไปรับส่งผู้ป่วยที่ไปตรวจสุขภาพตามที่แพทย์นัดหรือการเจ็บป่วยทั่วไปที่ไม่ใช่กรณีฉุกเฉิน ซึ่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดปทุมธานีได้ตรวจสอบการใช้รถตู้พยาบาลของเทศบาลนครรังสิตดังกล่าวที่จัดซื้อมาเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนในกรณีฉุกเฉิน แต่จากการตรวจสอบพบว่าไม่ได้ใช้ในกรณีฉุกเฉิน โดยนำไปรับส่งผู้ป่วยที่ตรวจสุขภาพ ตามที่แพทย์นัดหรือการเจ็บป่วยทั่วไปที่ไม่ใช่กรณีฉุกเฉิน จากบ้านพักไปยังโรงพยาบาลทั้งที่เป็นของรัฐบาลและเอกชนซึ่งบางแห่งอยู่นอกพื้นที่เทศบาล เป็นเหตุให้เทศบาลนครรังสิตต้องจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและค่าสึกหรอของรถดังกล่าวเกินความจำเป็น และมีข้อเสนอแนะให้ตรวจสอบการเบิกจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่จ่ายไปโดยไม่ถูกต้องจากการใช้รถพยาบาลฉุกเฉินไปรับส่งผู้ป่วยที่ไปตรวจสุขภาพตามที่แพทย์นัดจากบ้านพักไปโรงพยาบาล ซึ่งไม่ใช่ผู้ป่วยฉุกเฉินโดยให้นำเงินดังกล่าวส่งคืนเทศบาลนครรังสิต และจังหวัดปทุมธานีพิจารณาแล้วเห็นว่า การใช้รถตู้พยาบาลนำไปรับส่งทั่วไปที่ไม่ใช่กรณีฉุกเฉินนั้น ไม่อยู่ในความหมายของคำนิยามผู้ป่วยฉุกเฉิน ซึ่งหมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยกะทันหันซึ่งเป็นภยันตรายต่อการดำรงชีวิตหรือการทำงานของอวัยวะสำคัญ จำเป็นต้องได้รับการประเมิน การจัดการและการบำบัดรักษาอย่างทันท่วงที เพื่อป้องการเสียชีวิตหรือการรุนแรงขึ้นของการบาดเจ็บหรืออาการป่วยนั้น ดังที่มีการบัญญัติไว้ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๑ กรณีดังกล่าวไม่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ตามมาตรา ๑๖ (๑๙) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ และตามมาตรา ๕๓ (๕) มาตรา ๕๔ (๗) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕๖ (๑) และ (๓) ประกอบกับมาตรา ๕๓ (๔) กำหนดให้เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล กล่าวคือ ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้ และกิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้ กล่าวคือ (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล และพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ ได้ให้นิยามของคำว่า “การแพทย์ฉุกเฉิน” หมายความว่า การปฏิบัติการฉุกเฉิน การศึกษา

/การฝึกอบรม ...

การฝึกอบรม การค้นคว้า และการวิจัยเกี่ยวกับการประเมิน การจัดการ การบำบัดรักษาผู้ป่วยฉุกเฉิน และการป้องกันการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นฉุกเฉิน และคำว่า “ผู้ป่วยฉุกเฉิน” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับบาดเจ็บ หรือมีอาการป่วยกะทันหัน ซึ่งเป็นภยันตรายต่อการดำรงชีวิตหรือการทำงานของอวัยวะสำคัญ จำเป็นต้องได้รับการประเมิน การจัดการ และการบำบัดรักษาอย่างทันท่วงทีเพื่อป้องกันการเสียชีวิตหรือการรุนแรงขึ้นของการบาดเจ็บ หรืออาการป่วยนั้น

ดังนั้น หากข้อเท็จจริงที่จังหวัดปทุมธานีหารือมาปรากฏว่า เทศบาลนครรังสิตได้จัดซื้อรถดังกล่าวเพื่อใช้ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งคำว่า “การแพทย์ฉุกเฉิน” หมายถึง การปฏิบัติการฉุกเฉิน การศึกษา การฝึกอบรม การค้นคว้า และการวิจัยเกี่ยวกับการประเมิน การจัดการ การบำบัดรักษาผู้ป่วยฉุกเฉิน และการป้องกันการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นฉุกเฉิน จึงต้องนำไปใช้ช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน คือ บุคคลซึ่งได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยกะทันหัน ซึ่งเป็นภยันตรายต่อการดำรงชีวิตหรือการทำงานของอวัยวะสำคัญ จำเป็นต้องได้รับการประเมิน การจัดการ และการบำบัดรักษาอย่างทันท่วงทีเพื่อป้องกันการเสียชีวิตหรือการรุนแรงขึ้นของการบาดเจ็บ หรืออาการป่วยนั้น การรับส่งผู้ป่วยไปตรวจสุขภาพตามที่แพทย์นัดหรือเจ็บป่วยที่ไม่ใช่กรณีฉุกเฉินตามที่จังหวัดปทุมธานีหารือมาดังกล่าวจึงมิใช่การให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินตามพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๑ และมิใช่กิจการเกี่ยวกับการสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นพ้องกับความเห็นของจังหวัดปทุมธานี

อนึ่ง คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้เคยให้ความเห็นกรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทักท้วงเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ชี้แจงข้อทักท้วงไปยังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน แต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยืนยันความเห็นเดิม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงชี้แจงเหตุผลและรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัย ตามข้อ ๑๐๓ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗ จึงเป็นอำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะวินิจฉัยตามข้อ ๑๐๓ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗ จึงให้จังหวัดปทุมธานีพิจารณาดำเนินการตามแนวทางที่คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นไว้ดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๙๑๙

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง หารือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมของเทศบาลเมืองหนองสำโรง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดอุดรธานี ที่ อด ๐๐๒๓.๔/๖๘๕๑ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๙

ตามที่จังหวัดอุดรธานีได้ขอหารือเกี่ยวกับการฝึกอบรมของเทศบาลเมืองหนองสำโรง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี กรณีที่เทศบาลเมืองหนองสำโรงจัดฝึกอบรมหลักสูตร “เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเงินการคลัง พัสดุ และการพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์” ระหว่างวันที่ ๑-๒ กันยายน ๒๕๕๔ ณ โรงแรมเจริญโฮเต็ล อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์และดำเนินการเพื่อทำการฝึกอบรมให้แก่ผู้บริหารเทศบาล เจ้าหน้าที่/พนักงานเทศบาลของเทศบาลเมืองหนองสำโรงและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดอื่น นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็นว่า เทศบาลสามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การคลังและพัสดุให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ได้ การพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากรของเทศบาลให้มีความรู้หรือประสบการณ์เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือให้บริการประชาชนตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล เป็นเรื่องของการบริหารงานบุคคลประการหนึ่งที่เทศบาลสามารถดำเนินการได้ตามความเหมาะสม ดังเช่น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๓ ประกอบกับมาตรา ๒๓ ได้วางหลักเกณฑ์ให้คณะกรรมการพนักงานเทศบาลมีหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาความรู้แก่พนักงานเทศบาล และมาตรา ๑๕ ประกอบมาตรา ๒๔ ได้วางหลักเกณฑ์ให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจดำเนินการใดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ซึ่งการพัฒนาความรู้แก่พนักงานเทศบาลก็เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลประการหนึ่ง และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งใช้บังคับในขณะนั้น ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการฝึกอบรมไว้ กล่าวคือ ตามข้อ ๔ ในระเบียบนี้กำหนดว่า “หน่วยงานผู้จัด” หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นที่มิใช่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจจัดหรือจัดร่วมกัน และ “การฝึกอบรม” หมายความว่า การอบรม การประชุมทางวิชาการหรือเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาทางวิชาการ หรือเชิงปฏิบัติการ การบรรยายพิเศษ การฝึกศึกษา การดูงาน การฝึกงาน หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีโครงการหรือหลักสูตรและช่วงเวลาจัดที่แน่นอนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยไม่มีการรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า หลักสูตรการฝึกอบรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาถึงความเป็นมาตรฐานของหลักสูตร ควรมุ่งเน้นถึงการสร้างประสิทธิภาพและการเพิ่มศักยภาพในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนตามอำนาจหน้าที่ ตลอดจนความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ

/เพื่อ ...

เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และต้องได้รับอนุมัติจากผู้บริหารท้องถิ่นผู้จัดฝึกอบรม และวรรคสองกำหนดว่า การฝึกอบรมที่จัดโดยส่วนราชการ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และหน่วยงานอื่นให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นสามารถเข้ารับการฝึกอบรมและเบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมตามระเบียบนี้ได้ ข้อ ๘ กำหนดว่า กรณีการฝึกอบรมที่กำหนดให้มีการลงทะเบียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้จัดฝึกอบรมจะกำหนดให้มีการลงทะเบียนก่อนเวลาเริ่มการฝึกอบรมตามหลักสูตรหรือโครงการได้ไม่เกินกว่าหนึ่งวัน และข้อ ๑๑ กำหนดว่า บุคคลที่มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมตามระเบียบนี้ ได้แก่ (๕) ผู้เข้ารับการฝึกอบรม การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้แก่พนักงานเทศบาลจึงอาจกระทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรของตนโดยเทศบาลฝึกอบรม หรือร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดฝึกอบรมแก่บุคลากรของตนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมีความคุ้มค่าหรือการส่งบุคลากรไปเข้ารับการอบรมต่างๆ ที่ส่วนราชการ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกา และหน่วยงานอื่นจัดขึ้นตามความเหมาะสม

ดังนั้น เทศบาลเมืองหนองสำโรงจึงสามารถดำเนินการจัดฝึกอบรมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ให้แก่พนักงานเทศบาลและลูกจ้างของตนอันเกี่ยวกับปฏิบัติงานและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเงินการคลัง พัสดุและการพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเมื่อเทศบาลเมืองหนองสำโรงได้จัดฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่พนักงานเทศบาลของตนดังกล่าว และพิจารณาเห็นว่า หากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดให้พนักงานส่วนท้องถิ่นในสังกัดของตนเข้าร่วมฝึกอบรมดังกล่าวด้วยจะเป็นประโยชน์และเกิดความคุ้มค่าก็อาจร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเพื่อให้พนักงานส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมฝึกอบรมด้วย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้จ่ายค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการฝึกอบรมของพนักงานส่วนท้องถิ่นของตน ก็สามารถกระทำได้ ทั้งนี้ ต้องมิใช่มีลักษณะเป็นการมุ่งหมายประกอบกิจการฝึกอบรมให้กับบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อที่จะเรียกเก็บเงินค่าลงทะเบียนจากผู้เข้ารับการอบรม โดยมิได้มุ่งหมายที่จะพัฒนาบุคลากรของตนโดยแท้จริงแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

.....

.....

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๗๓๐๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง หารือเกี่ยวกับการให้บริการสัญญาณ WiFi แบบไม่คิดค่าบริการ (Free WiFi)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๒๓.๔/๒๕๙๐๐ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๖๓๘ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ตามที่จังหวัดชลบุรีได้ขอหารือในเรื่องอำนาจหน้าที่ของเทศบาลเกี่ยวกับการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบไร้สายแก่ประชาชนโดยไม่คิดค่าบริการ (Free WiFi) นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาแล้วเห็นว่า กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบไร้สายแก่ประชาชน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๖๓๘ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ กรณีที่เทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่นมีนโยบายให้บริการอินเทอร์เน็ตไร้สายแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว โดยติดตั้งไว้ในที่สาธารณะและไม่เก็บค่าใช้จ่าย แต่เนื่องจากในปัจจุบัน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ได้จัดทำโครงการ Smart Network ตามนโยบายของรัฐบาลโดยกำหนดเป้าหมายในการติดตั้งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงครอบคลุมพื้นที่ ๙๕% ของประเทศภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้ครอบคลุมประชาชนทุกครัวเรือน ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๓ (๑) ได้กำหนดให้เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล กล่าวคือ ตาม (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๐ ได้กำหนดว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้ (๖) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ได้กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะในด้านต่างๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ (๔) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ (๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว และ (๙) การจัดการศึกษา นอกจากนี้ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้พิจารณาและให้ความเห็นในข้อหารือของจังหวัดกาญจนบุรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการดำเนินโครงการทองผาภูมิ Wi-Fi ในกรณีที่เทศบาลตำบลทองผาภูมิได้ทำข้อตกลงความร่วมมือกับบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูงในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทองผาภูมิ โดยคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ มีความเห็นว่า การจัดทำโครงการเทศบาลตำบลทองผาภูมิ Wi-Fi เป็นการให้บริการอินเทอร์เน็ตไร้สายแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในที่สาธารณะโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ในความเร็วที่เหมาะสมให้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร และองค์ความรู้ที่หลากหลายรูปแบบอย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

/ และเป็น ...

และเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนเป็นการเพิ่มโอกาสในการติดต่อสื่อสารของประชาชน ถือเป็นการจัดทำสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งที่ให้บริการแก่ประชาชนโดยทั่วไปที่มีความประสงค์จะใช้บริการด้วยความสมัครใจ แม้ว่าการรับบริการดังกล่าวจะต้องมีอุปกรณ์ที่จำเป็นคือคอมพิวเตอร์มารองรับ ก็มิได้หมายความว่าเทศบาลให้บริการเฉพาะกลุ่ม เนื่องจากอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ดังกล่าวในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบทั้งโทรศัพท์เคลื่อนที่ กล้องถ่ายรูป วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งประชาชนโดยทั่วไปสามารถซื้อหามาใช้ประโยชน์ได้อยู่แล้ว โครงการดังกล่าวจึงเป็นการจัดทำบริการสาธารณะอันเป็นสาธารณูปโภคที่ให้บริการแก่ประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๑๖ (๔) โดยเทียบเคียงได้กับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๒๔/๒๕๔๔ เทศบาลตำบลทองผาภูมิจึงมีอำนาจดำเนินการได้ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้มีข้อเสนอแนะให้เทศบาลตำบลทองผาภูมิประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการให้บริการดังกล่าวว่าเป็นการจัดให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน โดยมีข้อจำกัดในความเร็วที่เหมาะสมเท่านั้น และให้เทศบาลรวบรวมสถิติการใช้งานอินเทอร์เน็ตดังกล่าวด้วย ตลอดจนเปิดกว้างให้ผู้ประกอบการที่ให้บริการในลักษณะดังกล่าวได้มีโอกาสในการเข้าร่วมเสนอบริการและชำระค่าบริการแก่เทศบาลตำบลทองผาภูมิอย่างเท่าเทียมตามกฎหมายระเบียบและหลักเกณฑ์ข้อบังคับของทางราชการ จะต้องไม่กระทำในลักษณะผูกขาดตัดตอนโดยผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง หรือมีลักษณะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งเป็นการเฉพาะ ดังนั้น เทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่นจึงสามารถดำเนินกิจการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นของตนในการจัดให้มีบริการอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ของตนได้

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐ วรรคสอง ได้กำหนดไว้ว่า การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีประการหนึ่งคือการบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ ซึ่งได้มีการนำมากำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และกระทรวงมหาดไทยได้เคยให้ข้อแนะนำเกี่ยวกับวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๙๒.๔/ว ๔๓๕ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ โดยแนะนำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยให้ใช้วิธีการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ โดยบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ซึ่งหลักความคุ้มค่าดังกล่าวนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดวิธีการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าในการปฏิบัติราชการ ดังนั้น เมื่อหน่วยงานของรัฐอื่นได้ให้บริการสาธารณะในการจัดให้มีบริการอินเทอร์เน็ตแก่ประชาชนในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดของเทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่นแล้ว โดยไม่มีความจำเป็นใดที่จะต้องไปจัดทำบริการสาธารณะนั้นโดยเทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่นอีก อันจะทำให้เกิดความซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงานของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และไม่คุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐที่จะไปจัดให้มีบริการสาธารณะดังกล่าวซ้ำซ้อนกัน

/ เทศบาล ...

เทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่นจึงอาจจัดให้มีบริการสาธารณะดังกล่าวในพื้นที่อื่นที่เหมาะสมตามแนวทางที่คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ให้ความเห็นไว้

ดังนั้น กรณีที่จังหวัดชลบุรีได้หารือมานี้จึงสามารถนำความเห็นของกระทรวงมหาดไทยตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๖๓๘ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ดังกล่าวไปใช้เทียบเคียงประกอบการพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดุษฎี สุวัฒวิตยากร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๐๒๕๘๕

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง หารือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาในการดำเนินกิจการพาณิชย์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพะเยา ด่วนที่สุด ที่ พย ๐๐๒๓.๔/๑๓๖๕๒ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ตามที่จังหวัดพะเยาได้ขอหารือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยามีความประสงค์ที่จะบริหารกิจการโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์เชิงพาณิชย์ ซึ่งจังหวัดพะเยาพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่มีบทบัญญัติตามกฎหมายใดที่กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินการพาณิชย์กึ่งสังคม โดยดำเนินกิจการโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไว้ อีกทั้งยังปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในจังหวัดพะเยาได้มีเอกชนตั้งโรงงานประกอบกิจการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชนิดน้ำหัวเชื้อจุลินทรีย์เข้มข้น ได้แก่ บริษัท ใบธง จำกัด และยังมีจังหวัดใกล้เคียงซึ่งได้มีเอกชนดำเนินการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จำหน่ายด้วยเช่นกัน ประกอบกับแนวนโยบายของรัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจโดยไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค กรณีกิจการพาณิชย์กึ่งสังคม โดยดำเนินกิจการโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ไม่ใช่กิจการที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค รวมทั้งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใดๆ ที่แสดงว่ากิจการดังกล่าวจะเป็นการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมแต่อย่างใด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาจึงไม่สามารถดำเนินกิจการพาณิชย์โดยดำเนินกิจการโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้ จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดพะเยาถูกต้องหรือไม่ นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๕ ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กล่าวคือ (๘) จัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ (๙) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดให้กิจการดังต่อไปนี้เป็นกิจการที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นสมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ กล่าวคือ (๑๕) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ และ (๑๗) ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า “ส่งเสริม” หมายความว่า เกื้อหนุน ช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น เช่น ส่งเสริมการลงทุน ส่งเสริมการศึกษา

/ ๒. คณะ ...

๒. คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๑๗๗/๒๕๕๘ เรื่อง อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีในการดำเนินการส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและส่งเสริมกลุ่มอาชีพ กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีได้ดำเนินตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและส่งเสริมกลุ่มอาชีพ โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ให้ความเห็นไว้สรุปได้ว่า แม้ว่ามาตรา ๔๕ (๘) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับ (๑๖) และ (๑๗) แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ จะบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในอันที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยว และส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพได้ แต่การดำเนินการดังกล่าวต้องมีลักษณะเป็นการส่งเสริมมิใช่เป็นการเข้าไปดำเนินกิจการนั้นๆ เสียเอง แต่ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและส่งเสริมกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยจัดกิจกรรมล่องเรือไหว้พระ ๙ วัดรอบเกาะเกร็ด และได้จ้างเรือให้รับผู้โดยสารจากจุดลงทะเบียนล่องเรือไปรอบเกาะเกร็ดโดยจอดตามวัดต่างๆ ทั้ง ๙ วัดเพื่อให้ประชาชนไหว้พระเดินเที่ยวชมและซื้อของในตลาดซึ่งจัดไว้ภายในบริเวณวัด โดยจัดเรือท่องเที่ยววันละสามรอบ บรรทุกผู้โดยสาร ๕๐ ถึง ๑๐๐ คนต่อหนึ่งรอบโดยประชาชนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางดังกล่าว ซึ่งมิใช่เป็นเพียงการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว หากแต่มีลักษณะเป็นการประกอบกิจการนำเที่ยวในบริเวณเกาะเกร็ดเสียเอง ประกอบกับในเรื่องนี้ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า มีผู้ประกอบการเอกชนให้บริการเรือเพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวบริเวณรอบเกาะเกร็ดอยู่แล้ว โดยสามารถจ้างให้เรือดังกล่าวพาเที่ยวชมในบริเวณรอบเกาะเกร็ดและสามารถให้จอดตามวัดหรือสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ บริเวณเกาะเกร็ดได้ หรือหากองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ก็อาจประสานงานกับเอกชนที่ให้บริการเรือโดยสารในบริเวณใกล้เคียงให้มารับนักท่องเที่ยวไปตามจุดหมายที่มีการส่งเสริม โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีอาจตกลงกับผู้ให้บริการให้เรียกเก็บค่าโดยสารในอัตราที่สมเหตุสมผลก็ย่อมทำได้ การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีที่จัดหาเรือรับส่งประชาชนไปยังจุดท่องเที่ยวโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจึงอาจเป็นการตัดทางทำมาหาได้ของผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวอยู่ และอาจเป็นการขัดต่อประเพณีการปกครองที่ห้ามมิให้รัฐกระทำการค้าขายแข่งขันกับเอกชน ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เรื่องเสร็จที่ ๑๕๖/๒๕๕๐

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาจึงมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาให้ดีขึ้น เช่น โดยการอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์แก่การประกอบอาชีพ การให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร แต่ต้องมิใช่เป็นผู้เข้าไปดำเนินกิจการใดๆ เสียเองอันจะเป็นการตัดทางทำมาหาได้ของผู้ประกอบอาชีพนั้น ซึ่งเป็นการขัดต่อประเพณีการปกครองที่ห้ามมิให้รัฐกระทำการค้าขายแข่งขันกับเอกชน ซึ่งการพิจารณาว่ากรณีใดเป็นการเข้าไปดำเนินกิจการใดๆ เสียเองอันจะเป็นการตัดทางทำมาให้ได้ของผู้ประกอบอาชีพนั้น จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงในพื้นที่แต่ละกรณีไป เช่น สภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงในท้องถิ่นนั้น สภาพการประกอบอาชีพภายในท้องถิ่นนั้น ตามแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นไว้ดังกล่าว ดังนั้น กรณีที่หารือมานี้เมื่อจังหวัดพะเยาได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วปรากฏว่า ในจังหวัดพะเยาได้มีเอกชนตั้งโรงงานประกอบกิจการผลิต

/ ปุ๋ย ...

ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดน้ำหัวเชื้อจุลินทรีย์เข้มข้น และยังมีที่จังหวัดใกล้เคียง อีกทั้งการดำเนินกิจการโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ไม่ใช่กิจการที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค รวมทั้งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใดๆ ที่แสดงว่ากิจการดังกล่าวจะเป็นการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมแต่อย่างใด ดังนั้น การที่จังหวัดพะเยามีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาไม่สามารถดำเนินกิจการพาณิชย์โดยดำเนินกิจการโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้ กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของจังหวัดพะเยา

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

~~กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น~~

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖

ด่วนที่สุด
ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๖๐๖๒

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๑๑ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับโครงการปรับปรุงและติดตั้งเตาเผาศพปลอดมลพิษ วัดแสนสุข

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต

อ้างถึง หนังสือจังหวัดภูเก็ต ด่วนที่สุด ที่ ภก ๐๐๒๓.๔/ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐

ตามที่จังหวัดภูเก็ตได้ขอหารือเกี่ยวกับกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตได้ทำสัญญาจ้างโครงการปรับปรุงและติดตั้งเตาเผาศพปลอดมลพิษ วัดแสนสุข กับบริษัท อาร์ เอส พี ดีวีลอปเมนท์ จำกัด และสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดภูเก็ตได้ตรวจสอบสัญญาจ้างโครงการดังกล่าวแล้วเห็นว่า เป็นการดำเนินโครงการที่ไม่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ หมวด ๔ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวว่าอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตหรือไม่ นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๕ กล่าวคือ (๗) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ กล่าวคือ ตาม (๕) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (๑๒) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ แต่การดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดดังกล่าว ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๐ ข้อ ๑ ซึ่งกำหนดว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัดต้องเข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ (๑) ดำเนินในงานโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด หรือ (๒) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง หรือ (๓) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีคาบเกี่ยวต่อเนื่องหรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า ๑ แห่งขึ้นไป และตามข้อ ๔ ของประกาศฉบับนี้ไว้กำหนดไว้ว่า หากมีปัญหา ข้อขัดข้องในการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ในการวินิจฉัยและดำเนินการตามประกาศนี้

๒. กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ตั้งงบประมาณเกี่ยวกับการก่อสร้างเมรุเผาศพนั้น ศาลปกครองขอนแก่นได้เคยพิจารณาในเรื่องนี้ไว้ ตามคำพิพากษาศาลปกครองขอนแก่น คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒/๒๕๔๗ กรณีที่มีผู้ฟ้องคดีว่า ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๖ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งศาลปกครองขอนแก่นได้ให้ความเห็นไว้ สรุปได้ว่า

/ เมื่อมีการ...

เมื่อมีการกำหนดลักษณะอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ตามประกาศของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๐ แล้วองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามเดิมดังที่เคยปฏิบัติมา โดยถือว่ายังคงสามารถทำหน้าที่ได้ทุกอย่างตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อไปอีกไม่ได้แล้ว แต่การจัดทำบริการสาธารณะที่เป็นภารกิจซ้ำซ้อนในพื้นที่เดียวกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจะต้องถูกจำกัดขอบเขตให้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะตามที่กำหนดในประกาศดังกล่าวเท่านั้น ทั้งนี้ ศาลปกครองขอนแก่นได้พิจารณารายละเอียดงบประมาณรายจ่ายตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๖ รายการก่อสร้างเมรุเผาศพ หมู่ที่ ๘ ตำบลโพนสูง งบประมาณ ๖๘๐,๐๐๐ บาท แล้วเห็นว่า มิใช่การดำเนินการโครงการที่มีขนาดใหญ่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

ดังนั้น แม้มาตรา ๔๕ (๗) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๑๗ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ จะกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยก็ตาม แต่การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องพิจารณาประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๑ ซึ่งกำหนดว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัดต้องเข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ (๑) ดำเนินในงานโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด และอำนาจวินิจฉัยเกี่ยวกับที่ขัดข้องในการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้วินิจฉัย ฉะนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตอาจนำคำวินิจฉัยของศาลปกครองขอนแก่นไปใช้ประกอบการพิจารณาวินิจฉัยได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๖๗๑

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง หารือเกี่ยวกับการจัดซื้อเวชภัณฑ์ยาที่มิใช่ยาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดชัยภูมิ ด่วนที่สุด ที่ ชย ๐๐๒๓.๔/๖๕๗๒ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ตามที่จังหวัดชัยภูมิมีหนังสือถึงกระทรวงมหาดไทยขอหารือเกี่ยวกับเรื่องอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยสำนักตรวจสอบพิเศษภาค ๔ ว่าได้ตรวจสอบประกาศและเอกสารประมูลด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ เลขที่ ๖๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิแล้วเห็นว่า การจัดซื้อเวชภัณฑ์ยาที่มิใช่ยาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิตามโครงการป้องกันควบคุมโรคติดต่อ อาหารปลอดภัยเครือข่ายความร่วมมือสุขภาพหนึ่งเดียว (one health) จังหวัดชัยภูมิ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ไม่ใช่ภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด รวมทั้งการดำเนินการโครงการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้อง จังหวัดชัยภูมิจึงแจ้งกำชับให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิพิจารณาทบทวนระงับ ยับยั้ง หรือทบทวนการดำเนินโครงการดังกล่าว และขอหารือว่า กรณีการจัดซื้อเวชภัณฑ์ยาที่มิใช่ยาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ตามโครงการป้องกันควบคุมโรคติดต่อ อาหารปลอดภัยเครือข่ายความร่วมมือสุขภาพหนึ่งเดียว (one health) จังหวัดชัยภูมิ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ จะสามารถเทียบเคียงได้กับกรณีที่กระทรวงมหาดไทยตอบข้อหารือของจังหวัดมุกดาหาร ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๔๘๙๖ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๙ หรือไม่ อย่างไร นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่า

๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๕ ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด กล่าวคือ (๘) จัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ออกกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔๕ (๘) กำหนดกิจการที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นสมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ กล่าวคือ (๑๔) ป้องกันและบำบัดรักษาโรค

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ ได้กำหนดไว้ว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ (๑๙)

/การจัด ...

การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ และคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ (๑๕) และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ออกประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องดำเนินงานในลักษณะดังนี้ ข้อ ๑ ได้กำหนดลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัดไว้ กล่าวคือ (๑) ดำเนิน ในงานโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด (๒) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง และ (๓) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่องหรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า ๑ แห่งขึ้นไป และข้อ ๒ กำหนดว่า ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามข้อ ๑ ดังกล่าว องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรจะดำเนินการเพื่อให้เป็นไปในลักษณะดังนี้ กล่าวคือ ตาม (๓) การจัดการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในระดับจังหวัด และไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายศักยภาพและมุ่งต่อผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

๒. องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิจึงมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิในเรื่องการป้องกันและบำบัดโรค การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ และการรักษาพยาบาล โดยการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวต้องเป็นไปตามลักษณะที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ และสามารถให้การสนับสนุนแก่ส่วนราชการอื่น โดยตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนเพื่อให้ส่วนราชการดังกล่าวนำไปใช้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและบำบัดรักษาโรคการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ และการรักษาพยาบาลได้ ตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ ทั้งนี้การตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้แก่ส่วนราชการที่ขอรับเงินอุดหนุนสามารถตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้แก่ส่วนราชการเพื่อนำไปใช้ในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินการในเรื่องการป้องกันและบำบัดโรคการป้องกันและรักษาโรคติดต่อ และการรักษาพยาบาล สำหรับวัสดุ อุปกรณ์ใดถือเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการดำเนินการดังกล่าวหรือไม่ ต้องตรวจสอบและพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่มีความชัดเจน ครบถ้วน ว่า วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนยาและเวชภัณฑ์ที่ส่วนราชการอื่นขอรับเงินอุดหนุนนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้อย่างไร ในเรื่องใด เป็นประโยชน์ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวหรือไม่ ประการใด

๓. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๐๓ กำหนดว่า ในกรณีที่องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นชี้แจงข้อทักท้วงไปยังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน แต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยืนยันว่ายังไม่มีเหตุผลที่จะหักล้างข้อทักท้วง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจงเหตุผลและรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยภายในสิบห้าวันนับจากวันที่ได้รับคำยืนยันจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งผลการวินิจฉัยภายในสามสิบวันนับจากวันที่ได้รับรายงานจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้ปฏิบัติให้เสร็จสิ้นภายในสี่สิบห้าวันจากวันที่ได้รับทราบผลการวินิจฉัย ดังนั้น เมื่อมีกรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทักท้วงเกี่ยวกับการจัดซื้อเวชภัณฑ์ยาที่มิใช่ยาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิตามโครงการป้องกันควบคุมโรคติดต่อ อาหารปลอดภัยเครือข่ายความร่วมมือสุขภาพหนึ่งเดียว (one health) จังหวัดชัยภูมิ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ แล้ว จึงต้องดำเนินการขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหากองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ชี้แจงเหตุผลไปยังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยืนยันว่าไม่มีเหตุผลที่จะหักล้างข้อทักท้วงได้ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๐๓ กำหนดไว้ และเมื่อที่ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิได้วินิจฉัยตามข้อ ๑๐๓ ดังกล่าวแล้วแจ้งผลการวินิจฉัยนั้นให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิแล้ว เมื่อการวินิจฉัยนั้นมีผลกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิอันมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิไม่เห็นด้วยต้องทำการอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จังหวัดชัยภูมิจึงควรตรวจสอบและพิจารณาข้อเท็จจริงให้ครบถ้วนแล้วทำการวินิจฉัย โดยถือปฏิบัติตามข้อ ๑๐๓ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุรินทร์ จุลเจริญ)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๙๒๙๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๔ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอทราบข้อเท็จจริง

เรียน ประธานกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง กระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๒.๒(ข๘)/๑๐
ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

ตามที่คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับกรณีเมื่อปี ๒๕๔๙ คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอสุวรรณภูมิ (ก.ช.ภ.อ. สุวรรณภูมิ) ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบให้ใช้เงินทดรองราชการของอำเภอสุวรรณภูมิ เพื่อดำเนินการซ่อมแซมถนนลูกรังที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย จำนวน ๕ โครงการ เป็นเงิน ๔๙๙,๖๒๐ บาท และมีมติให้ของบประมาณจากคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัดร้อยเอ็ด (ก.ช.ภ.จ. ร้อยเอ็ด) เป็นเงิน ๙,๐๗๕,๗๕๐ บาท เพื่อซ่อมแซมถนนลูกรังที่ถูกน้ำกัดเซาะผิวจราจรเสียหายจนไม่สามารถสัญจรไปมาได้ จำนวน ๖๗ โครงการ ไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒๗ แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับข้อ ๕.๘.๕ ของหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้ขอความร่วมมือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดูแลรักษาถนนภายในพื้นที่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาตามประเด็นที่หารือดังกล่าวแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่ ๑ เห็นว่า พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๗ กำหนดว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวคือ (๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก และมาตรา ๖๘ กำหนดว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวคือ (๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ (๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำและทางระบายน้ำ (๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ ดังนั้น เมื่อได้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลใดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๐ องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจึงมีอำนาจหน้าที่คุ้มครองดูแลและรักษาถนนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่อยู่ในเขตพื้นที่ โดยปฏิบัติภายใต้บังคับแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. ประเด็นที่ ๒ สำหรับถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่น เช่น ทางหลวงแผ่นดิน หรือทางหลวงชนบท ต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งตามพระราชบัญญัติทางหลวงดังกล่าวกำหนดให้ทางหลวงแผ่นดิน คือ ทางหลวงสายหลัก

/ที่เป็นโครงข่าย ...

ที่เป็นโครงข่ายเชื่อมระหว่างภาค จังหวัด อำเภอ ตลอดจนสถานที่ที่สำคัญ ที่กรมทางหลวงเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยายบูรณะและบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงแผ่นดิน ส่วนทางหลวงชนบท คือ ทางหลวงที่กรมทางหลวงชนบทเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะและบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงชนบท ทางหลวงประเภทดังกล่าวจึงเป็นทางหลวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของอธิบดีกรมทางหลวงในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการทางหลวงแผ่นดิน และอธิบดีกรมทางหลวงชนบทในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการทางหลวงชนบท หากจะมีการถ่ายโอนภารกิจของทางหลวงประเภทดังกล่าวให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการถ่ายโอนตาม พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ และเปลี่ยนประเภททางหลวงเป็นทางหลวงท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดุษฎี สุวัฒวิตยากร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร/โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๙๗๔๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๘ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง หารือเกี่ยวกับการอุดหนุนเงินงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินพัฒนา ประจำปี ๒๕๕๘

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสระบุรี ที่ สบ ๐๐๒๓.๔/๑๙๙๓๗ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙

ตามที่จังหวัดสระบุรีได้หารือเกี่ยวกับกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินพัฒนาได้อุดหนุนเงินงบประมาณให้แก่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี เพื่อใช้ในการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ และสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดสระบุรี ได้ตรวจสอบและมีข้อทักท้วงเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินตามโครงการที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินพัฒนาหลายประการ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้ให้ความเห็นในการพิจารณาเรื่องหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันเนื่องจากถูกสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทักท้วง กรณีที่เทศบาลเมืองชุมพรได้ดำเนินโครงการพัฒนาอาชีพอบรมผู้สนใจพัฒนาอาชีพในท้องถิ่นปลูกผักปลอดสารพิษ (ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) และโครงการอบรมชุมชนพอเพียงตามแนวพระราชดำริ (ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน) โดยโครงการดังกล่าวได้จัดซื้อวัสดุการเกษตร เช่น เมล็ดพันธุ์ข้าว แจกแก่ผู้เข้ารับการอบรม แต่สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดชุมพรเห็นว่า รายการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ตามโครงการดังกล่าว ไม่ใช่รายจ่ายในการฝึกอบรมและดูงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการฝึกอบรมภายในประเทศตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและดูงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๑๕ (๓) ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ มีความเห็นว่า ตามข้อ ๑๐๓ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดในการวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่เทศบาลเมืองชุมพรชี้แจงข้อทักท้วงไปยังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแล้ว แต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังยืนยันตามความเห็นเดิม ดังนั้น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าเทศบาลเมืองชุมพรได้ชี้แจงข้อทักท้วงไปยังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน แต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยืนยันตามความเห็นเดิม จึงเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพรที่จะวินิจฉัยตามข้อ ๑๐๓ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

กรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินพัฒนา ที่ได้สนับสนุนเงินให้แก่อำเภอเฉลิมพระเกียรติตามโครงการขับเคลื่อนการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปสู่ประชาชน โครงการส่งเสริมอนุรักษ์

/ประเพณี ...

ประเพณีวัฒนธรรมไท – ยวน โครงการส่งเสริมการจัดงานประเพณีตักบาตรดอกเข้าพรรษาและถวายเทียนพรรษาและโครงการจัดงานประเพณีสรงน้ำพระเนื่องในเทศกาลวันสงกรานต์ ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า เงินอุดหนุนตามโครงการส่งเสริมอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไท – ยวน การจัดเลี้ยงอาหารและเครื่องดื่มตามโครงการดังกล่าว ประชาชนในพื้นที่ไม่ได้รับประโยชน์ ไม่ใช่บริการสาธารณะของประชาชนในท้องถิ่น ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เงินอุดหนุนตามโครงการส่งเสริมการจัดงานประเพณีตักบาตรดอกเข้าพรรษาและถวายเทียนพรรษา การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดหาอาหารกลางวัน อาหารว่าง จัดซื้อน้ำดื่ม และจัดซื้อผ้าเย็น ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการโครงการ เป็นการไม่ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๗๔ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๓ เงินอุดหนุนตามโครงการจัดงานประเพณีสรงน้ำพระเนื่องในเทศกาลวันสงกรานต์ เป็นการจัดงานที่ซ้ำซ้อนกันและเงินอุดหนุนตามโครงการขับเคลื่อนการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปสู่ประชาชน ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินพัฒนาไม่ได้รับประโยชน์จากการจ่ายเงินอุดหนุนดังกล่าว ดังนั้น กรณีดังกล่าว จึงต้องปฏิบัติตามที่คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ให้ความเห็นไว้ กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินพัฒนาต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามขั้นตอนวิธีการที่ข้อ ๑๐๓ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนด โดยต้องชี้แจงตามข้อทักท้วงไปยังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยืนยันว่ายังไม่มีเหตุผลที่จะล้างข้อทักท้วงดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินพัฒนาต้องชี้แจงเหตุผลและรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีวินิจฉัยภายในสิบห้าวันนับจากวันที่ได้รับคำยืนยันจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีต้องวินิจฉัยและแจ้งผลการวินิจฉัยภายในสามสิบวันนับจากวันที่ได้รับรายงานจากองค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินพัฒนา และองค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินพัฒนาสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้แล้วรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต้องพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีข้อสังเกตว่าการพิจารณาเรื่องดังกล่าวต้องมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ครบถ้วน ชัดเจน โดยเฉพาะกรณีที่หารือมานี้มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาในปัญหาข้อเท็จจริงให้ได้ข้อยุติ เช่น กิจกรรมตามโครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินพัฒนาดังกล่าวเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินพัฒนาในเรื่องใด อย่างไร เพียงใด ประเพณีที่จัดขึ้นตามโครงการดังกล่าวเป็นประเพณีที่ประชาชนในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินพัฒนาได้ปฏิบัติสืบกันมาจนถือเป็นประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นหรือไม่ งบประมาณที่สนับสนุนนำไปใช้จ่ายอย่างไร ในเรื่องใด มีลักษณะเป็นการบำรุงรักษาจารีตประเพณีหรือวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นในลักษณะที่เป็นการบริการสาธารณะแก่ประชาชน ไม่ก้าวล่วงไปออกค่าใช้จ่ายอันมีลักษณะเป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้นั้นจะต้องออกค่าใช้จ่ายด้วยตนเองในการปฏิบัติตามประเพณีหรือตามความเชื่อของตน หรือไม่ อย่างไร กิจกรรมที่มีการขอรับการสนับสนุนมีความซ้ำซ้อน

/กับกิจกรรม ...

กับกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินพัฒนาจัดขึ้นตามที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทักท้วงหรือไม่ ซึ่งต้องมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้เกิดความชัดเจนเสียก่อน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดุษฎี สุวัฒวิทยากร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร/โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๑๘๐๐๕

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง หารือการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในหมู่บ้านจัดสรร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครปฐม ที่ นฐ ๐๐๒๓.๔/๒๑๑๗ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ตามที่จังหวัดนครปฐมขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล กรณีที่เทศบาลตำบลขุนแก้วได้รับเรื่องร้องเรียนว่ามีราษฎรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรรกฤษดานคร ได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากท่อระบายน้ำอุดตัน ทำให้เกิดน้ำท่วมขัง และยังพบปัญหาขยะที่มีผู้ลักลอบนำมาทิ้ง ซึ่งหมู่บ้านดังกล่าวเป็นหมู่บ้านจัดสรรที่เกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ใช้บังคับ ทำให้ไม่มีนิติบุคคลดูแลรับผิดชอบบำรุงรักษาสาธารณูปโภคต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน เทศบาลตำบลขุนแก้วจึงขอหารือว่าสามารถใช้งบประมาณเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านสาธารณูปโภคดังกล่าว ตามมาตรา ๕๐ (๓), (๔) และมาตรา ๕๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบันได้หรือไม่ และจังหวัดนครปฐมมีความเห็นว่าสาธารณูปโภค (ถนน) ในโครงการดังกล่าวยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัท กฤษดามหานคร จำกัด (มหาชน) ตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๔๓๒ และ ๑๔๓๗ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ยังไม่ได้โอนเป็นที่สาธารณะ (ทาง) แต่อย่างใด เทศบาลตำบลขุนแก้วจึงไม่สามารถเข้าไปดำเนินการใด ๆ ได้ และขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดนครปฐมถูกต้องหรือไม่ นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ถนนภายในหมู่บ้านจัดสรรกฤษดานคร หมู่ที่ ๑ ตำบลขุนแก้ว อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ดังกล่าว เป็นทรัพย์สินของบริษัท กฤษดามหานคร จำกัด (มหาชน) จึงไม่ใช่หน้าที่ที่เทศบาลตำบลขุนแก้วจะเข้าไปซ่อมแซมถนนหรือทางระบายน้ำอันเป็นทรัพย์สินของเอกชน กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของจังหวัดนครปฐม

อนึ่ง หากปรากฏแก่นายกเทศมนตรีตำบลขุนแก้วว่ามีผู้หนึ่งผู้ใดก่อเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ นายกเทศมนตรีตำบลขุนแก้วในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้นตามมาตรา ๒๖ หรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อมีการกระทำผิดตามกฎหมายดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๖๐๕๖

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง หารือเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างสระว่ายน้ำของเทศบาลตำบลพังโคน อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๒๓.๔/๐๖๒๘๕ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๙

ตามที่จังหวัดสกลนครได้หารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล กรณีที่เทศบาลตำบลพังโคนได้จัดทำโครงการก่อสร้างสระว่ายน้ำ ขนาดกว้าง ๑๒.๕๐ เมตร ยาว ๒๕ เมตร ลึก ๑.๖๐ เมตร ตามแบบแปลนของเทศบาลตำบลพังโคน ซึ่งกำหนดไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ งบลงทุน หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ประเภทค่าก่อสร้างสิ่งสาธารณูปการ ซึ่งมีงบประมาณ จำนวน ๕,๗๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งจังหวัดสกลนครมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มิได้ให้อำนาจเทศบาลตำบลดำเนินการก่อสร้างสระว่ายน้ำได้ และแม้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ จะกำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมกีฬา แต่พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นเพียงการกำหนดแผนการที่บัญญัติเป็นกรอบอำนาจหน้าที่เท่านั้น แม้พระราชบัญญัติดังกล่าวจะให้อำนาจในการส่งเสริมกีฬา ก็มิได้หมายความว่าเทศบาลตำบลจะมีอำนาจให้การดำเนินการสร้างสระว่ายน้ำได้ การดำเนินการก่อสร้างสระว่ายน้ำของเทศบาลตำบลพังโคนจึงไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลพังโคนที่จะกระทำได้ เรื่องเสร็จที่ ๑๕๖/๒๕๕๐ จึงขอหารือว่าความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐ กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ได้แก่ ตาม (๔) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ (๗) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ และ (๙) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่จังหวัดสกลนครหารือมา ปรากฏรายละเอียดของโครงการก่อสร้างสระว่ายน้ำ เทศบาลตำบลพังโคน อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร กล่าวคือ โครงการนี้มีหลักการและเหตุผลว่า เทศบาลตำบลพังโคนพิจารณาเห็นว่า เทศบาลตำบลพังโคนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งตามมาตรา ๕๐ ได้บัญญัติว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้ (๗) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ และ (๙) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๑๔) ได้บัญญัติให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองในการส่งเสริมกีฬา เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว เทศบาลตำบลพังโคนจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่นตามแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐) โดยให้มียุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพัฒนาสังคม โดยมีแนวทางพัฒนาการส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการเพื่อเยาวชนและประชาชน โดยกำหนดให้มีโครงการก่อสร้างสระว่ายน้ำเพื่อใช้เป็นสถานที่ในการว่ายน้ำออกกำลังกาย อันเป็นการสร้างเสริมสุขภาพอนามัยของเยาวชนและประชาชน และกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการไว้ เช่น ตาม (๑) เพื่อใช้เป็นสถานที่ว่ายน้ำออกกำลังกายของเยาวชนและประชาชน อันเป็นการสร้างเสริมสุขภาพและอนามัยที่ดีให้กับเยาวชน

/และกำหนด ...

และกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการไว้ เช่น ตาม (๑) เพื่อใช้เป็นสถานที่ว่ายน้ำออกกำลังกายของเยาวชนและประชาชน อันเป็นการสร้างเสริมสุขภาพและอนามัยที่ดีให้กับเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น (๒) เพื่อเป็นการพัฒนาท้องถิ่นให้มีระบบการให้บริการสาธารณะที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบไปด้วยสาธารณูปการในหลากหลายรูปแบบ และ (๓) เพื่อให้การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลพังโคนเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน และการส่งเสริมกีฬาให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป และกำหนดเป้าหมายไว้เพื่อก่อสร้างสระว่ายน้ำ ขนาดกว้าง ๑๒.๕๐ เมตร ยาว ๒๕ เมตร ลึก ๑.๖๐ เมตร เพื่อใช้เป็นสถานที่ว่ายน้ำออกกำลังกายของเยาวชนและประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพังโคน

การพิจารณาว่ากิจการใด เป็นกิจการที่อยู่ในขอบอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเป็นมา วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายและวิธีดำเนินการของกิจการที่ทำนั้น ว่ามีลักษณะอย่างไร เกิดผลประการใด เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ กรณีการก่อสร้างสระว่ายน้ำตามโครงการดังกล่าวนั้น เมื่อได้พิจารณารายละเอียดของโครงการข้างต้นแล้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายของเยาวชนและประชาชน เพื่อเสริมสร้างสุขภาพและอนามัยที่ดี อีกทั้ง การว่ายน้ำยังเป็นกีฬาประเภทหนึ่ง ซึ่งเทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน และส่งเสริมการกีฬาด้วย ดังนั้น การก่อสร้างสระว่ายน้ำของเทศบาลตำบลพังโคน โดยมีวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงเป็นการส่งเสริมการพัฒนาเด็ก เยาวชนรวมทั้งประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพังโคน และส่งเสริมการกีฬา อันอยู่ในขอบอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนดไว้

๒. สำหรับการดำเนินการเทศพาณิชย์ของเทศบาลนั้น พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๑ กำหนดว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล กล่าวคือ ตาม (๙) เทศพาณิชย์ และมาตรา ๖๑ กำหนดว่า เทศพาณิชย์ของเทศบาลให้ตราเป็นเทศบัญญัติ กิจการใดที่เทศบาลมีรายได้หรือผลพลอยได้อันเกิดจากการกระทำตามอำนาจหน้าที่จะไม่ตราเป็นเทศบัญญัติก็ได้ ทั้งนี้ ศาลฎีกาได้เคยวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินกิจการพาณิชย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ตามคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๒๕๙๖/๒๕๒๐ ว่าพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มิได้นิยามคำว่าเทศพาณิชย์ไว้ และโจทก์ไม่ได้นำสืบว่ากิจการสถานธนานุบาลเป็นเทศพาณิชย์ แต่พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๙๓ นิยามคำว่า เทศ หมายถึง น. ประเทศ, บ้านเมือง, ถิ่นที่, ท้องถิ่น และนิยามคำว่า พาณิชย์ หมายถึง น. การค้าขาย คำว่า เทศพาณิชย์ จึงหมายถึง การค้าขายของประเทศ การค้าขายของบ้านเมือง และการค้าของท้องถิ่น และยังปรากฏความเห็นของคณะกรรมการร่างกฎหมายครบคณะฝ่ายข้างมาก ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๐๖/๒๕๒๐ เรื่อง หารือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติแร่ (กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอประทานบัตรทำเหมืองแร่) คณะกรรมการร่างกฎหมายครบคณะฝ่ายข้างมาก มีความเห็นว่า เมื่อกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัดมิได้กำหนดความหมายของคำว่า “การพาณิชย์” ไว้เป็นพิเศษ การตีความคำว่าการพาณิชย์จึงต้องตีความตามความหมายธรรมดา ซึ่งย่อมหมายถึง การลงทุนเพื่อแสวงหากำไรโดยทั่ว ๆ ไปนั้นเอง ดังนั้น การดำเนินการของเทศบาลที่มีลักษณะเป็นเทศพาณิชย์ จึงต้องมีลักษณะเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนดไว้โดยประสงค์ที่จะหาผลประโยชน์ในทางธุรกิจ หรือค้าขายเพื่อแสวงหากำไรจากการดำเนินการนั้นด้วย ซึ่งจะต้องตราเป็นเทศบัญญัติ สำหรับกรณีที่เทศบาลได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ของตน และการดำเนินการนั้นมีรายได้เกิดขึ้น เช่น เกิดรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตจากการดำเนินการนั้นตามที่มีกฎหมายกำหนด ตามนัยมาตรา ๖๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมิได้มีลักษณะที่ประสงค์จะหาผลประโยชน์ในทางธุรกิจ ค้าขายเพื่อแสวงหากำไรแล้ว ก็มิใช่เป็นเทศพาณิชย์ของเทศบาลที่จะต้องตรา

เป็นเทศบัญญัติ หรือกิจการใดที่เทศบาลมีรายได้หรือผลพลอยได้อันเกิดจากการกระทำตามอำนาจหน้าที่จะไม่ตราเป็นเทศบัญญัติก็ได้ เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่หารือมา เทศบาลตำบลพังโคนประสงค์จะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการก่อสร้างสระว่ายน้ำสำหรับเป็นสถานที่ออกกำลังกายของเยาวชนและประชาชนเพื่อสร้างเสริมสุขภาพอนามัยที่ดีให้กับเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น โดยประสงค์จะให้เทศบาลมีรายได้จากการใช้สระว่ายน้ำดังกล่าว เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการดูแล และบำรุงรักษาสระว่ายน้ำ ไม่ปรากฏรายละเอียดในโครงการนี้แต่อย่างใดว่าเทศบาลตำบลพังโคนประสงค์จะดำเนินการในรูปแบบของการค้าของท้องถิ่นหรือทำธุรกิจเพื่อแสวงหากำไร จึงมีลักษณะเป็นรายได้หรือผลพลอยได้อันเกิดจากการกระทำตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งเทศบาลตำบลพังโคนไม่จำต้องตราเป็นเทศบัญญัติตามนัยมาตรา ๖๑ ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญชัย ชัยสุขโกศล)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและ
ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๑๙๕๕๗

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง หารือแนวทางการจัดทำโครงการพัฒนากีฬาเด่นจังหวัดนครนายก ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครนายก ที่ นย ๐๐๒๓.๔/๘๑๒๕ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๙

ตามที่จังหวัดนครนายกได้ขอหารือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กรณีสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดนครนายกได้ตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการจัดทำโครงการพัฒนากีฬาเด่นจังหวัดนครนายก ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๕ กำหนดว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด กล่าวคือ ตาม (๘) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ (๙) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งตามกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดให้กิจการดังต่อไปนี้เป็นกิจการที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นสมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ กล่าวคือ (๑๒) จัดให้มีการบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬา สถานพักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ และสวนสัตว์ ตลอดจนสถานที่ประชุมอบรมสำหรับราษฎร และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ กำหนดว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ (๑๘) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของคำว่า “ส่งเสริม” หมายความว่า เกื้อหนุน ช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น เช่น ส่งเสริมการลงทุน ส่งเสริมการศึกษา และคำว่า “บริการสาธารณะ” หมายความว่า กิจการอันจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนเป็นส่วนรวมที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้นเพื่อบริการแก่ประชาชน เช่น กิจการสาธารณูปโภค กิจการขนส่งคนโดยสาร

/๒. ระเบียบ...

๒. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๐๓ ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ว่า ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจงข้อทักท้วงไปยังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน แต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยืนยันว่ายังไม่มีเหตุผลที่จะล้างข้อทักท้วง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจงเหตุผลและรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยภายในสิบห้าวันนับจากวันที่ได้รับคำยืนยันจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งผลการวินิจฉัยภายในสามสิบวันนับจากวันที่ได้รับรายงานจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้ปฏิบัติให้เสร็จสิ้นภายในสี่สิบห้าวันนับจากวันที่ได้รับทราบผลการวินิจฉัย และคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบและทักท้วงการใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า ตามข้อ ๑๐๓ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดในการวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจงข้อทักท้วงไปยังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแล้ว แต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังยืนยันความเห็นตามเดิม จึงเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะวินิจฉัยตามข้อ ๑๐๓ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

๓. การพิจารณาว่า กิจกรรมใดมีลักษณะเป็นกิจกรรมที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงตามกรณีนั้น ๆ เช่น พิจารณาถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีดำเนินการ ว่า กิจกรรมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เป้าหมาย ตลอดจนการดำเนินการและผลการดำเนินการเป็นอย่างไร เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นอันเป็นการบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะแก่ประชาชนหรือไม่

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมายข้างต้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายกจึงมีอำนาจหน้าที่ในการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก โดยจัดให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬา และส่งเสริมการกีฬา ซึ่งการส่งเสริมการกีฬานั้นสามารถกระทำได้โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับกีฬา ประโยชน์ และวิธีการเล่นกีฬา จัดการแข่งขันกีฬา จัดให้มีสถานที่เล่นกีฬา โดยต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กำหนดและต้องเป็นไปเพื่อบริการสาธารณะหรือเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นส่วนรวม

กรณีโครงการพัฒนากีฬาเด่นจังหวัดนครนายก ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ นั้น ปรากฏว่าสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดนครนายกมีความเห็นว่า โครงการพัฒนากีฬาเด่นจังหวัดนครนายก ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนศรนายกได้เบิกจ่ายเงินจำนวน ๙๐๐,๗๐๐ บาท เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกิจกรรมฝึกอบรมส่งเสริมเยาวชนในจังหวัดนครนายก จำนวน ๖๐ คน มีวัตถุประสงค์ให้เป็นนักกีฬาฟุตบอลเยาวชนจังหวัดนครนายก และเป็นตัวแทนจังหวัดนครนายกเข้าร่วมการแข่งขันรายการต่าง ๆ ตามที่ระบุในโครงการ ได้แก่ กีฬาเยาวชนแห่งชาติรอบคัดเลือกที่จังหวัดปทุมธานี

/ในนามจังหวัด...

ในนามจังหวัดนครนายก ฟุตบอลเยาวชน “โค้กคัพ” ในนามสโมสรฟุตบอลนครนายก เอฟซี และมหกรรมกีฬาท้องถิ่นไทคัพ ภาคตะวันออก ในนามทีมองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก ซึ่งไม่ได้เป็นไปเพื่อประโยชน์กับประชาชนโดยส่วนรวม กรณีดังกล่าวจึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า การดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนากีฬาเด่นจังหวัดนครนายกขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ เป็นไปเพื่อการบริการสาธารณะ หรือเพื่อประโยชน์ของประชาชนในองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายกหรือไม่ หรือเป็นการนำบุคคลมาฝึกกีฬาเพื่อประโยชน์แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือจัดหานักกีฬาให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด ๆ อันมิได้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นเป็นส่วนรวม ซึ่งเป็นประเด็นในเรื่องข้อเท็จจริงที่จะต้องตรวจสอบให้เกิดความรอบคอบ ชัดเจน อีกทั้ง กรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีข้อทักท้วงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๐๓ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาวินิจฉัย เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยืนยันว่าไม่มีเหตุผลที่จะหักล้างข้อทักท้วงนั้นได้ และเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้วินิจฉัยตามข้อ ๑๐๓ ดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถอุทธรณ์คำวินิจฉัยนั้นได้ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่พิจารณาคำอุทธรณ์นั้นด้วย ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดนครนายกตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ชัดเจนว่า การดำเนินกิจกรรมตามโครงการดังกล่าวเกิดประโยชน์หรือเป็นการบริการสาธารณะแก่ประชาชนเป็นส่วนรวมหรือไม่ อย่างไร หรือมีวัตถุประสงค์เป็นการจัดหาหรือฝึกนักกีฬาให้แก่องค์กรหนึ่งองค์กรใด เพื่อประโยชน์ส่วนบุคคลขององค์กรนั้น แล้วพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและ
ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๕๓๒๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง การฝึกอบรมโครงการเพิ่มศักยภาพบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ในการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์องค์กร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเชียงใหม่ ที่ ชม ๐๐๒๓.๑/๒๙๘๒๐ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐

ตามที่จังหวัดเชียงใหม่ได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ร่วมกับสำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดการฝึกอบรมโครงการเพิ่มศักยภาพบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ในการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์องค์กร ให้แก่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๔ รุ่น รุ่นละ ๕๐ คน โดยใช้เวลาการฝึกอบรมรุ่นละ ๕ วัน โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่จะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายระหว่างการฝึกอบรม ได้แก่ ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ค่าวัสดุอุปกรณ์การฝึกอบรมให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งนี้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าที่พักในการเข้าร่วมการฝึกอบรมตามโครงการดังกล่าวจากต้นสังกัด นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงที่หารือมาประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๕ ซึ่งได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ ได้แก่ ตาม (๓) สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น (๘) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ (๙) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ กำหนดว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ ตาม (๒) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น และ (๙) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องดำเนินการจัดระบบบริการสาธารณะให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดไว้ตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ กล่าวคือ ข้อ ๑ ลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัดต้องดำเนินการในลักษณะ (๑) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด หรือ (๒) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวม

/ขององค์กร ...

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง หรือ (๓) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่องหรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า ๑ แห่งขึ้นไป ดังนั้น การจัดทำกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงต้องเป็นไปตามที่กฎหมายและหลักเกณฑ์ดังกล่าวกำหนดไว้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดยังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัด เช่น การดำเนินการเกี่ยวกับการคลัง การบริหารงานบุคคล โดยพัฒนาความรู้แก่บุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ได้

๒. เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงตามที่หารือมาแล้วปรากฏว่าโครงการเพิ่มศักยภาพบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ในการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์องค์กรที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่จัดทำขึ้น ปรากฏรายละเอียดว่าโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อันเป็นการพัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้น กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มีวัตถุประสงค์ที่จะเพิ่มศักยภาพบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ให้มีความรู้ความสามารถดังกล่าวย่อมสามารถกระทำได้ แต่ต้องมิใช่มีวัตถุประสงค์ไปทำการจัดฝึกอบรมให้กับบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นที่จะต้องพิจารณาดำเนินการเพื่อพัฒนาบุคลากรของตนด้วยความเหมาะสมเอง อย่างไรก็ตามเมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรของตนแล้วเห็นว่าในการจัดการฝึกอบรมบุคลากรของตนดังกล่าวจะเป็นประโยชน์แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นและอาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดส่งบุคลากรเข้าร่วมการอบรมได้บ้าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ก็สามารถประสานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่ประสงค์จะพัฒนาบุคลากรของตนในเรื่องดังกล่าวให้ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมได้ด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเองดังที่กำหนดไว้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม และการเข้ารับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘ จึงขอให้จังหวัดเชียงใหม่ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการฝึกอบรมตามโครงการดังกล่าวให้เกิดความชัดเจนว่ามีความเป็นมาอย่างไร มีวิธีดำเนินการอย่างไร ผู้เข้ารับการอบรมเป็นใครบ้าง เกิดผลหรือประสิทธิภาพแก่การปฏิบัติงานอย่างไร เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ อย่างไร โดยสามารถนำความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นไปใช้ประกอบการพิจารณาได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดุษฎี สุวัฒวิตยากร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๐๖๗๖๖

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๓๐ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง หารืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับการขุดเจาะบ่อบาดาล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดอุทัยธานี ที่ อน ๐๐๒๓.๔/๑๕๒๓๑ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙

ตามที่จังหวัดอุทัยธานีได้ขอหารือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีได้จัดทำโครงการกู้เงินทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อจัดซื้อชุดเครื่องขุดเจาะบ่อบาดาล งบประมาณ ๓๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาขาดแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ตลอดจนเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ที่ประสบปัญหาภัยแล้งซ้ำซาก และสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีมีมติเห็นชอบให้กู้เงินทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในคราวประชุม สมัยสามัญ สมัยที่ ๑ ครั้งที่ ๑ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ เพื่อดำเนินการจัดซื้อชุดเครื่องเจาะบ่อบาดาลพร้อมอุปกรณ์ครบชุด และจังหวัดอุทัยธานีมีความเห็นว่า เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ย่อมสามารถดำเนินการจัดหาเครื่องมือในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และภารกิจได้ อย่างไรก็ดี การดำเนินการจัดหาเครื่องมือในการดำเนินการควรเป็นการจัดหาด้วยความเหมาะสม เป็นไปโดยคำนึงถึงสถานะทางการเงินการคลังด้วย นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๕ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ ตาม (๓) สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น (๘) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และตามกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้กิจการดังต่อไปนี้เป็นกิจการที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นสมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมดำเนินการหรือร่วมจัดทำ คือ ตาม (๑) จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร และ (๙) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ กำหนดว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง คือ ตาม (๒) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น (๒๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและ (๒๔) จัดทำ

/กิจการใด...

กิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และ (๒๖) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นและตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ ได้กำหนดลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ กล่าวคือ ตาม ข้อ ๑ ลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัด (๑) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด (๒) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง หรือ (๓) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่องหรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งแห่งขึ้นไป ข้อ ๒ ในการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตาม ข้อ ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรจะดำเนินการเพื่อให้เป็นไปในลักษณะดังนี้ คือ (๒) การก่อสร้างและบำรุงรักษาโครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่หรือมีการเกี่ยวเนื่องกันหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือในลักษณะที่เป็นเครือข่ายหลักในการเชื่อมโยงกับแผนงานโครงการที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด หรือ (๖) ให้บริการด้านเทคนิควิชาการ เครื่องมือ เครื่องจักรกล บุคลากร แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร การป้องกันบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งรวมถึงการป้องกันภัยแล้ง และยังมีอำนาจหน้าที่ให้บริการด้านเทคนิค เครื่องมือ เครื่องจักรกลแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด ทั้งนี้ ลักษณะการดำเนินงานดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ ๑ กำหนดไว้ อีกทั้งตามแผนปฏิบัติการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๒ ได้โอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค แหล่งน้ำ/ระบบประปาชนบท โดยถ่ายโอนให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ การก่อสร้างระบบน้ำสะอาดหมู่บ้าน มาตรฐาน ก และ ข ก่อสร้างระบบน้ำประปาหมู่บ้าน (น้ำผิวดิน) บ่อน้ำบาดาล งานจัดหาน้ำของกรมโยธาธิการ ภารกิจประปาหมู่บ้านแบบบาดาลขนาดใหญ่ประปาหมู่บ้านแบบผิวดิน ประปาหมู่บ้านแบบผิวดินขนาดใหญ่ พัฒนาเป่าล้างบ่อบาดาลเดิมของกรมอนามัย

เมื่อพิจารณาแล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีจึงมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร รวมทั้งดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับถ่ายโอนดังกล่าวตามบทบัญญัติของกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่กล่าวมาข้างต้น ทั้งนี้ หากเครื่องมือหรือวัสดุอุปกรณ์เป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำให้การปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ดำเนินการไปได้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีก็ย่อมที่จะจัดหาเครื่องมือหรือวัสดุอุปกรณ์ได้เท่าที่จำเป็น โดยจะต้องพิจารณาความเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ ความคุ้มค่า และต้องปฏิบัติตามมาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่กำหนดให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องเป็นไป

/เพื่อประโยชน์...

เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้นและหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และหากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีมีปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ ข้อ ๔ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ในการวินิจฉัยและดำเนินการตามประกาศนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญธรรม เสิศสุขีเกษม)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและ
ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๐๘๓๑

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๔ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสงขลา ที่ สข ๐๐๒๓.๔/๓๕๐๕ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดสงขลาได้ขอหารือว่า จังหวัดสงขลาได้ตกลงให้เทศบาลนครหาดใหญ่ยกเว้นการปฏิบัติกรณีการจ่ายขาดเงินสะสม เพื่อดำเนินการจัดหาทุนมาบูรณะซ่อมแซม “พระพุทธมงคลมหาราช” ปางประทานพร ขนาดสูง ๑๙.๙๐ เมตร ซึ่งประดิษฐานบนเขาคอหงส์ ณ บริเวณสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ เนื่องจากพระพุทธรูปองค์นี้สร้างขึ้นเนื่องในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามมาตรา ๕๖ (๘) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ แต่ขณะนั้น (พ.ศ. ๒๕๔๘) ปรากฏว่าองค์พระมีรอยร้าวน้ำไหลผ่านมายังฐานขององค์พระ หากปล่อยไว้จะเกิดปัญหาด้านโครงสร้างขององค์พระ และการปิดทองก็ยังไม่แล้วเสร็จจำเป็นต้องรีบบูรณะซ่อมแซมและปิดทององค์พระให้เสร็จสมบูรณ์โดยด่วน แต่เนื่องจากการดำเนินงานของเทศบาลนครหาดใหญ่ในกรณีดังกล่าวถูกตรวจสอบจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ว่ากระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวเป็นการกระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจังหวัดเข้าไปเกี่ยวข้องกับมูลกรณีดังกล่าวในฐานะผู้ได้รับมอบอำนาจจากปลัดกระทรวงมหาดไทยในการต.กลงให้เทศบาลนครหาดใหญ่ยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบฯ จึงขอหารือว่า การใช้ดุลพินิจของจังหวัดสงขลาที่เห็นว่า การดำเนินการบูรณะพระพุทธมงคลมหาราช เป็นอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครหาดใหญ่ที่สามารถกระทำได้ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๖ (๑), (๘) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๘), (๑๑) เป็นการใช้ดุลพินิจที่ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามหนังสือหารือของจังหวัดสงขลา และที่จังหวัดสงขลาแจ้งข้อมูลเพิ่มเติมแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๖ กำหนดให้เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ได้แก่ ตาม (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐ ซึ่งตาม (๘) ของมาตรา ๕๐ ให้มีหน้าที่บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และตามมาตรา ๕๖ (๘) กำหนดให้เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำ กล่าวคือ การส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว และตามมาตรา ๕๗ กำหนดให้เทศบาลนครอาจจัดทำกิจการใดๆ ในเขตเทศบาล ตามมาตรา ๕๔ กล่าวคือ ตาม (๑๐) ของมาตรา ๕๔ กำหนดหน้าที่ของเทศบาลไว้ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และมาตรา ๖๗ กำหนดให้เทศบาลอาจมีรายจ่ายดังต่อไปนี้ กล่าวคือ (๑) เงินเดือน (๒) ค่าจ้าง (๓) เงินตอบแทนอื่นๆ (๔) ค่าใช้สอย

/(๕) ค่าวัสดุ ...

(๕) ค่าวัสดุ (๖) ค่าครุภัณฑ์ (๗) ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่นๆ และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ได้กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ ตาม (๕) การสาธารณูปการ ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ความหมายของคำว่า “สาธารณูปการ” หมายถึง การก่อสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์ทางศาสนา (๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว และ (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น เทศบาลนครหาดใหญ่จึงมีอำนาจหน้าที่ตามที่กล่าวมาข้างต้น

๒. ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏข้อว่า เทศบาลนครหาดใหญ่ได้ดำเนินการก่อสร้างพระพุทธมงคลมหาราชขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๑ เนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร พระชนมพรรษาครบ ๖ รอบ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ มูลค่าการก่อสร้าง ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในพื้นที่สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ บริเวณเขาคอหงส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในพื้นที่เทศบาลนครหาดใหญ่ และสนับสนุนกิจกรรมอื่นๆ ที่ดำเนินการอยู่ในพื้นที่สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ อันได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการพักผ่อน การออกกำลังกาย การนั่งกระเช้าลอยฟ้า หอศิลป์ หอสมุดเฉลิมพระเกียรติ และศูนย์บริการสาธารณสุขแพทย์ทางเลือก (แพทย์แผนไทย) ซึ่งเทศบาลนครหาดใหญ่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาคใต้ โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญที่ต้องใช้พื้นที่สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่เป็นพื้นที่ในการจัดงานตามที่ได้รับการบรรจุไว้ในปฏิทินการท่องเที่ยวประจำปีของประเทศไทยซึ่งกำหนดโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อันถือเป็นการส่งเสริมนโยบายการท่องเที่ยวตามนโยบายของรัฐบาลเป็นประจำทุกปี ประกอบกับเพื่อความเป็นสิริมงคลของเมืองหาดใหญ่ตามความเชื่อของพุทธศาสนิกชน ที่ในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียและประเทศสิงคโปร์ซึ่งนับถือศาสนาพุทธทั้งนิกายมหายานและนิกายหินยาน ได้เดินทางมาสักการะพระพุทธมงคลมหาราชและท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ ผ่านเข้าทางด่านตรวจคนเข้าเมืองอำเภอสะเดา (ด่านนอก) จำนวน ๗,๖๐๐,๐๐๐ คน ต่อปี โดยประมาณ

ต่อมาพระพุทธมงคลมหาราชเกิดความชำรุดมีรอยร้าวน้ำไหลผ่านลงมายังฐานขององค์พระหากปล่อยไว้อาจเกิดปัญหาด้านโครงสร้างขององค์พระ และการปิดทององค์พระก็ยังไม่แล้วเสร็จ เทศบาลนครหาดใหญ่ประสงค์ที่จะดำเนินการบูรณะองค์พระพุทธมงคลมหาราชดังกล่าว

ดังนั้น ประเด็นที่จังหวัดสงขลาหารือว่า การใช้ดุลพินิจของจังหวัดสงขลาที่เห็นว่าการดำเนินการบูรณะพระพุทธมงคลมหาราชเป็นอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครหาดใหญ่ที่สามารถกระทำได้ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๖ (๑), (๘) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๘), (๑๑) เป็นการใช้ดุลพินิจที่ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าเทศบาลนครหาดใหญ่ได้ดำเนินการก่อสร้างพระพุทธมงคลมหาราชขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ เนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร พระชนมพรรษาครบ ๖ รอบ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ประดิษฐานอยู่ที่สวนสาธารณะของเทศบาลนครหาดใหญ่ บริเวณเขาคอหงส์ และมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในพื้นที่เทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียและประเทศสิงคโปร์ ซึ่งนับถือศาสนาพุทธทั้งนิกายมหายานและนิกายหินยาน ได้เดินทางมาสักการะพระพุทธมงคลมหาราช

/และท่องเที่ยว ...

และท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่จำนวนมาก และสนับสนุนกิจกรรมอื่นๆ ที่ดำเนินการอยู่ในพื้นที่สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับการพักผ่อนหย่อนใจ จึงมีลักษณะเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว และการให้มีและบำรุงสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจต่อมาองค์พระพุทธมงคลมหาราชเกิดชำรุดมีรอยร้าวน้ำไหลผ่านมายังฐานขององค์พระหากปล่อยไว้อาจเกิดความเสียหายได้ เมื่อองค์พระพุทธมงคลมหาราชจัดสร้างขึ้นโดยเทศบาลนครหาดใหญ่แล้วจึงมีลักษณะเป็นทรัพย์สินของเทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนครหาดใหญ่จึงมีหน้าที่ต้องดูแลรักษามิให้เกิดความเสียหาย เทศบาลนครหาดใหญ่จึงมีอำนาจหน้าที่ที่ต้องบูรณะซ่อมแซมองค์พระพุทธมงคลมหาราชดังกล่าว และกรณีที่จังหวัดสงขลาหารือว่า การใช้ดุลพินิจของจังหวัดสงขลาถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า เมื่อองค์พระพุทธมงคลมหาราชเป็นทรัพย์สินของเทศบาลนครหาดใหญ่ และผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาเห็นว่าการดำเนินการบูรณะพระพุทธมงคลมหาราชเป็นอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครหาดใหญ่ที่สามารถกระทำได้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๖ (๑), (๘) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๘), (๑๑) แล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาก็มีอำนาจใช้ดุลพินิจตามที่ได้รับมอบอำนาจจากปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือตามที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยกเว้นการปฏิบัติไว้เพื่อยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและ
ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๑๑๐๐๒

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอหารือการใช้อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาในการตกลงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ เพิ่มเติม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสงขลา ที่ สข ๐๐๒๓.๔/๙๗๔๘ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดสงขลาได้ขอหารือกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาอนุมัติให้เทศบาลนครหาดใหญ่ยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย กล่าวคือ ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาอนุมัติให้เทศบาลนครหาดใหญ่ยกเว้นการปฏิบัติในการจ่ายขาดเงินสะสม เพื่อดำเนินการจัดหาทุนมาบูรณะซ่อมแซม “พระพุทธมงคลมหาราช” ซึ่งประดิษฐานบนเขาคอหงส์ ณ บริเวณสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ๒ และ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๙ ข้อ ๓๔ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๕ แต่เนื่องจากเทศบาลนครหาดใหญ่ถูกตรวจสอบจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่า กระบวนการดังกล่าวเป็นการกระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจังหวัดสงขลาเข้าไปเกี่ยวข้องกับมูลกรณีดังกล่าวในฐานะผู้ได้รับมอบอำนาจจากปลัดกระทรวงมหาดไทยในการตกลงให้เทศบาลนครหาดใหญ่ยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบฯ ดังกล่าว จังหวัดสงขลาจึงขอหารือเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของจังหวัดสงขลาที่อนุมัติให้เทศบาลนครหาดใหญ่ยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว ว่ากรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาเห็นว่า การที่เทศบาลจัดทำโครงการสร้างวัตถุมงคลหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืดรุ่น “มงคลมหาราช” ให้พุทธศาสนิกชนเช่าไปบูชาเพื่อหารายได้เป็นงบประมาณในการบูรณะซ่อมแซม “พระพุทธมงคลมหาราช” เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว และเป็นการเพิ่มพูนรายได้ตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครหาดใหญ่ที่สามารถกระทำได้ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๖ (๑) , (๘) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๘) , (๑๑) เป็นการใช้ดุลพินิจที่ถูกต้องหรือไม่ นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๕ กำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันได้เฉพาะที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ ประกอบข้อ ๘๕ กำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจ่ายขาดเงินสะสมเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้เมื่อได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น โดยมีเงื่อนไขดังต่อไปนี้ (๑) ให้กระทำได้เฉพาะกิจการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจัดทำเพื่อวางโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ใช้เป็นสาธารณประโยชน์ หรือกิจการที่เป็นการเพิ่มพูนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกิจการที่จัดทำเพื่อบำบัดความเดือดร้อนของประชาชน

/กรณี ...

กรณีเทศบาลนครหาดใหญ่นำเงินสะสมไปจัดสร้างวัตถุมงคลหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืดและให้ประชาชนเช่าบูชาเพื่อนำรายได้ไปใช้ซ่อมแซมพระพุทธมงคลมหาราช ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล เป็นการดำเนินการเพื่อบริหารกิจการของเทศบาลนครหาดใหญ่อันเป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม ซึ่งในการดำเนินการในขณะนั้นระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๘๕ โดยมีเงื่อนไขให้กระทำได้เฉพาะกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจัดทำเพื่อวางโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ใช้เป็นสาธารณประโยชน์ หรือกิจการที่เป็นการเพิ่มพูนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกิจการที่จัดทำเพื่อบำบัดความเดือดร้อนของประชาชน ดังนั้น เมื่อเทศบาลนครหาดใหญ่ไม่มีรายได้เพียงพอที่จะดำเนินการซ่อมแซมพระพุทธมงคลมหาราช การนำเงินสะสมไปเพิ่มพูนหารายได้เพื่อไปดำเนินการซ่อมแซมพระพุทธมงคลมหาราช ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ จึงมีลักษณะเป็นการดำเนินการเพื่อเพิ่มพูนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาจึงอาจใช้ดุลพินิจยกเว้นระเบียบฯ ได้ ส่วนการนำเงินสะสมไปดำเนินการเป็นหน้าที่ของเทศบาลนครหาดใหญ่ที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉัตรชัย พรหมเลิศ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๕๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ผู้ประสานงาน
นางสาวตวงรัตน์ จุมปาแฝด ๐๘-๓๘๒๖-๒๐๙๙

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว๖๓๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง หารือเกี่ยวกับการขออนุมัติทำกิจการนอกเขตของเทศบาล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครราชสีมา ที่ นม ๐๐๒๓.๔/๑๔๗๐๙ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๔๔๔/๒๕๕๕

ตามที่จังหวัดนครราชสีมาได้ขอหารือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่า เทศบาลตำบลโคกกรวดได้ขออนุมัติทำกิจการนอกเขตเพื่อดำเนินโครงการปรับปรุงผิวจราจรแอสฟัลท์ติกคอนกรีต รหัสทางหลวงท้องถิ่น นม.๒๐๒๑ บริเวณถนนบ้านโคกกรวด – หนองปลิง หมู่ที่ ๑๔ บ้านโคกเพชร ตำบลบ้านโคกกรวด โครงการปรับปรุงผิวจราจรแอสฟัลท์ติกคอนกรีต รหัสทางหลวงท้องถิ่น นม.๒๑๐๔ บริเวณถนนเทศบาล ๒๓ สายยุทธศาสตร์ หมู่ที่ ๖ บ้านสระมโนราห์ ตำบลโคกกรวด และขยายเขตระบบจ่ายน้ำประปาเพิ่มเติมบ้านโคกเพชร หมู่ที่ ๑๔ ซึ่งพื้นที่ดำเนินโครงการดังกล่าวบางส่วนอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลเมืองใหม่โคกกรวด อำเภอเมืองนครราชสีมา โดยจากการตรวจสอบเอกสารประกอบการขออนุมัติทำกิจการนอกเขต พบว่าเทศบาลตำบลโคกกรวดได้จัดซื้อจัดจ้างและดำเนินการก่อสร้างโครงการปรับปรุงผิวจราจรแอสฟัลท์ติกคอนกรีต รหัสทางหลวงท้องถิ่น นม.๒๐๒๑ บริเวณถนนบ้านโคกกรวด – หนองปลิง หมู่ที่ ๑๔ และโครงการปรับปรุงผิวจราจรแอสฟัลท์ติกคอนกรีต รหัสทางหลวงท้องถิ่น นม.๒๑๐๔ บริเวณถนนเทศบาล ๒๓ สายยุทธศาสตร์ หมู่ที่ ๖ แล้วเสร็จ (ขณะนี้อยู่ระหว่างขั้นตอนการส่งมอบงานและเบิกจ่ายงบประมาณให้แก่ผู้รับจ้าง) ก่อนขออนุมัติทำกิจการนอกเขตต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ ทวิ ซึ่งจังหวัดนครราชสีมาพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่อาจพิจารณาอนุมัติทำกิจการนอกเขตย้อนหลังให้เทศบาลตำบลโคกกรวดได้ จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดนครราชสีมาถูกต้องหรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงตามที่จังหวัดนครราชสีมาหารือมาแล้ว เห็นว่าศาลปกครองสูงสุดได้ให้ความเห็นตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๔๔๔/๒๕๕๕ เกี่ยวกับการพิจารณาให้ความเห็นชอบในการทำกิจการนอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีกรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ไว้ ซึ่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ ทวิ ได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการในการทำกิจการนอกเขตเทศบาลไว้ในลักษณะเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ดังกล่าว จึงขอให้จังหวัดนครราชสีมานำแนวทางที่ศาลปกครองสูงสุด

/ได้พิพากษา...

ได้พิพากษาและให้ความเห็นในเรื่องการทำกิจการนอกเขตของกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติย้อนหลัง และแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ไปใช้ประกอบการพิจารณาในเรื่องที่หารือมานี้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรเกียรติ ฐิตะฐาน)
ผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๒๙ ก.ค. ๒๕๖๑

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ผู้ประสานงาน
นางสาวสิริรัตน์ แตงรอด ๐๘-๓๘๒๖-๒๐๙๙

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๐๕๙๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง หารือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการติดตั้งทุ่นตาข่ายป้องกันปลาฉลาม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

อ้างถึง หนังสือจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด่วนที่สุด ที่ ปข ๐๐๒๓.๔/๑๓๙๑๔ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้ขอหารือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาล กรณีที่เทศบาลเมืองหัวหินจะดำเนินการติดตั้งทุ่นตาข่ายป้องกันปลาฉลามในบริเวณหาดทรายน้อย ตำบลหนองแก อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีความเห็นว่า การดำเนินการติดตั้งทุ่นตาข่ายป้องกันปลาฉลามเป็นการดำเนินการเพื่อเป็นการป้องกันและรักษาความปลอดภัยให้แก่ประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวเล่นน้ำบริเวณชายหาดดังกล่าว ไม่ให้ได้รับอันตรายจากปลาฉลามหรือสัตว์น้ำอื่นๆ เทศบาลเมืองหัวหินจึงย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เมื่อได้รับความเห็นชอบหรือยินยอมจากกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้เทศบาลเข้าดำเนินการได้ จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๓ (๑) ได้กำหนดให้เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล กล่าวคือ ตาม (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๐ ได้กำหนดว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล กล่าวคือ ตาม (๑) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และ (๙) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ได้กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และ (๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และมาตรา ๒๑ กำหนดว่าเมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นมีหน้าที่เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และแจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบในพื้นที่นั้นและผู้อำนวยการจังหวัดทราบทันที

/ เมื่อ ...

เมื่อข้อเท็จจริงตามที่หารือมาปรากฏว่า บริเวณพื้นที่หาดทรายน้อยซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหัวหินเกิดเหตุการณ์ปลาฉลามทำร้ายประชาชนและนักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน มีผลกระทบต่อสาธารณชน เป็นสาธารณภัยที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน เทศบาลเมืองหัวหินจึงมีหน้าที่เข้าดำเนินการใดๆ เพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยดังกล่าว ตามมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และมาตรา ๑๖ (๒๙) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ เช่น ติดตั้งทุ่นตาข่ายป้องกันปลาฉลาม ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดุษฎี สุวัฒวิตยากร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ผู้ประสาน สุชาสา ๐๘๓-๘๖๖ ๒๐๙๙

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๑๗๔๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๖ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง หารือการดำเนินโครงการจัดทำบริการน้ำดื่ม (ตู้หยอดเหรียญ) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ นศ ๐๐๒๓.๔/๓๖๒๑ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
๒. หนังสือจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ นศ ๐๐๒๓.๔/๑๒๔๑๙ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๕๖๘/๒๕๕๙
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๒๒๐๘๑ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙

ตามที่จังหวัดนครศรีธรรมราชได้ขอหารือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ดำเนินโครงการจุดบริการน้ำดื่ม (ตู้น้ำหยอดเหรียญ) จำนวน ๓ จุด ในพื้นที่หมู่ที่ ๓ หมู่ที่ ๔ และหมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านเกาะ อำเภอพรหมคีรี โดยคิดค่าจำหน่ายน้ำดื่มราคาลิตรละ ๐.๒๕ บาท ตามอัตราในข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ เรื่อง อัตราค่าธรรมเนียมน้ำดื่มหยอดเหรียญ พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงขอหารือว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะสามารถดำเนินกิจการดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงตามที่จังหวัดนครศรีธรรมราชหารือมาประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๘ ได้กำหนดว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวคือ (๑) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน กล่าวคือ (๔) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ

๒. กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลไว้ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๒๒๐๘๑ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙ กรณีที่จังหวัดสุพรรณบุรีได้ขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล กรณีเทศบาลตำบลห้วยวังทอง อำเภอเมืองสุพรรณบุรีได้จัดซื้อชุดผลิตน้ำดื่มจำนวน ๒ ชุด ติดตั้งบริเวณสำนักงานเทศบาลตำบลห้วยวังทอง หมู่ที่ ๒ และติดตั้งบริเวณอาคารอเนกประสงค์หมู่ที่ ๔ โดยกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่า การดำเนินการใดเพื่อจัดให้มีน้ำสะอาดเพื่อบริการสาธารณะแก่ประชาชนสำหรับใช้เพื่ออุปโภคหรือบริโภคแล้ว ย่อมเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล โดยการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และกระทรวงมหาดไทยได้เคยให้ข้อแนะนำเกี่ยวกับวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหนังสือ

/กระทรวงมหาดไทย...

กระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๙๒.๔/ว ๔๓๕ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ โดยแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยให้ใช้วิธีการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ซึ่งหลักความคุ้มค่านั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดวิธีการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าในการปฏิบัติราชการ โดยการควบคุมบำรุงรักษาพัสดุ และใช้พัสดุอย่างคุ้มค่าและให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น หากข้อเท็จจริงเป็นไปตามที่จังหวัดสุพรรณบุรีหารือมาว่าเทศบาลตำบลห้วยวังทองได้ดำเนินโครงการจัดซื้อชุดผลิตน้ำดื่มโดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตน้ำดื่มให้กับประชาชนในพื้นที่หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๕ เนื่องจากระบบประปาในพื้นที่ดังกล่าวเป็นประปาแบบบาดาลไม่สะอาดเป็นตะกอนและมีกลิ่น สำหรับการดำเนินการจัดซื้อชุดผลิตน้ำดื่มในพื้นที่หมู่ที่ ๔ มีเป้าหมายผลิตน้ำดื่มให้กับประชาชนในหมู่ที่ ๔ โดยมีระบบการผลิตน้ำดื่มเป็นระบบ Reverse Osmosis R.O. สำหรับแจกจ่ายน้ำให้กับประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากคุณภาพน้ำจากประปาหมู่บ้านไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สามารถบริโภคได้ เพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำดื่มเพื่อการบริโภค โดยมิได้เป็นการดำเนินการซ้ำซ้อนกับระบบประปาหมู่บ้านที่มีอยู่เดิม อันเป็นการแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนในการจัดทำให้น้ำประปาที่มีอยู่เดิมมีความสะอาดยิ่งขึ้นเพื่อใช้ในการบริโภค การดำเนินการดังกล่าวจึงถือได้ว่าเป็นการจัดให้มีน้ำสะอาดเพื่อบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตเทศบาล

๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๕ วรรคสอง กำหนดว่า รัฐต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การจัดให้มีสาธารณูปโภคหรือการจัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ คำว่า “บริการสาธารณะ” หมายความว่า กิจการอันจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนเป็นส่วนรวมที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้นเพื่อบริการแก่ประชาชน เช่น กิจการสาธารณูปโภค กิจการขนส่งคนโดยสาร คำว่า“สาธารณูปโภค” หมายความว่า บริการสาธารณะที่จัดทำเพื่ออำนวยประโยชน์แก่ประชาชนในสิ่งอุปโภคที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เช่น การไฟฟ้า การประปา การเดินรถประจำทาง โทรศัพท์

๔. ศาลปกครองสูงสุดได้ให้ความเห็นไว้ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๕๖๘/๒๕๕๙ กรณีที่มีผู้ยื่นฟ้องเทศบาลตำบลแม่สอดเกี่ยวกับกรณีที่เทศบาลตำบลแม่สอดได้ดำเนินกิจการเคเบิลทีวี โดยมีประเด็นที่ฟ้องคดีว่า การประกอบกิจการดังกล่าวของเทศบาลตำบลแม่สอดเป็นการประกอบกิจการที่แข่งขันกับเอกชนด้วย ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นมีความเห็นว่า การบริการของรัฐมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อตอบสนองความต้องการในเรื่องประโยชน์สาธารณะซึ่งไม่มุ่งหวังผลกำไร แต่หากจำเป็นต้องเก็บค่าใช้จ่ายเพื่อมิให้รัฐต้องรับภาระมากเกินควร อาจมีการเก็บค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมได้ โดยต้องคำนึงถึงความสามารถในการจ่ายและโอกาสในการเข้าถึงบริการของประชาชนด้วย ดังนั้น หากการให้บริการของผู้ถูกฟ้องคดี แม้ประชาชนผู้ขอรับบริการจะต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับการต่อสายเชื่อมจากสายส่งหลักของผู้ถูกฟ้องคดีพร้อมค่าอุปกรณ์เข้าบ้านโดยมิได้เสียค่าบริการอื่น ๆ อีก หรือหากจะมีการเก็บค่าบริการอื่นอีกก็เห็นว่าเป็นสิ่งที่ผู้ถูกฟ้องคดีพึงกระทำได้ เนื่องจากประชาชนยังคงสามารถเข้าถึงโอกาสในการได้รับบริการจากรัฐโดยเสียค่าใช้จ่ายเพียงเล็กน้อยเพื่อรับบริการจากการให้บริการที่มิได้เป็นไปเพื่อแสวงหาผลกำไร แต่เป็นไปเพื่อการพัฒนาและสามารถตอบสนองประโยชน์สาธารณะได้มากขึ้น และการตัดสินใจเลือกรับบริการดังกล่าวเป็นสิทธิของประชาชนผู้รับบริการที่จะเลือกใช้บริการของผู้ใดก็ได้ ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเพียงผู้เสนอทางเลือกอีกทางหนึ่งให้แก่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีอยู่ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ ไม่ถือว่ามีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนและไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และถึงแม้จะส่งผลกระทบต่อผู้ฟ้องคดีบ้าง แต่เมื่อเป็นการกระทำเพื่อสาธารณประโยชน์โดยมีกฎหมายรับรองให้กระทำได้ จึงไม่ถือว่าเป็นการทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี พิพากษายกฟ้อง และศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิ

/ประกอบกิจการ ...

ประกอบกิจการส่งวิทยุโทรทัศน์นั้นก็ด้วยเหตุที่ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๔๙๘ แต่การได้รับอนุญาตดังกล่าวก็มิได้หมายความว่า ผู้ฟ้องคดีจะมีสิทธิประกอบกิจการส่งวิทยุโทรทัศน์แต่เพียงผู้เดียวในเขตท้องที่ที่ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาต ทั้งนี้เพราะหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอาจอนุญาตให้ผู้อื่นประกอบกิจการส่งวิทยุโทรทัศน์ในท้องที่ดังกล่าวได้อีก และพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๔๙๘ ก็มิได้บัญญัติให้สิทธิผู้รับใบอนุญาตผูกขาดการประกอบกิจการส่งวิทยุโทรทัศน์แต่เพียงผู้เดียวแต่อย่างใด การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้องนั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วยในผล

ดังนั้น ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้นองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะจึงมีอำนาจหน้าที่จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และเพื่อการเกษตร ซึ่งสามารถดำเนินการใดที่เหมาะสมเพื่อจัดให้มีน้ำสำหรับบริการสาธารณะแก่ประชาชนเพื่อใช้อุปโภค บริโภค หรือเพื่อการเกษตรได้ ตามบทบัญญัติของกฎหมายและตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นไว้ข้างต้น โดยพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และเหตุผลความจำเป็นและความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการดังกล่าว และโดยที่กิจการจัดให้มีน้ำสะอาดสำหรับให้ประชาชนบริโภคใช้สอยเป็นสาธารณูปโภค ซึ่งตามมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้ (๒) รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะได้ผลิตน้ำประปาเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้ใช้อุปโภคบริโภคโดยใช้น้ำจากคลองนอกท่า-ท่าแพและน้ำใต้ดินหรือบาดาล และเห็นว่าควรที่จะจัดให้มีจุดบริการน้ำเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น โดยไม่ต้องซื้อน้ำขวดจากร้านค้าต่างๆ อีกทั้งมีราคาที่ถูกกว่าน้ำบรรจุขวดที่จำหน่ายตามท้องตลาด ดังนั้น หากพิจารณาแล้วเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะมีเหตุผลจำเป็นต้องดำเนินโครงการในลักษณะดังกล่าวเพื่อบริการสาธารณะแก่ประชาชนแล้วก็สามารถดำเนินการได้และสามารถจัดหารายได้จากสาธารณูปโภคจากกิจการการจัดให้มีน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค และกรณีการจัดหาน้ำสะอาดให้แก่ประชาชนดังกล่าวเป็นบริการสาธารณะหรือสาธารณูปโภค รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๕ วรรคสอง ได้บัญญัติยกเว้นไว้ในกรณีที่รัฐต้องประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชนว่าสามารถดำเนินการได้เมื่อเป็นการจัดให้มีสาธารณูปโภคหรือการจัดทำบริการสาธารณะ จึงขอให้จังหวัดนครศรีธรรมราชนำความเห็นดังกล่าวไปใช้ประกอบการพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดุษฎี สุวัฒวิตยากร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร/โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๑๘๑๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง หารือการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครราชสีมา ที่ นม ๐๐๒๓.๔/๑๔๕๙๐ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดนครราชสีมาได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมามีความประสงค์จะดำเนินการจัดทำโครงการผลิตไฟฟ้าประสิทธิภาพสูงเพื่อใช้ในหน่วยงาน จำนวน ๒ โครงการ คือ โครงการส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าประสิทธิภาพสูงสุดด้วยระบบพลังงานทดแทนบนทุ่นลอยน้ำ และโครงการผลิตไฟฟ้าแบบผสมผสาน (HYBRID) พลังงานลมและพลังงานแสงอาทิตย์ โดยจะดำเนินโครงการที่โรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงที่หารือมาประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๕ ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งตาม (๙) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๑๗ กำหนดว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งตาม (๙) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม และ (๒๘) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องดำเนินการจัดระบบบริการสาธารณะให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดไว้ตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ ดังนั้น การดำเนินกิจการหรือจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาจึงต้องเป็นไปตามที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดไว้

๒. คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้ให้ความเห็นไว้ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๗๒๖/๒๕๕๙ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานโครงการรับซื้อไฟฟ้าจากโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนพื้นดินสำหรับหน่วยงานราชการว่า การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการในเรื่องใดได้ย่อมต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือตามที่มีกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

/เมื่อพิจารณา ...

เมื่อพิจารณากฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว จะเห็นได้ว่า แม้กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการจัดให้มีและบำรุงการไฟฟ้าได้ เช่น มาตรา ๕๑ (๗) และมาตรา ๕๓ (๗) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๖๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๑๖ (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดให้มีไฟฟ้าอันเป็นระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองเท่านั้น ไม่ได้หมายความว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจดำเนินการผลิตไฟฟ้าหรือร่วมทุนกับเอกชนเพื่อดำเนินโครงการผลิตไฟฟ้าในลักษณะที่เป็นการประกอบกิจการค้าขายให้แก่บุคคลอื่นเป็นการทั่วไปแต่อย่างใด

นอกจากนั้น แม้ว่ากฎหมายดังกล่าวจะกำหนดให้อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินกิจการในลักษณะที่เป็นการพาณิชย์ได้ เช่น มาตรา ๖๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๘๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่การดำเนินกิจการเชิงพาณิชย์ดังกล่าวย่อมต้องเป็นการดำเนินการประกอบกิจการค้าขายภายในท้องถิ่นอันเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นโดยตรงเท่านั้น เมื่อโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนพื้นดินสำหรับหน่วยงานราชการและสหกรณ์ภาคการเกษตรเป็นการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อจำหน่ายให้การไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายตามระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยการรับซื้อไฟฟ้าจากโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนพื้นดินสำหรับหน่วยงานราชการและสหกรณ์ภาคการเกษตรฯ โดยไม่ได้จำหน่ายให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่มีอำนาจเข้าร่วมโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ดังที่กล่าวมาได้ อีกทั้งยังอาจเป็นการขัดต่อประเพณีการปกครองที่ห้ามมิให้รัฐกระทำการค้าขายแข่งขันกับเอกชนด้วย

๓. เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงตามที่จังหวัดนครราชสีมาหารือมาปรากฏว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาประสงค์จะดำเนินโครงการผลิตไฟฟ้าประสิทธิภาพสูงด้วยระบบพลังงานทดแทนบนทุ่นลอยน้ำ และโครงการผลิตไฟฟ้าแบบผสมผสาน (HYBRID) พลังงานลมและพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งจะดำเนินโครงการที่โรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อก่อสร้างระบบผลิตไฟฟ้าประสิทธิภาพสูง ลดภาระค่าไฟฟ้าของหน่วยงานและเพิ่มเสถียรภาพทางพลังงานให้หน่วยงาน เพื่อเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้นวัตกรรม เสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน ลดการใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงและฟอสซิล ศึกษา เก็บและวิเคราะห์ข้อมูลการใช้พลังงานทดแทนในหน่วยงานเพื่อนำไปบริหารจัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงานทดแทน องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาสามารถดำเนินการปรับปรุงพัฒนาระบบไฟฟ้าที่ใช้ในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพหรือลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับสถานที่ราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาได้ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีความเหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่การใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา แต่ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า โครงการดังกล่าวมีความเป็นมาอย่างไร เป็นไปตามความต้องการหรือแก้ปัญหาใดของโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคมหรือไม่ อย่างไร มีความเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด มีประสิทธิภาพหรือช่วยลด

ค่าใช้จ่ายได้จริงหรือไม่ เทคโนโลยีดังกล่าวเหมาะสมที่จะส่งเสริมแก่ประชาชนหรือไม่ อีกทั้งยังปรากฏว่าโครงการดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายเป็นค่าบริการวิชาการ ค่าสำรวจ ค่านักวิจัยจำนวนมาก จึงขอให้จังหวัดนครราชสีมาตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ชัดเจนเสียก่อนว่าการดำเนินการจัดทำโครงการผลิตไฟฟ้าประสิทธิภาพสูงเพื่อใช้ในหน่วยงาน จำนวน ๒ โครงการดังกล่าวมีความเป็นมาอย่างไร มีรายละเอียดอย่างไร เป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาและประชาชนในท้องถิ่นหรือไม่ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มีความจำเป็น และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจหรือไม่ ประการใด โดยนำความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นไปใช้เพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดุษฎี สุวัฒวิตยากร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๕๒
ผู้ประสานงาน
นางสาวจริยาภรณ์ สมปู่ ๐๘-๓๘๒๖-๒๐๙๙

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๑๖๗๙๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอให้ให้ความเห็น

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดศรีสะเกษ ที่ ปช ๐๐๓๔ (ศก)/๑๐๑๕ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ /

ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดศรีสะเกษ ได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอให้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่งของจังหวัดศรีสะเกษได้ดำเนินการจัดสถานที่จอดยานพาหนะรถยนต์ในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งบริเวณดังกล่าวมีสภาพเป็น “ป่า” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เพื่อนำไปประกอบการพิจารณา นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาตามประเด็นที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดศรีสะเกษ หารือมาดังกล่าวแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่ ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ประการใด ตามกฎหมายใด นั้น เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ตามที่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘ และตามที่พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ กำหนดไว้ กล่าวคือ /

๑.๑ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๖๗ กำหนดว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

(๒) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

(๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

(๖) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

(๗) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๘) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

/ มาตรา ๖๘ ...

มาตรา ๖๘ กำหนดว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

(๒) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

(๓) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

(๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ

(๕) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

(๖) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

(๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

(๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

(๙) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๑๐) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

(๑๑) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

(๑๒) การท่องเที่ยว

(๑๓) การผังเมือง

๑.๒ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๖ กำหนดว่า ในเทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

(๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

(๓) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

(๔) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ

(๕) การสาธารณูปการ

(๖) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ

(๗) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน

(๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

(๙) การจัดการศึกษา

(๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

(๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

(๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

(๑๔) การส่งเสริมกีฬา

(๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

(๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

(๑๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

/ (๑๘) การกำจัด ... /

(๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

(๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

(๒๐) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

(๒๑) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

(๒๒) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

(๒๓) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่นๆ

(๒๔) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

(๒๕) การผังเมือง

(๒๖) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

(๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

(๒๘) การควบคุมอาคาร

(๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(๓๑) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๒. ประเด็นที่ ๒ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการจัดให้มีสถานที่จอดยานพาหนะรถยนต์ภายในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ ตามกฎหมายใด นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ (๓) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

๓. ประเด็นที่ ๓ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจดำเนินการตามที่กล่าวในข้อ ๒ และบริเวณภายในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวมีสภาพเป็น “ป่า” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีอำนาจดำเนินการดังกล่าวหรือไม่ ตามกฎหมายใด นั้น เห็นว่า หากบริเวณพื้นที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะไปดำเนินการตามข้อ ๓.๒ ดังกล่าวมีสภาพเป็น “ป่า” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ องค์การบริหารส่วนตำบลก็จะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

๔. ประเด็นที่ ๔ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจดำเนินการตามที่กล่าวในข้อ ๓ องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจอดยานพาหนะรถยนต์ (ค่าธรรมเนียมฯ) หรือไม่ ตามระเบียบกฎหมายใด นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๘๒ กำหนดว่า องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ กล่าวคือ (๑) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล (๒) รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร

/ ปกครอง ...

ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๓ กำหนดว่า องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ กล่าวคือ (๑๙) ค่าธรรมเนียมใดๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดให้มีขึ้น ดังนั้น หากองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดให้มีบริการสาธารณะเกี่ยวกับการจัดให้มีที่จอดรถยนต์ องค์การบริหารส่วนตำบลก็อาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ใช้บริการสาธารณะดังกล่าวได้

๕. ประเด็นที่ ๕ กรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมฯ ตามข้อ ๔

(๑) การจัดเก็บค่าธรรมเนียมฯ มีขั้นตอนอย่างไร ตามระเบียบกฎหมายใด นั้น เห็นว่า การรับเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการ ดังนี้

(๑.๑) การรับเงิน องค์การบริหารส่วนตำบลต้องออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระเงินทุกครั้ง เว้นแต่การรับเงินที่มีเอกสารขององค์การบริหารส่วนตำบลระบุจำนวนเงินที่ชำระอันมีลักษณะเช่นเดียวกับใบเสร็จรับเงิน ซึ่งเอกสารดังกล่าวจะต้องมีการควบคุมจำนวนที่รับจ่ายทำนองเดียวกับใบเสร็จรับเงิน และการรับเงินตามฎีกาเบิกเงินจากหน่วยงานคลัง โดยให้ใช้ใบเสร็จรับเงินเล่มเดียวกันรับเงินทุกประเภท เว้นแต่เงินประเภทใดมีการชำระเป็นประจำและมีจำนวนมากราย จะแยกใบเสร็จรับเงินเล่มหนึ่งสำหรับการรับเงินประเภทหนึ่งก็ได้ (ข้อ ๙)

(๑.๒) หน่วยงานคลังต้องบันทึกเงินที่ได้รับในสมุดเงินสด ภายในวันที่ได้รับเงินสด เช็ค หรือดราฟท์ หรือตราสารอย่างอื่น หรือโดยวิธีอื่นใดนั้น โดยแสดงให้ทราบว่าได้รับเงินตามฎีกา ใบเสร็จรับเงิน หรือเอกสารอื่น เล่มใด เลขที่ใด จำนวนเท่าใด (ข้อ ๑๐)

(๑.๓) เมื่อสิ้นเวลารับเงิน เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระเงินต้องนำเงินที่ได้รับพร้อมสำเนาใบเสร็จรับเงิน และเอกสารอื่นที่จัดเก็บในวันนั้นทั้งหมดส่งต่อเจ้าหน้าที่การเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำเงินฝากธนาคาร กรณีที่นำฝากธนาคารไม่ทัน ให้เก็บรักษาไว้ในตู้นิรภัย (ข้อ ๑๑)

(๑.๔) หน่วยงานคลังต้องจัดให้มีการตรวจสอบจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่จัดเก็บและนำส่งกับหลักฐาน และรายการที่บันทึกไว้ในสมุดเงินสด ว่าถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่ หากการตรวจสอบปรากฏว่าถูกต้องแล้ว ให้ผู้ตรวจแสดงยอดรวมเงินรับทั้งสิ้นตามใบเสร็จรับเงินทุกฉบับที่ได้รับในวันนั้นไว้ในสำเนาใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้ายและลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย (ข้อ ๑๒)

(๒) เงินที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับจากการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมฯ ดังกล่าวถือเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ หรือไม่ ตามระเบียบกฎหมายใด และองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถนำเงินที่ได้รับไปใช้จ่ายได้หรือไม่ และเพื่อการอันใด ตามระเบียบกฎหมายใด นั้น เห็นว่า การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการจอดรถดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยจัดสร้างที่จอดรถและนำมาจัดหารายได้ รวมทั้งหากที่จอดรถดังกล่าวเป็นการให้บริการประชาชนเกี่ยวกับกิจการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เงินที่ได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมในการใช้บริการที่จอดรถดังกล่าวย่อมเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๘๒ (๑) และ (๒) ที่กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล

/ อาจมี ...

อาจมีรายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล และรายได้ที่ได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถนำรายได้ดังกล่าวไปใช้จ่ายเป็นรายจ่ายใดๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด

(๓) ค่าธรรมเนียมฯ ดังกล่าว มีอัตราเท่าใด เป็นไปตามระเบียบกฎหมายใด นั้น เห็นว่า ค่าธรรมเนียมฯ ในกรณีนี้ ไม่มีระเบียบกฎหมายกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลจึงสามารถพิจารณาจัดเก็บค่าธรรมเนียมฯ ตามที่เหมาะสม

(๔) ในการเก็บค่าธรรมเนียมฯ องค์การบริหารส่วนตำบลต้องออกใบเสร็จรับเงินแก่ผู้จ่ายเงินหรือไม่ ตามระเบียบกฎหมายใด นั้น เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลต้องออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระเงินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๙ ที่กล่าวมาข้างต้น

(๕) ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนตร์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔ หากองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีการตราข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการจอดยานยนต์ จะมีผลต่ออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมฯ หรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนตร์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ใช้บังคับกับเทศบาลและสุขาภิบาลเท่านั้น

(๖) ภายในจังหวัดศรีสะเกษ องค์การบริหารส่วนตำบลใดที่มีการตราข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนตร์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่ นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนตร์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มิได้ใช้บังคับกับองค์การบริหารส่วนตำบล และการพิจารณาข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นอำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอในฐานะผู้กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลในการพิจารณาให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติ และไม่มีบทบัญญัติกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายอำเภอรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ดังนั้น การที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดศรีสะเกษ ประสงค์จะสอบถามเกี่ยวกับข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลใด สามารถสอบถามไปยังนายอำเภอที่เกี่ยวข้องเพื่อขอทราบข้อมูลดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันติธร ยิ้มละมัย)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ผู้ประสาน สุขวสา ๐๘๑-๘๒๖๒๐๔๙

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๗๑๑๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง หารืออำนาจหน้าที่ของเทศบาล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดสตูล ที่ สต ๐๐๒๓.๔/๙๕๖ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๒๗๓๙ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๔๒/๒๕๖๑ วันพุธที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดสตูลได้ขอหารือเกี่ยวกับเรื่องอำนาจหน้าที่ของเทศบาล กรณีที่เทศบาลตำบลควนโดนได้เบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินการโครงการด้านศาสนา ประกอบด้วย ๑. โครงการจัดกิจกรรมเมาลิดประจำปี ๒. โครงการเอี๊ยะติกาฟ ๑๐ คืนสุดท้ายในเดือนรอมฎอน ๓. โครงการรอมฎอนสัมพันธ์ และ ๔. โครงการอีดิ้ลอัฎฮา ฮ.ศ. ๑๔๓๙ ซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยได้เห็นชอบให้เสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณา โดยจังหวัดสตูลได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมชี้แจงแก่คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ด้วย นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่อง การใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการประกอบพิธีฮัจญ์ ตามเรื่องเสร็จที่ ๒๙๕/๒๕๕๓ ซึ่งวางหลักเกี่ยวกับการอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า “มาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริหารบูรณ์ในการถือศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนธรรม ศาสนบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรม ตามความเชื่อถือของตน บุคคลจึงมีสิทธิที่จะใช้เสรีภาพในการปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อของตนด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง การที่หน่วยงานของรัฐจะให้การสนับสนุนการปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อของบุคคลใดบุคคลหนึ่งย่อมทำให้เกิดการกระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นซึ่งนับถือศาสนาอื่นหรือไม่ได้นับถือศาสนาได้ แม้จะมีกฎหมายบางฉบับ เช่น มาตรา ๖๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฯ และ (๑๑) แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ บัญญัติให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมศาสนาหรือทำนุบำรุงศาสนา แต่การส่งเสริมและสนับสนุนนั้นต้องเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนศาสนาหรือกิจการศาสนาที่ให้ประโยชน์หรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นการทั่วไป มิใช่การส่งเสริมและสนับสนุน

/ศาสนิกชน ...

ศาสนิกชน ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาตามความเชื่อของตน” ดังนั้น ตามประเด็นที่หารือกรณีเทศบาลตำบลควนโดนจะดำเนินโครงการด้านศาสนาอิสลาม จำนวน ๔ โครงการ ได้แก่ ๑. โครงการจัดกิจกรรมเมาลิด ประจำปี ๒. โครงการเอี๊ยะติกาฟ ๑๐ คืนสุดท้ายในเดือนรอมฎอน ๓. โครงการรอมฎอนสัมพันธ์ และ ๔. โครงการอีดิ้ลอัฎฮา ฮ.ศ. ๑๔๓๙ เทศบาลตำบลควนโดนจะต้องไปพิจารณาเกี่ยวกับการจะตั้งงบประมาณสำหรับโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนศาสนาหรือกิจการของศาสนาได้ จะต้องเป็นโครงการที่ให้ประโยชน์หรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นการทั่วไป และไม่ใช่โครงการที่เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนศาสนิกชนในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาตามความเชื่อของตนตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้วางหลักการไว้ตามเรื่องเสร็จที่ ๒๙๕/๒๕๕๓ ข้างต้น รายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันติธร ยิ้มละมัย)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๖ พ.ย. ๖๑

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ผู้ประสานงาน
จิราวรรณ สุวรรณปินตะ ๐๘๑ ๙๒๖ ๒๐๙๙

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๗๖๖๖ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง หารือการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดสงขลา ที่ สข ๐๐๒๓.๔/๑๓๔๓๗ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๑๕๗๒ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๓๙/๒๕๖๑ วันพุธที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดสงขลาได้ขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการจัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ของเทศบาลตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และปลัดกระทรวงมหาดไทยได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณา ซึ่งจังหวัดสงขลาได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมชี้แจงแก่คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ด้วย นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า อำนาจหน้าที่ของเทศบาล ตามมาตรา ๕๐ (๘) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ในการบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น นั้น ควรมีลักษณะเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เกิดการอนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือทำนุบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น เพื่อให้สิ่งเหล่านั้นยังคงอยู่คู่กับคนในท้องถิ่นตลอดไป และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ในการดำเนินการโครงการส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและส่งเสริมอาชีพ ตามเรื่องเสร็จที่ ๑๑๗๗/๒๕๕๘ มีความเห็นโดยสรุปว่า “...จะบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในอันที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวและส่งเสริมการแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพได้ แต่การดำเนินการดังกล่าวต้องมีลักษณะเป็นการส่งเสริมมิใช่การเข้าไปดำเนินกิจการนั้นเสียเอง ...” เมื่อกรณีในเรื่องนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า เทศบาลตำบลพะตงจะดำเนินการจัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อให้ประชาชนร่วมวางพวงมาลาถวายเครื่องราชสักการะเพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดี และน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีอนุสาวรีย์และสถานที่ขึ้นใหม่ มิใช่เพียงการส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ไว้ซึ่งศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ดังนั้น โครงการจะก่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลพะตง ตามมาตรา ๕๐ (๘) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ เทียบเคียงตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เรื่องเสร็จที่ ๑๑๗๗/๒๕๕๘ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันติธร ยิ้มละมัย)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖, ๐๘-๓๘๒๖-๒๐๙๙

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๗๙๐๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง หารือการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ตามข้อเสนอแนะของสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดสกลนคร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๒๓.๔/๒๒๔๙๗ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดสกลนครได้ขอหารือในเรื่องอำนาจหน้าที่ของเทศบาลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการบำบัดฟื้นฟูผู้พิการและโครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลกุดไห ซึ่งสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดสกลนครได้มีข้อเสนอแนะให้หารือกระทรวงมหาดไทย และจังหวัดสกลนครได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดสกลนครถูกต้องหรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐ กำหนดว่า เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล กล่าวคือ ตาม (๗) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ และมาตรา ๕๑ กำหนดว่า เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใดๆ ในเขตเทศบาล กล่าวคือ ตาม (๕) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ได้กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ ตาม (๖) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ และ (๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๓๙/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗ กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีจะดำเนินการจัดทำศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีจังหวัดนนทบุรี สรุปได้ว่า เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีภารกิจและอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีการสังคมสงเคราะห์ตามมาตรา ๔๕ (๙) แห่งพระบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ ประกอบ (๑๓) ของกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีย่อมมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ได้ แม้จะมีหลายหน่วยงานที่มีหน้าที่เหมือนกันและดำเนินการคล้ายกันก็ตาม ก็ไม่ถือว่าเป็นการดำเนินการที่ซ้ำซ้อน เพราะเป็นกรณีที่ต่างก็มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ หากองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีพิจารณาแล้วเห็นสมควรดำเนินงานบริการสาธารณะดังกล่าว ก็ควรจัดตั้งศูนย์ดังกล่าวขึ้นเองและดำเนินการเองเพื่อให้บริการสาธารณะภายในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

/ พระราช ...

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐/๓ วรรคหนึ่ง กำหนดให้จัดตั้งศูนย์บริการคนพิการ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้ และวรรคสองกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการดังกล่าวได้โดยใช้งบประมาณของตนเอง มาตรา ๒๐/๔ กำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) สำรวจติดตามสภาพปัญหาคนพิการ และจัดทำระบบข้อมูลการให้บริการในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ (๒) ให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ และความช่วยเหลือตามที่คนพิการร้องขอ และตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด รวมทั้งการให้คำปรึกษาหรือช่วยดำเนินการเกี่ยวกับการขอใช้สิทธิประโยชน์แก่คนพิการ (๓) เรียกร้องแทนคนพิการให้ได้รับสิทธิประโยชน์สำหรับคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้ (๔) ให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การฝึกอาชีพ และการจัดหางานให้แก่คนพิการ (๕) ให้ความช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล (๖) ประสาน คัดกรอง ส่งต่อและให้ความช่วยเหลือคนพิการหรือผู้ที่มีแนวโน้มว่าจะพิการให้ได้รับการดูแลรักษาพยาบาลที่เหมาะสม (๗) ประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้ความช่วยเหลือคนพิการตามประเภทความพิการ (๘) ติดตามและประเมินผล และรายงานเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้และการดำรงชีวิตของคนพิการ และ (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติหรือสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติมอบหมาย และมาตรา ๒๑ กำหนดว่า เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศแล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ในการดำเนินการดังกล่าว ราชการส่วนท้องถิ่น อาจจัดสรรงบประมาณของตนเองเพื่อตั้งเป็นกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่วนท้องถิ่นได้ ทั้งนี้ การบริหารกองทุน การจัดการกองทุน และการอนุมัติจ่ายเงิน ราชการส่วนท้องถิ่นอาจนำระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดมาใช้บังคับโดยอนุโลมก็ได้

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าเทศบาลตำบลกุดไหได้จัดทำโครงการบำบัดฟื้นฟูผู้พิการ โดยจัดให้มีศูนย์บำบัดฟื้นฟูผู้พิการ มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูผู้พิการในตำบลกุดไหให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ดูแลผู้พิการให้ถูกวิธี และมิให้ผู้พิการถูกทอดทิ้ง สอดคล้องกับที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐/๓ กำหนดไว้ที่กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการ มีอำนาจหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ รวมทั้งการฝึกอาชีพ ดังนั้น การจัดตั้งศูนย์บำบัดฟื้นฟูผู้พิการของเทศบาลตำบลกุดไหดังกล่าวมีลักษณะเป็นการส่งเสริมพัฒนาผู้พิการ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐ (๗) และเป็นการส่งเสริมการฝึกและประกอบอาชีพ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๑๐)

๒. สำหรับโครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลกุดไห มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมและบริการสำหรับผู้สูงอายุ เป็นศูนย์ส่งเสริมอาชีพและการถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงอายุในชุมชน ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาด้านสุขภาพกาย จิตใจ และสังคม และเป็นศูนย์ส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ มีกิจกรรมต่างๆ เช่น การส่งเสริมสุขภาพอนามัย โดยจัดให้มีมุมออกกำลังกายและการให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพ การสนับสนุนการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ โดยจัดให้มีมุมบริการข่าวสาร ความรู้ด้านสุขภาพ ด้านกฎหมาย ด้านการศึกษา ฯลฯ และให้มีมุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์

/ ระหว่าง ...

ระหว่างผู้สูงอายุ การส่งเสริมให้มีกิจกรรมด้านอาชีพ โดยจัดให้มีการฝึกอาชีพสำหรับผู้สูงอายุและมุมจำหน่ายผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมการผลิต การจำหน่ายผลิตภัณฑ์และการรับงานไปทำที่บ้าน การถ่ายทอดวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดกิจกรรมนันทนาการ ศาสนา ประเพณี จัดให้มีระบบฐานข้อมูลของผู้สูงอายุในพื้นที่ จัดให้มีบริการให้คำปรึกษาตามความต้องการของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมภายนอกศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ได้แก่ การเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ การเยี่ยมผู้สูงอายุที่เจ็บป่วย การให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง เดือดร้อน การถ่ายทอดภูมิปัญญา จิตอาสา สร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัย การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ การศึกษาดูงาน เมื่อพิจารณาจากวัตถุประสงค์และกิจกรรมดังกล่าวแล้วเห็นว่า มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการพัฒนาผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๕๐ (๗) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และยังเป็นการบำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของผู้สูงอายุซึ่งเป็นราษฎรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลกุดจิก ตามมาตรา ๕๑ (๕) ด้วย อีกทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนชรา ตามมาตรา ๑๖ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งภารกิจเกี่ยวกับศูนย์บริการทางสังคมแก่ผู้สูงอายุได้มีการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

อนึ่ง พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐ วรรคสอง ได้กำหนดไว้ว่า การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้แจ้งแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๙๒.๔/ว ๒๙๒๙ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี กล่าวคือ เป้าหมายของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีต้องมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ ซึ่งสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดสกลนครมีความเห็นว่า การกระทำดังกล่าวอาจเป็นการดำเนินกิจกรรมในภารกิจงานตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการอื่นที่ดูแลรับผิดชอบโดยตรง คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งมีกระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานกำกับดูแลตามแผนปฏิบัติราชการ ดังนั้น จังหวัดสกลนครจึงควรตรวจสอบและพิจารณาว่า การดำเนินการของเทศบาลตำบลกุดไหดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่ซ้ำซ้อนกับที่หน่วยงานของรัฐอื่นดำเนินการอยู่แล้วหรือไม่ อย่างไร เพียงใด ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณเกิดความซ้ำซ้อนและไม่คุ้มค่าหรือไม่ อย่างไร เพื่อแนะนำเทศบาลตำบลกุดไหต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันติธร ยิ้มละมัย)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร/โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ผู้ประสานงาน สุพาดา ภมรมนตรี

ที่ มท ๐๘๐๔.๓./๑๕๑๗๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง หารือการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเพชรบุรี ที่ พบ ๐๐๒๓.๔/๑๕๙๙๗ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดเพชรบุรีได้หารือเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล กรณีที่เทศบาลเมืองชะอำจะจัดทำสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในรูปแบบสวนสาธารณะแบบครบวงจร (มีเครื่องเล่นกลางแจ้งทั้งบนบกและในน้ำ) บริเวณทุ่งตะกาดพลี ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี พื้นที่ประมาณ ๓๗๗ ไร่ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาเป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ไว้รองรับประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ จึงหารือจังหวัดเพชรบุรี รวม ๒ ประเด็น ซึ่งจังหวัดเพชรบุรีพิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่ ๑ เทศบาลเมืองชะอำสามารถดำเนินการจัดทำสวนสาธารณะให้มีสถานที่ออกกำลังกายและมีสถานที่จัดวางเครื่องเล่นกลางแจ้งทั้งบนบกและในน้ำสำหรับให้บริการแก่ประชาชนได้หรือไม่ เพียงใด นั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๕๔ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติให้เทศบาลเมืองอาจจัดให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และมาตรา ๑๖ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การที่เทศบาลเมืองชะอำจะจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายและจัดวางเครื่องเล่นกลางแจ้งในสวนสาธารณะเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้ใช้บริการจึงเป็นอำนาจหน้าที่ของเทศบาลเมืองชะอำที่สามารถดำเนินการได้ และประเด็นที่ ๒ เทศบาลเมืองชะอำจะกำหนดค่าธรรมเนียมในการให้บริการเครื่องเล่นหรือบริการบางประเภทเพื่อนำรายได้ที่จัดเก็บใช้ในการดูแลบำรุงรักษาเครื่องเล่นและบริการนั้นได้หรือไม่ เพียงใด เห็นว่า ตามมาตรา ๕๔ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติให้เทศบาลเมืองอาจจัดทำเทศพาณิชย์ อันเป็นการแสวงหารายได้ของเทศบาลเมืองได้ เทศบาลเมืองชะอำย่อมสามารถกำหนดค่าธรรมเนียมเพื่อการนั้นได้ จึงหารือว่า ความเห็นของจังหวัดเพชรบุรีถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ เทศบาลเมืองชะอำสามารถดำเนินการจัดทำสวนสาธารณะโดยให้มีสถานที่ออกกำลังกายและมีสถานที่จัดวางเครื่องเล่นกลางแจ้งทั้งบนบกและในน้ำสำหรับให้บริการแก่ประชาชนได้หรือไม่ เพียงใด นั้น เห็นว่า มาตรา ๕๔ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาลในการให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ประกอบกับมาตรา ๑๖ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน

/การกระจาย...

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองในการจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงกรณีนี้ปรากฏว่า เทศบาลเมืองชะอำประสงค์จะจัดทำสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในรูปแบบสวนสาธารณะและให้มีสถานที่ออกกำลังกายและจัดวางเครื่องเล่นกลางแจ้งให้บริการประชาชน จึงมีลักษณะเป็นการจัดให้มีและบำรุงสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ อันอยู่ในขอบอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ประเด็นที่ ๒ เทศบาลเมืองชะอำจะกำหนดค่าธรรมเนียมในการให้บริการเครื่องเล่นหรือบริการบางประเภทเพื่อนำรายได้ที่จัดเก็บใช้ในการดูแลบำรุงรักษาเครื่องเล่นและบริการนั้นได้หรือไม่ เพียงใด นั้น เห็นว่ากรณีที่เทศบาลได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ของตน อาจมีรายได้เกิดขึ้น เช่น รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามแต่จะมีกฎหมายกำหนด รายได้จากทรัพย์สินของเทศบาล หรือรายได้จากการสาธารณูปโภค ตามนัยมาตรา ๖๖ (๒) (๓) (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามที่จังหวัดเพชรบุรีหารือปรากฏว่า เทศบาลเมืองชะอำจะดำเนินการจัดทำสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในรูปแบบสวนสาธารณะ โดยจัดวางเครื่องเล่นสำหรับบริการประชาชน และประสงค์จะเก็บค่าบริการจากผู้ใช้เครื่องเล่นเพื่อนำรายได้มาใช้ในการบำรุงรักษาเครื่องเล่นนั้น จึงมีลักษณะเป็นรายได้อันเกิดจากการกระทำตามอำนาจหน้าที่เทศบาลสามารถจัดหาได้ แต่ยังไม่มีลักษณะเป็นเทศพาณิชย์ที่จะต้องตราเป็นเทศบัญญัติ เนื่องจากมิได้มุ่งหมายจะหาผลประโยชน์ในทางธุรกิจหรือแสวงหากำไรในลักษณะการค้าขาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันติธร ยิ้มละมัย)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ผู้ประสานงาน นายณัฐศักย์ ดีศรี ๐๘๑-๙๗๓-๑๐๙๗

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว[illegible]

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับกรณีอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการนำรถยนต์ให้บริการนำขบวนในงานประเพณีของประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดปทุมธานี ที่ ปท ๐๐๒๓.๔/๖๔๗๓ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๑
๒. หนังสือจังหวัดปทุมธานี ที่ ปท ๐๐๒๓.๔/๑๐๒๑ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดปทุมธานีได้ขอหารือเกี่ยวกับเรื่องอำนาจหน้าที่ของเทศบาล กรณีเทศบาลนครรังสิตได้รับการร้องขอจากประชาชนให้นำรถยนต์ตรวจการณ์หรือรถยนต์นำขบวนออกให้บริการประชาชน เพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยบนถนนในงานประเพณีต่างๆ ให้กับประชาชน เช่น ประเพณีแห่นาคไปวัดในงานบรรพชาอุปสมบท ซึ่งจังหวัดปทุมธานีพิจารณาแล้วเห็นว่า การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุน การป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ถือเป็นภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครรังสิตที่สามารถกระทำได้ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๐ (๑) ประกอบกับมาตรา ๕๓ (๑) และมาตรา ๕๖ (๑) และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (ข้อ ๓๐) เทศบาลนครรังสิตสามารถนำรถยนต์ตรวจการณ์หรือรถยนต์นำขบวนให้บริการแก่ประชาชนเพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยทางด้านจราจรในงานประเพณีต่างๆได้ แต่เพื่อให้เกิดความถูกต้องในการปฏิบัติ และป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ จึงขอหารือว่าความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๖ (๑) กำหนดให้เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล กล่าวคือ รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ ตาม (๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ ได้กำหนดว่า ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้น เป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น โดยมาตรา ๔ ได้ให้ความหมายของคำว่า “สาธารณภัย” หมายความถึงภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย ของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ

[illegible] ...

พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๑ กำหนดให้นายกเทศมนตรีเป็นเจ้าหน้าที่กำกับ ตรวจตราและควบคุมทางหลวงและงานทางที่เกี่ยวกับทางหลวงท้องถิ่น มาตรา ๒๒ กำหนดว่า ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมและตรวจตรายานพาหนะที่เดินบนทางหลวง และการจราจรบนทางหลวงให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กรณีที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๐๘ กำหนดว่า ห้ามมิให้ผู้ใดเดินแถวเดินเป็นขบวนแห่ หรือเดินเป็นขบวนใดๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร เว้นแต่ (๑) เป็นแถวทหารหรือตำรวจที่มีผู้ควบคุมตามระเบียบแบบแผน (๒) แถวหรือขบวนแห่หรือขบวนใดๆ ที่เจ้าพนักงานจราจรได้อนุญาตและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวแล้วเห็นว่า เทศบาลนครรังสิตมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๖ (๑) คือ รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๓๐) คือ การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ คือ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน รวมทั้งตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๑ คือ การควบคุมและตรวจตรายานพาหนะที่เดินบนทางหลวง และการจราจรบนทางหลวงท้องถิ่นให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕ จึงสามารถดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ตลอดจนการจราจรบนทางหลวงท้องถิ่นและทางสาธารณะอื่นที่เทศบาลนครรังสิตรับผิดชอบ ป้องกันสาธารณภัยและอุบัติเหตุใดๆ ในพื้นที่โดยวิธีการใดๆ ที่เหมาะสมแก่การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ นั้น รวมถึงจัดรถยนต์ตรวจการเพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันสาธารณภัยได้

ส่วนการจัดขบวนแห่หรือขบวนใดๆ เดินบนทางหลวงท้องถิ่นและทางสาธารณะต้องให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กล่าวคือ ผู้จัดขบวนแห่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด ดังนั้น ผู้จัดให้มีขบวนแห่ใดๆ ต้องปฏิบัติตามที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดอยู่แล้ว แต่หากมีความจำเป็นที่เทศบาลนครรังสิตเห็นว่า จะต้องรักษาความสงบเรียบร้อยหรือป้องกันอุบัติเหตุใดหรือรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจราจร เนื่องจากมีการจัดขบวนแห่หรือขบวนใดๆ ไม่ว่าเทศบาลนครรังสิตตรวจสอบพบหรือได้รับการร้องขอ โดยจำเป็นต้องนำรถยนต์ตรวจการณ์หรือนำขบวน เพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่ของเทศบาลก็สามารถเข้าไปดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ประชาชนได้

อย่างไรก็ตาม อำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงการตรวจตราดูแลการจราจรบนทางหลวงท้องถิ่นเป็นหน้าที่ที่เทศบาลต้องทำเพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ดูแลป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุหรือตรวจตราดูแลการจราจรบนทางหลวงท้องถิ่นให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ที่เทศบาลจะละเว้นไม่ดำเนินการมิได้ และจะไปกำหนดหลักเกณฑ์ว่าหากเทศบาลจะไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่นี้จะต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการจากประชาชน ซึ่งหากผู้ใดไม่เสียค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการแล้ว เทศบาลจะไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่นี้ ไม่สามารถกระทำได้

/ดังนั้น ...

ดังนั้น การนำรถยนต์ตรวจการณ์ของเทศบาลและมอบหมายพนักงานเทศบาลออกไปตรวจตราเพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย หรือดูแลเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ตรวจตราความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการจราจรต้องพิจารณาถึงความจำเป็นเหมาะสมที่จะออกไปดำเนินการในลักษณะดังกล่าว มิใช่นำไปใช้ในลักษณะการให้บริการในการใช้นำขบวนแห่เพื่ออำนวยความสะดวกส่วนบุคคลแก่ผู้จัดขบวนแห่โดยประสงค์เรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการ แต่หากเทศบาลเห็นว่า มีความเหมาะสมจำเป็นที่จะมอบหมายให้พนักงานเทศบาลนำรถยนต์ตรวจการณ์ออกไปดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันอุบัติเหตุ หรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจราจรกรณีที่มีผู้จัดขบวนแห่และผู้จัดขบวนแห่นั้นประสงค์จะมอบค่าใช้จ่ายให้เทศบาล เทศบาลก็อาจมีรายได้จากการที่ผู้นั้นอุทิศให้ได้ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๖ (๘)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายลันติธร ยิ้มละมัย)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและให้คำปรึกษา
โทร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๓๔
โทรโสตทัศน์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๑๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๔๗๔๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๙ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง หารือเกี่ยวกับการขอใช้ที่ราชพัสดุ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมธนารักษ์ ที่ กค ๐๓๐๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ขอหารือกรมธนารักษ์เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการขอใช้ที่ราชพัสดุ กรณีที่เทศบาลนครนครราชสีมาขอใช้ที่ดินราชพัสดุเพื่อก่อสร้างโครงการกำจัดขยะมูลฝอยระยะที่ ๒ จำนวน ๑๕๓ ไร่ บริเวณพื้นที่โครงการบริหารจัดการพื้นที่ฝึกและแปลงทดลองเกษตรกรรมกองทัพภาคที่ ๒ แปลงหมายเลขทะเบียนที่ นม.๑๖๒ ตำบลโพธิ์กลาง (หัวทะเล) อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งอยู่ในความครอบครองของกองทัพภาคที่ ๒ เพื่อก่อสร้างโครงการกำจัดขยะมูลฝอยระยะที่ ๒ รวมถึงการขอใช้ที่ดินราชพัสดุจำนวน ๗๓ ไร่ บนที่ดินแปลงดังกล่าวที่ขออนุญาตใช้เมื่อปี ๒๕๕๐ เพื่อเป็นสถานที่ดำเนินการก่อสร้างโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์และพลังงาน

กรมธนารักษ์ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า กรณีการจัดให้เทศบาลนครนครราชสีมาเช่าที่ราชพัสดุเพื่อดำเนินโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย ระยะที่ ๒ (ระบบผลิตปุ๋ยอินทรีย์และพลังงาน) เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ภายใต้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บ ขน กำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตพื้นที่ของราชการส่วนท้องถิ่น หรือให้เอกชนร่วมดำเนินการโดยมิให้ถือว่าเป็นการร่วมลงทุนตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบกับปัจจุบันได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย และให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ โดยจัดทำข้อเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมายให้ความเห็นชอบ ดังนั้น กรมธนารักษ์จึงสามารถดำเนินการจัดให้เทศบาลนครนครราชสีมาเช่าที่ราชพัสดุตามที่กองทัพบกให้ความยินยอมได้เป็นการชั่วคราว (ระยะเวลา ๓๐ ปี) ตามกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๒๕ สำหรับประเด็นค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์และรายละเอียดอื่นให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ที่ราชพัสดุ และกฎหมาย

/ ที่เกี่ยวข้อง ...

ที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยกรมธนารักษ์ได้ขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นประสานกับเทศบาลนครนครราชสีมาและสำนักงานธนารักษ์พื้นที่นครราชสีมาโดยตรงอีกทางหนึ่งด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมาได้แจ้งให้เทศบาลนครนครราชสีมาและสำนักงานธนารักษ์พื้นที่นครราชสีมาทราบความเห็นดังกล่าว เพื่อดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันติธร ยิ้มละมัย)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖
ผู้ประสาน สุขวสา ๐๘๓-๙๒๖๒๐-๙๙

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๓๑๐๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง หารืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสมุทรสาคร ที่ สค ๐๐๒๓.๔/๘๗๑ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒

ตามที่จังหวัดสมุทรสาครได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร กรณีที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครเสนอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครบรรจุโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งด้วยนวัตกรรมโกงกางเทียมจากยางพาราให้เป็นโครงการนำร่องของจังหวัด แต่เนื่องด้วยพื้นที่ชายฝั่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครจึงได้หารือจังหวัดสมุทรสาครว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งด้วยนวัตกรรมโกงกางเทียมจากยางพาราเป็นภารกิจตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือไม่ ซึ่งจังหวัดสมุทรสาครมีความเห็นว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งด้วยนวัตกรรมโกงกางเทียมจากยางพาราเป็นอำนาจหน้าที่หลักของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแม้ว่าตามมาตรา ๔๕ (๗) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และตาม (๔) ของกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๑ ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเขตจังหวัด หากแต่ภารกิจดังกล่าวยังไม่ได้ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อภารกิจดังกล่าวเป็นภารกิจที่ซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจและหน้าที่นั้นได้ จะต้องได้รับการถ่ายโอนภารกิจและกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสียก่อน เทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๖๘/๒๕๔๔ ที่สรุปว่า แม้มาตรา ๑๖ (๒๗) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ จะกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของเทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลในการดูแลรักษาที่สาธารณะ แต่เมื่ออำนาจดังกล่าวเป็นอำนาจที่ซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจดังกล่าวได้จะต้องได้รับการถ่ายโอน ตามมาตรา ๓๐ (๑) (ก) และกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ ตามมาตรา ๓๐ (๒) เสียก่อน จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดสมุทรสาครถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๕ ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด กล่าวคือ (๗) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

/และ ...

และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ ได้กำหนดไว้ว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ (๕) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กรณีที่คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดนนทบุรีได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระบบการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ออกประกาศคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดนนทบุรี เรื่อง การจัดตั้งศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีจังหวัดนนทบุรี ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ ซึ่งมีสาระสำคัญให้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีจังหวัดนนทบุรี โดยการสนับสนุนด้านงบประมาณการดำเนินการจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยมีสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่งคงของมนุษย์จังหวัดนนทบุรีในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดนนทบุรีเป็นผู้ประสานการดำเนินงาน และให้ศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีจังหวัดนนทบุรีมีสถานภาพเป็นหน่วยงานภายใต้บังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรีในฐานะประธานคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดนนทบุรี ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ต่อมาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีได้รับมอบภารกิจศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีจังหวัดนนทบุรีจากผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี มีหน้าที่ตามประกาศดังกล่าว โดยคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

(๑) การรับมอบภารกิจศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีจังหวัดนนทบุรีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี หากมิได้มีการถ่ายโอนภารกิจตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ จะสามารถรับมอบและดำเนินการตามข้อตกลงได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อภารกิจดังกล่าวไม่ได้อยู่ในแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถรับโอนภารกิจมาดำเนินการได้หรือไม่ ต้องดูที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าให้อำนาจหน้าที่ในการดำเนินการไว้หรือไม่ เพราะภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดจากกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มิใช่กฎหมายที่กำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในตัวเองแต่อย่างใด การกระจายอำนาจจะต้องมีแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจไว้อีกชั้นหนึ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจะมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าว โดยการถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกรณีนี้ภารกิจศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีจังหวัดนนทบุรีไม่ได้กำหนดไว้ในแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีจึงไม่สามารถรับโอนภารกิจดังกล่าวได้

(๒) กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีได้ดำเนินการภารกิจศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีจังหวัดนนทบุรีตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าว เป็นการดำเนินการที่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีภารกิจและอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีการสังคมสงเคราะห์ตามมาตรา ๔๕ (๙) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกอบ (๑๓) ของกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีย่อมมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ได้ แม้จะมีหลายหน่วยงานที่มีหน้าที่เหมือนกันและดำเนินการคล้ายกันก็ตาม ก็ไม่ถือว่าเป็นการดำเนินการที่ซ้ำซ้อน เพราะเป็นกรณีที่ต่างก็มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ

/(๓) องค์การ ...

(๓) องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีสามารถดำเนินการในภารกิจศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีจังหวัดนนทบุรีต่อไปได้หรือไม่ และควรมีแนวทางการดำเนินการอย่างไร นั้น เห็นว่า หากองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีพิจารณาแล้วเห็นสมควรดำเนินงานบริการสาธารณะดังกล่าวก็ควรจัดตั้งศูนย์ดังกล่าวขึ้นเองและดำเนินการเองเพื่อให้บริการสาธารณะภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๕ (๗) ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครจึงมีอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินกิจการใดเพื่อคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในเขตพื้นที่ได้ แม้จะมีหลายหน่วยงานที่มีหน้าที่เหมือนกันและดำเนินการคล้ายกันก็ตาม ก็ไม่ถือว่าเป็นการซ้ำซ้อนที่จะต้องถ่ายโอนภารกิจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ เสียก่อน เพราะเป็นกรณีที่ต่างก็มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ ดังที่คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้ให้ความเห็นไว้ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครต้องคำนึงถึงหลักการปฏิบัติงานโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยพิจารณาถึงความคุ้มค่าในการดำเนินกิจการดังกล่าวและการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่ควรทำกิจการใดที่ซ้ำซ้อนกับที่หน่วยงานของรัฐอื่นได้ดำเนินกิจการนั้นอยู่ในพื้นที่แล้ว ในอันที่จะทำให้เกิดความสิ้นเปลืองในเรื่องงบประมาณและทรัพยากรในการบริหารจัดการของรัฐ และจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามแนวทางที่กฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนั้นกำหนดไว้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันติธร ยิ้มละมัย)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๕ ก.พ. ๖๒

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖, ๐๘-๓๘๒๖-๒๐๙๙
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

การกำกับดูแล

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๙๒๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับคุณสมบัติของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเลย ที่ ลย ๐๐๒๓.๔/๑๓๐๖๒ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ลับ เรื่องเสร็จที่ ๑๓๐๖/๒๕๖๐

ตามที่จังหวัดเลยได้ขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับคุณสมบัติของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีที่นายชัยชนะ ธนะศรีมา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลภูหอ อำเภอภูหลวง ถูกศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔ พิพากษาว่า เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งประธานกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลภูหอ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ กระทำความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จัดซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์ใดๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐ หรือเจ้าของทรัพย์นั้น และฐานเป็นเจ้าพนักงานและปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต พิพากษาลงโทษจำคุก ๒ ปี ๖ เดือน และปรับ ๘,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษมีกำหนด ๒ ปี นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า กรณีที่จังหวัดเลยพิจารณาเห็นว่า นายชัยชนะ ธนะศรีมา ได้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลภูหอ เพราะถึงคราวออกตามวาระ ตามมาตรา ๖๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่ได้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลภูหออีกตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ จะต้องสอบสวนและวินิจฉัยให้ได้ข้อยุติถึงพฤติกรรมในทางทุจริตดังกล่าว รวมทั้งหากพบว่ามีพฤติกรรมทุจริตก็จะต้องรายงานผลการปฏิบัติตามข้อ ๑๑ แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ด้วยประกอบกัน และเมื่อพิจารณาเทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ตามเรื่องเสร็จที่ ๑๐๘๑/๒๕๕๘ เห็นว่า นายอำเภอภูหลวงยังสามารถที่จะสอบสวนและพิจารณาวินิจฉัย และสั่งให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลภูหอพ้นจากตำแหน่งได้แม้ว่าพฤติกรรมทุจริตดังกล่าวจะเกิดขึ้นคนละวาระก็ตาม นั้น เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๔ ทวิ (๓) กำหนดให้ความเป็นกรรมการบริหารสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้กรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙๒ และมาตรา ๙๒ กำหนดว่า หากปรากฏว่าคณะกรรมการบริหารกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งให้คณะกรรมการบริหารทั้งคณะหรือกรรมการบริหารบางคนพ้นจากตำแหน่งได้ตามคำเสนอแนะของนายอำเภอ ในกรณีนี้ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นกรรมการบริหารใหม่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่กรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่ง และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งไว้ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๐๘๑/๒๕๕๘ สรุปได้ว่า การพ้นจากตำแหน่งตามคำสั่งของผู้มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง การที่บุคคลนั้นจะพ้นจากตำแหน่งได้ก็ต่อเมื่อผู้มีอำนาจได้สั่งให้พ้นจากตำแหน่ง ในกรณีที่

/ผู้นั้นพ้นจาก ...

ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว การสอบสวนหรือดำเนินการเพื่อจะสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งจึงไม่อาจกระทำได้ เว้นแต่การสั่งให้ออกนั้นจะมีผลทำให้บุคคลผู้นั้นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งอื่นใดต่อไป การสอบสวนเพื่อดำเนินการให้เกิดผลดังกล่าวจึงย่อมกระทำต่อไปได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายชัยชนะ ธนะศรีมา เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งประธานกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลภูหอ ได้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อหน้าที่ราชการหรือความผิดที่เกี่ยวข้อง ผู้ว่าราชการจังหวัดเลยจึงสามารถดำเนินการตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙๒ ต่อไปได้ ตามแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นไว้ข้างต้น ทั้งนี้ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่นายชัยชนะ ธนะศรีมา ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลภูหอ มิได้กำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการเป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตที่จะเป็นเหตุให้ต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวไว้

สำหรับการดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ ข้อ ๑๑ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นไว้ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๓๐๖/๒๕๖๐ สรุปได้ว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ได้กำหนดเกี่ยวกับการได้มาและการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นในระหว่างที่ยังไม่อาจจัดให้มีการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงการได้มาและการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ ดังกล่าว จึงมีสถานะเป็นกฎหมาย ซึ่งหากการใดที่คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติมิได้มีบทบัญญัติกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นอันมีผลเป็นการยกเลิกหรือระงับการบังคับใช้บทบัญญัติว่าด้วยการนั้น สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งดำรงตำแหน่งตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวก็ยังคงต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นต่อไป สำหรับการที่ข้อ ๑๑ แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าว กำหนดให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีอำนาจสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งได้ในกรณีที่ตรวจสอบพบว่า ผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดมีการทุจริตต่อหน้าที่หรือหากให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจะเกิดความเสียหายต่อทางราชการหรือท้องถิ่นอย่างร้ายแรง นั้น เมื่อไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติใดในคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ ดังกล่าว ที่มีผลเป็นการยกเลิกหรือระงับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวข้อง ก็ย่อมพิจารณาได้ว่าข้อ ๑๑ แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจได้ในลักษณะคู่ขนานกับกลไกการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นตามบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับกรณีที่หารือมา เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า จังหวัดได้ตรวจสอบพบว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีพฤติกรรมเมาสุราเป็นอาจิณส่งผลต่อการปฏิบัติราชการ และใช้อำนาจหน้าที่ไปแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งยังมีพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ขัดต่อระเบียบและกระทำผิดต่อกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวมีลักษณะเป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือบ่ปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ดังนั้น เมื่อผู้ว่าราชการ

/จังหวัด ...

จังหวัดยังคงมีอำนาจตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ เนื่องจากคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ฯ มิได้มีผลเป็นการยกเลิกหรือระงับการบังคับใช้บทบัญญัติดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงมีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดุษฎี สุวัฒวิตยากร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร/โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๔๕๙๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง หารือเกี่ยวกับการถอดถอนประธานสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๒๓.๔/๑๙๗๔๕ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดสกลนครได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการถอดถอนประธานสภาเทศบาล กรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อได้ยื่นญัตติขอถอดถอนประธานสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ แต่ประธานสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อมิได้นำญัตติดังกล่าวบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ โดยอ้างว่าเนื่องจากญัตติดังกล่าวไม่มีความจำเป็นเร่งด่วน และประธานสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อไม่ได้มีความผิดตามที่สมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อยื่นญัตติขอให้ถอดถอน นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงที่หารือมาประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๐ ทวิ กำหนดว่า นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง ประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาลพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (๔) สภาเทศบาลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือสภาเทศบาล ปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติการหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ โดยมีสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาเทศบาลพิจารณา และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ ให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่สภาเทศบาลมีมติ โดยมาตรา ๒๓ กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยวางระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาลไว้ และมาตรา ๗๗ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงหรือระเบียบข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

๒. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๓๘ กำหนดว่า ญัตติทั้งหลายต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่นล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าห้าวัน และมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองอย่างน้อยสองคน แต่หากสภาท้องถิ่นนั้นมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเหลืออยู่น้อยกว่าแปดคนให้มีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองหนึ่งคน และข้อ ๔๐ กำหนดให้ประธานสภาท้องถิ่นบรรจุญัตติที่เสนอมาเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาอันสมควรในสมัยประชุมนั้น กรณีที่มีเหตุจำเป็นไม่สามารถบรรจุญัตติเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาท้องถิ่นดังกล่าวได้ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมถัดไป และให้แจ้งเหตุจำเป็นนั้นต่อสภาท้องถิ่นในสมัยประชุมนั้น

/๓. เมื่อพิจารณา ...

๓. เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงตามที่จังหวัดสกลนครหารือมาปรากฏว่า สมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ จำนวน ๙ คน ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เรียนประธานสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ ขอเสนอญัตติอภิปรายเพื่อถอดถอนประธานสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ โดยอ้างว่าบุคคลดังกล่าวไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง เนื่องจากขาดความรู้ ความสามารถ ไม่มีความรู้ในข้อระเบียบกฎหมายข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล และขอให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาเทศบาล สมัยสามัญ วันที่ ๑-๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ เป็นการเข้าชื่อเสนอญัตติเพื่อให้สภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อพิจารณาและมีมติตามมาตรา ๒๐ ทวิ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ เมื่อสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อกำหนดสมัยประชุมสามัญไว้ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ ประธานสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อต้องบรรจุญัตติที่เสนอมาดังกล่าวเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อภายในกำหนดเวลาอันสมควรในสมัยประชุมสามัญนี้ เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็นไม่สามารถบรรจุญัตติเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาเทศบาลในสมัยประชุมสามัญนี้ได้ ก็ต้องบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมถัดไป และต้องแจ้งเหตุจำเป็นนั้นต่อสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อในสมัยประชุมถัดไปนั้นด้วย ซึ่งกรณีที่มีเหตุจำเป็นนั้น คำว่า “จำเป็น” หมายถึง ต้องทำ ขาดไม่ได้ ดังนั้น กรณีที่ประธานสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อจะไม่บรรจุญัตติดังกล่าวเข้าระเบียบวาระการประชุมสมัยสามัญนี้จึงต้องมีเหตุใด ๆ ที่มิอาจหลีกเลี่ยงได้เกิดขึ้นและทำให้ไม่สามารถนำญัตติดังกล่าวบรรจุในระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมสามัญนี้ได้ การที่ประธานสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่ออ้างแต่เพียงว่าญัตติดังกล่าวไม่มีความจำเป็นเร่งด่วน และตนไม่ได้มีความผิดตามที่สมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อยื่นถอดถอนซึ่งได้ชี้แจงเป็นหนังสือต่อสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อแล้ว มิได้ปรากฏเหตุจำเป็นที่ทำให้ไม่สามารถบรรจุญัตติดังกล่าวเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อได้

อนึ่ง กรณีนี้เป็นกรณีที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้วางแนวทางปฏิบัติไว้โดยชัดเจนแล้วแต่ไม่ปฏิบัติให้ถูกต้อง มิใช่กรณีที่เป็นปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้อันจะต้องทำการวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายตามระเบียบนี้แต่อย่างใด หรือกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ที่ประธานสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อจะต้องวินิจฉัยและใช้บังคับไปพลางก่อน ตามข้อ ๕ วรรคสอง แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงมิใช่กรณีที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยจะต้องวินิจฉัยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามข้อ ๕ วรรคสอง แต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันติธร ยิ้มละมัย)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๕๒
ผู้ประสานงาน
นางสาวจริยาภรณ์ สมปู ๐๘-๓๘๒๖-๒๐๙๙

กิจการสภา

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๐๕๙๑๘

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง หารือการปฏิบัติตามข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ สฎ ๐๐๒๓.๔/๒๐๘๘๑ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

ตามที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ขอหารือเกี่ยวกับการตั้งกระทู้ถามนายกเทศมนตรี กรณีที่สภาเทศบาลเมืองนาสาร ได้ทำการประชุมสมัยสามัญ สมัยที่ ๓ ครั้งที่ ๑ โดยในระเบียบวาระการประชุมสภาเทศบาลเมืองนาสารดังกล่าว ได้บรรจุกระทู้ถามของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองนาสาร ปรากฏว่าการพิจารณาในระเบียบวาระกระทู้ถาม นายกเทศมนตรีเมืองนาสารได้เดินออกจากห้องประชุมสภาเทศบาล ซึ่งยังคงเหลือกระทู้ถามอีกสองเรื่องยังไม่ได้ตอบ ต่อมาในการประชุมสภาเทศบาลเมืองนาสาร สมัยสามัญ สมัยที่ ๓ ครั้งที่ ๒ ได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาเทศบาลเมืองนาสาร เรื่องกระทู้ถามของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองนาสาร จำนวนสองเรื่อง แต่นายกเทศมนตรีเมืองนาสารได้มีหนังสือถึงประธานสภาเทศบาลเมืองนาสารแจ้งว่าติดภารกิจไม่สามารถร่วมประชุมสภาเทศบาลในครั้งนี้ได้ ประธานสภาเทศบาลเมืองนาสารจึงได้ขอหารือดังนี้

๑. กรณีนายกเทศมนตรีเมืองนาสารได้มีหนังสือถึงประธานสภาเทศบาลเมืองนาสารแจ้งว่าติดภารกิจไม่สามารถร่วมประชุมสภาเทศบาล ในส่วนกระทู้ถามจะตอบในการประชุมครั้งถัดไปสามารถดำเนินการได้หรือไม่

๒. ในการประชุมสภาเทศบาลเมืองนาสาร สมัยสามัญ สมัยที่ ๓ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๙ ไม่มีนายกเทศมนตรีและคณะผู้บริหารเข้าร่วมประชุมสภาฯ เพื่อตอบกระทู้ถามของสมาชิกสภาเทศบาล รับฟังปัญหาข้อซักถามหรือรับฟังเรื่องราวต่างๆ ของสมาชิกสภาฯ จากเหตุการณ์ดังกล่าวขอหารือว่าควรดำเนินการอย่างไร

๓. ตามข้อ ๑. กระทู้ถามของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองนาสารดังกล่าวตกไปหรือไม่เมื่อหมดสมัยการประชุมสภาเทศบาล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ หากกระทู้ถามตกไปควรดำเนินการอย่างไรต่อไป

ซึ่งจังหวัดสุราษฎร์ธานีพิจารณาแล้วเห็นว่า ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวไว้ในข้อ ๙๙ และข้อ ๑๐๑ โดยกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติไว้ชัดเจนแล้ว จังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงมิอาจก้าวล่วงหรือชี้นำการปฏิบัติให้เป็นอย่างอื่นนอกเหนือจากที่ระเบียบกำหนดไว้ได้ทั้งนี้ ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในเรื่องใดๆ ประธานสภาเทศบาลเมืองนาสาร สมาชิกสภาเทศบาลเมืองนาสาร ตลอดจนผู้บริหารเทศบาลเมืองนาสาร และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการโดยถือปฏิบัติตามระเบียบโดยเคร่งครัด แต่เนื่องจากเรื่องดังกล่าวเป็นประเด็นที่ต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบ จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดสุราษฎร์ธานีถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น

/ กระทรวง ...

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาข้อเท็จจริงตามที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีหารือมาประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่า

๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓๑ กำหนดว่า ในที่ประชุมสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลมีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีในข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับการงานในหน้าที่ได้ แต่นายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อเห็นว่าข้อความนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของเทศบาล

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตั้งกระทู้ถามผู้บริหารท้องถิ่นไว้ตามข้อ ๙๕ วรรคหนึ่ง ว่า กระทู้ถามทั่วไปให้ประธานสภาท้องถิ่นจัดส่งกระทู้ถามไปยังผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อเตรียมตอบ และให้บรรจุเข้าระเบียบวาระภายในเจ็ดวัน และข้อ ๙๘ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้ตอบกระทู้ถามแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้อีกสามครั้ง เว้นแต่จะขอซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็นที่ซักถามและประธานสภาท้องถิ่นอนุญาต และวรรคสาม กำหนดว่า ผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้ถามเมื่อเห็นว่าเรื่องนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของทางราชการ ในกรณีที่ไม่ตอบกระทู้ถามให้ผู้บริหารท้องถิ่นแจ้งให้สภาท้องถิ่นทราบภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๙๕ ข้อ ๙๙ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ผู้บริหารท้องถิ่นจะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามในที่ประชุมสภาท้องถิ่นก็ได้แต่ต้องชี้แจงเหตุผลในที่ประชุมสภาท้องถิ่นและให้แจ้งด้วยว่าจะตอบเมื่อใด วรรคสอง กำหนดว่า หากสภาท้องถิ่นเห็นว่า ระยะเวลาที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดแจ้งตอบกระทู้ตามวรรคหนึ่งนานเกินไป สภาท้องถิ่นจะมีมติกำหนดให้ผู้บริหารตอบกระทู้ถามก่อนนั้นก็ได้ ข้อ ๑๐๑ กำหนดว่า กระทู้ถามที่ผู้บริหารท้องถิ่นยังไม่ได้ตอบให้ระงับไปเมื่อ (๓) ปิดสมัยประชุมสภาท้องถิ่น

๒. กรณีที่นายกเทศมนตรีเมืองนาสารได้มีหนังสือถึงประธานสภาเทศบาลเมืองนาสารแจ้งว่าติดภารกิจไม่สามารถร่วมประชุมสภาเทศบาลได้ ในส่วนของกระทู้ถามจะตอบในการประชุมครั้งถัดไป นั้น เห็นว่า นายกเทศมนตรีเมืองนาสารสามารถขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามได้โดยต้องขอเลื่อนและชี้แจงเหตุผลในที่ประชุมสภาเทศบาลเมืองนาสาร พร้อมชี้แจงด้วยว่าจะตอบกระทู้ถามเมื่อใด ทั้งนี้หากสภาเทศบาลเมืองนาสารเห็นว่า ระยะเวลาที่นายกเทศมนตรีเมืองนาสารกำหนดแจ้งตอบกระทู้ดังกล่าวนานเกินไป สภาเทศบาลเมืองนาสารจะมีมติกำหนดให้ผู้บริหารตอบกระทู้ถามก่อนนั้นก็ได้ กรณีที่นายกเทศมนตรีเมืองนาสารมีเพียงแต่หนังสือถึงประธานสภาเทศบาลเมืองนาสารแจ้งว่าติดภารกิจไม่สามารถเข้าร่วมประชุมสภาเทศบาลเมืองนาสารได้ มิได้ขอเลื่อนประชุมและชี้แจงเหตุผลในที่ประชุมสภาเทศบาลเมืองนาสาร พร้อมทั้งแจ้งให้ที่ประชุมว่าจะตอบกระทู้เมื่อใด จึงเป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามที่ระเบียบนี้กำหนด

๓. เมื่อกระทู้ถามดังกล่าวนี้ได้บรรจุเข้าระเบียบการประชุมสภาเทศบาลเมืองนาสาร ในการประชุมสภาเทศบาลเมืองนาสาร สมัยสามัญ สมัยที่ ๓ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ แล้ว แต่นายกเทศมนตรีเมืองนาสารมิได้เข้าร่วมประชุม กระทู้ถามดังกล่าวจึงยังคงค้างการพิจารณาอยู่ ประธานสภาเทศบาลเมืองนาสารก็ควรที่บรรจุกระทู้ถามที่ยังมิได้พิจารณานี้เข้าวาระการประชุมสภาเทศบาลเมืองนาสารในคราวต่อไปของสมัยประชุมนั้น เพื่อให้นายกเทศมนตรีเมืองนาสารตอบกระทู้ถามดังกล่าว

๔. กรณีที่หารือว่า กระทู้ถามของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองนาสารดังกล่าวต้องตกไปเมื่อหมดสมัยประชุมสภาเทศบาลเมืองนาสารหรือไม่ นั้น เห็นว่า กระทู้ถามที่นายกเทศมนตรีเมืองนาสารยังไม่ได้ตอบต้องระงับไปเมื่อปิดสมัยประชุมนั้น ตามข้อ ๑๐๑ (๓) แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

/ ๕. เมื่อ ...

๕. เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในฐานะที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลเมืองนาสาร ให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ เห็นว่า เทศบาลเมืองนาสารดำเนินการใดไม่ถูกต้องตามระเบียบดังกล่าว ก็สามารถชี้แจงแนะนำให้เทศบาลเมืองนาสารดำเนินการให้ถูกต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบดังกล่าวกำหนดไว้ได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๙๑๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง หารือการประชุมสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อ สมัยสามัญ สมัยที่ ๓/๒๕๖๐

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดตรัง ที่ ตง ๐๐๒๓.๔/๑๕๗๖๒ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐

ตามที่จังหวัดตรังได้ขอหารือเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายในการประชุมสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อ อำเภอเมืองตรัง กรณีที่ได้รับเรื่องร้องเรียนจากสมาชิกสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อ ขอให้ตรวจสอบการประชุมสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อ สมัยสามัญ สมัยที่ ๓ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ (ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐) ในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และเรื่องอื่น ๆ แต่ประธานสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อ ได้มีหนังสือสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อ ด่วนที่สุด ที่ ตง ๕๓๕๐๑.๑/ว ๐๐๖ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อเชิญสมาชิกสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อเข้าร่วมประชุมสภาเทศบาลครั้งดังกล่าวน้อยกว่าสามวัน จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการนัดประชุมของสภาท้องถิ่นไว้ตามข้อ ๒๓ ว่า การนัดประชุมในระหว่างสมัยประชุมนั้นให้ทำเป็นหนังสือ หรือจะบอกนัดในที่ประชุมสภาท้องถิ่นก็ได้ แต่ถ้าบอกนัดในที่ประชุมให้ส่งหนังสือนัดประชุมไปยังผู้ที่ไม่ได้มาประชุมในเวลานั้นให้ทราบล่วงหน้าด้วย โดยให้แจ้งนัดประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าเป็นการประชุมอันรีบด่วน จะนัดน้อยกว่านั้นก็ได้ โดยให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งเหตุอันรีบด่วนไว้ในหนังสือนัดประชุม และแจ้งให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นทราบด้วย การประชุมสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้มีการนัดประชุมไม่ให้ถือว่าเป็นการประชุมของสภาท้องถิ่น และข้อ ๔๓ วรรคสอง กำหนดว่า การเสนอร่างข้อบัญญัติให้เป็นไปตามแบบท้ายระเบียบนี้ และวรรคสาม กำหนดว่า เมื่อประธานสภาท้องถิ่นได้รับญัตติร่างข้อบัญญัติที่เสนอมาและตรวจแล้วเห็นว่าถูกต้อง ให้ส่งสำเนาแก่สมาชิกสภาท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุม เว้นแต่เป็นการประชุมอันรีบด่วน แต่ไม่ให้น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลานัดประชุม ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการนัดประชุมสภาท้องถิ่นไว้ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ.๓๗๙/๒๕๕๑ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๔๕๒/๒๕๕๖ สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ได้กำหนดวิธีการแจ้งวันประชุมไว้โดยเฉพาะ จึงมีความจำเป็นต้องนำบทบัญญัติในหมวด ๔ เรื่อง การแจ้ง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับ โดยมาตรา ๖๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติว่า การแจ้งเป็นหนังสือให้ส่งหนังสือแจ้งต่อผู้นั้น หรือถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้น ก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่ในขณะที่ไปถึง มาตรา ๗๐ บัญญัติว่า การแจ้งเป็นหนังสือโดยวิธีให้บุคคลนำไปส่ง ถ้าผู้รับไม่ยอมรับหรือถ้าขณะนำไปส่งไม่พบผู้รับ และหากได้ส่งให้กับบุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น หรือในกรณีที่ผู้นั้นไม่ยอมรับ หากได้วางหนังสือนั้นหรือปิดหนังสือนั้น

ไว้ใน...

ไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สถานที่นั้นต่อหน้าเจ้าพนักงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ไปเป็นพยาน ก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งแล้ว,การที่ข้อ ๒๓ และข้อ ๔๓ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้การแจ้งนัดประชุมสภาท้องถิ่นและส่งสำเนาร่างข้อบัญญัติที่จะเข้าสู่การพิจารณาในการประชุมครั้งนั้นให้แก่สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องส่งล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุมนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะเข้าร่วมการประชุมในแต่ละครั้งมีโอกาสได้รับทราบและพิจารณาระเบียบวาระการประชุมก่อนวันประชุม และเพื่อให้มีระยะเวลาเพียงพอที่จะดำเนินการศึกษาข้อมูลและเตรียมการในเรื่องอื่นๆ ที่จำเป็นในกรณีที่จะต้องนำเสนอข้อมูลหรือข้อคิดเห็นใดๆ ต่อที่ประชุม ระยะเวลาการแจ้งนัดประชุมตามที่ระเบียบดังกล่าวกำหนดไว้จึงถือเป็นสาระสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้การประชุมของสภาท้องถิ่นต่างๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีการพิจารณาเรื่องต่างๆ ที่เป็นระเบียบวาระการประชุมด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และละเอียดรอบคอบ อันจะเป็นการนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ เมื่อระยะเวลาตามข้อ ๒๓ และข้อ ๔๓ ของระเบียบดังกล่าวถือเป็นสาระสำคัญ การแจ้งนัดประชุมจึงต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่ระเบียบดังกล่าวกำหนดอย่างเคร่งครัด เมื่อเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีได้ฝากส่งหนังสือแจ้งนัดประชุมดังกล่าวพร้อมสำเนาประกาศสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เรื่อง เรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ สมัยสามัญ สมัยที่ ๒ ครั้งที่ ๑ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และเอกสารประกอบการประชุมจำนวนมาก รวมถึงร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (E.M.S) ฝากส่ง ณ ที่ทำการไปรษณีย์ท่าอากาศยานเชียงใหม่ เวลา ๑๗.๑๓ นาฬิกา ของวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๐ ซึ่งปรากฏตามคำชี้แจงของหัวหน้าที่ทำการไปรษณีย์ท่าอากาศยานเชียงใหม่ว่าการฝากส่งในเวลา ๑๗.๑๓ นาฬิกา นั้น เป็นการฝากส่งหลังเวลาปิดถุงส่งต่อของวันดังกล่าวแล้ว และพนักงานของที่ทำการไปรษณีย์สันกำแพงได้นำจ่ายให้แก่ผู้ฟ้องคดี และพนักงานของผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ลงนามรับแทนในบัญชีนำจ่ายเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๒ นาฬิกา ถึง ๑๖.๒๙ นาฬิกา อันถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งนัดประชุมในวันดังกล่าว ซึ่งเป็นระยะเวลาก่อนวันประชุมเพียงหนึ่งวัน กรณีจึงเป็นการแจ้งนัดประชุมที่ไม่เป็นไปตามข้อ ๒๓ และข้อ ๔๓ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยไม่ปรากฏว่ามีเหตุหรือมีพฤติการณ์อันจะถือได้ว่าเป็นกรณีการประชุมอันรีบด่วนที่จะนัดประชุมล่วงหน้าน้อยกว่าสามวัน จึงไม่อาจถือได้ว่าการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ สมัยสามัญ สมัยที่ ๒ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ เป็นการประชุมโดยชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเป็นการประชุมที่มิได้ปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้ และเมื่อการประชุมดังกล่าวเป็นการประชุมที่มิชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นผลให้มติใดๆ ในการประชุมครั้งดังกล่าว รวมทั้งมติรับหลักการร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๒. กรณีของเทศบาลตำบลโคกหล่อ เมื่อประธานสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ตง ๕๓๕๐๑.๑/ว ๐๐๖ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อเชิญสมาชิกสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อเข้าร่วมประชุมสภาเทศบาล สมัยสามัญ สมัยที่ ๓ ประจำปี ๒๕๖๐ (ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐) เพื่อพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และเรื่องอื่นๆ ในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ แล้ว ต้องแจ้งหนังสือนัดประชุมดังกล่าวล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน ซึ่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มิได้กำหนดวิธีการแจ้งวันประชุมไว้โดยเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติในหมวด ๔ เรื่อง การแจ้ง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับ โดยมาตรา ๖๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติว่า การแจ้งเป็นหนังสือให้ส่งหนังสือแจ้งต่อผู้นั้นหรือถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้น ก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่ในขณะที่ไปถึง และมาตรา ๗๐ บัญญัติว่า การแจ้งเป็นหนังสือโดยวิธีให้บุคคลนำไปส่ง ถ้าผู้รับไม่ยอมรับหรือถ้าขณะนำไปส่งไม่พบผู้รับ และหากได้ส่ง

/ให้กับ...

ให้กับบุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น หรือในกรณีที่ผู้นั้นไม่ยอมรับ หากได้วางหนังสือนั้นหรือปิดหนังสือนั้นไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สถานที่นั้นต่อหน้าเจ้าพนักงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ไปเป็นพยาน ก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งแล้ว ดังนั้น หากผู้มีหน้าที่นำหนังสือนัดประชุมสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อตามหนังสือสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อ ด่วนที่สุด ที่ ตง ๕๓๕๐๑.๑/ว ๐๐๖ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ ไปส่งให้สมาชิกสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อไม่พบผู้รับตามหนังสือนั้น และไม่สามารถส่งให้กับบุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะที่อยู่ในสถานที่นั้นได้ ผู้ที่มีหน้าที่นำหนังสือนัดประชุมไปส่งต้องวางหรือปิดหนังสือนัดประชุมนั้นในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย และต้องมีเจ้าพนักงานตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นพยานด้วย หากบุคคลที่นำหนังสือนัดประชุมไปส่งนั้นมิได้วางหรือปิดหนังสือนัดประชุมดังกล่าวในที่ซึ่งเห็นได้ง่ายและมีเจ้าพนักงานตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงดังกล่าวเป็นพยานในขณะวางหรือปิดหนังสืออยู่ด้วยแล้ว การแจ้งนัดประชุมนั้นเป็นการแจ้งที่ไม่เป็นไปหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๗๐ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้มีหน้าที่นำหนังสือนัดประชุมสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อดังกล่าวไปส่งให้สมาชิกสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อไม่พบผู้รับตามหนังสือนั้นจึงได้เสียบไว้ที่ประตู และปรากฏตามถ้อยคำของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อว่า ได้รับหนังสือที่เสียบไว้ที่ประตูฉบับนี้ เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ การแจ้งนัดประชุมนี้จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลโคกหล่อได้รับหนังสือฉบับนี้เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ จึงเป็นการแจ้งนัดประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่ถึงสามวัน อนึ่ง จังหวัดตรังควรตรวจสอบและพิจารณาข้อเท็จจริงให้ปรากฏความชัดเจนโดยนำแนวทางที่ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาไว้ดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดุษฎี สุวัฒวิตยากร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๒๑๑๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง หารือเกี่ยวกับการเรียกประชุมสภาเทศบาลเมืองแพร่สมัยวิสามัญ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือหารือของนายนพดล วังใน ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ด้วยนายนพดล วังใน รองประธานสภาเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของรองประธานสภาเทศบาลเมืองแพร่ สรุปได้ว่า นายสุศักดิ์ หงส์ทอง ประธานสภาเทศบาลเมืองแพร่ ได้ยื่นใบลาออกจากตำแหน่งประธานสภาเทศบาลเมืองแพร่ ทำให้มีเพียงรองประธานสภาเทศบาลเมืองแพร่เท่านั้น นายนพดล วังใน รองประธานสภาเทศบาลเมืองแพร่พิจารณาแล้วเห็นว่า ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาเทศบาลเมืองแพร่ รองประธานสภาเทศบาลเมืองแพร่สามารถเรียกประชุมสภาเทศบาลเมืองแพร่สมัยวิสามัญ เพื่อดำเนินการให้มีการเลือกประธานสภาเทศบาลเมืองแพร่แทนตำแหน่งที่ว่างภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลงได้ ตามแนวทางของหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ มท ๐๘๐๔.๓/๙๐๑ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๑ และความเห็นของจังหวัดอุดรธานีที่ปรากฏตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวถูกต้อง หรือไม่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า การพิจารณาเรื่องดังกล่าวต้องมีข้อเท็จจริงที่ครบถ้วน ถูกต้อง เพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณา จึงขอส่งเรื่องดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ ในฐานะที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลเมืองแพร่ให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ทำการตรวจสอบและพิจารณาเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวเสียก่อน และชี้แจงแนะนำให้เทศบาลเมืองแพร่ทราบ และแจ้งผลการพิจารณาให้นายนพดล วังใน ทราบด้วย

อนึ่ง กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๓.๑/ว ๒๒๑๔ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๑/ว ๖๘๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามระเบียบและหนังสือสั่งการว่าด้วยการติดต่อกิจการในราชการบริหารส่วนกลาง กล่าวคือ โดยที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติงานของเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ข้อ ๙ กำหนดว่า การติดต่อกิจการของเทศบาลทุกเรื่องเกี่ยวกับราชการบริหารส่วนกลาง ถ้ามิได้มีกฎหมาย หรือระเบียบให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น ให้เทศบาลติดต่อผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีแห่งเทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือผ่านนายอำเภอในกรณีแห่งเทศบาลตำบล ตามลำดับขั้น เว้นแต่ในกรณีที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาโอนเทศบาลมาขึ้นกับกระทรวงมหาดไทยโดยตรง จึงให้ติดต่อตรงกับกระทรวงมหาดไทยได้ ดังนั้น จึงขอให้

/จังหวัดแพร่ ...

จังหวัดแพร่แจ้งเทศบาลเมืองแพร่ทราบ หากมีข้อหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองแพร่ประการใด ก็ให้ปฏิบัติตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดุษฎี สุวัฒวิตยากร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร/โทรสาร ๐-๒๒๘๘-๗๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว๙๗๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การหารือเกี่ยวกับค่าตอบแทนในตำแหน่งเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุรินทร์ ที่ สร ๐๐๒๓.๔/๔๑๓๒ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดสุรินทร์ได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าตอบแทนในตำแหน่งเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ได้เลือกนางวิไลพร วิชัย รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ รักษาราชการแทนปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ เป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาข้อเท็จจริงตามที่หารือมาประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๑๙ กำหนดว่า ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมายอันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นไว้ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๖๐๕/๒๕๕๑ เรื่อง การเรียกค่าตอบแทนและค่าป่วยการคืน (กรณีการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลเพราะตกเป็นบุคคลล้มละลาย) ว่า ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มิได้กำหนดผลของการออกจากตำแหน่งภายหลังสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลง จึงต้องอาศัยกฎหมายใกล้เคียงมาใช้โดยอนุโลม ซึ่งตามมาตรา ๙๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดว่า การออกจากตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาภายหลังวันที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงย่อมไม่กระทบถึงการที่ได้ทำไปในหน้าที่ รวมทั้งการได้รับเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนก่อนออกจากตำแหน่ง และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้รับรองการกระทำของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองแต่ขาดคุณสมบัติอันเป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งว่า การพ้นจากตำแหน่งไม่กระทบถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ ดังนั้น แม้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลจะสิ้นสุดลงเพราะศาลสั่งให้ตกเป็นบุคคลล้มละลาย แต่ยังคงปฏิบัติหน้าที่ตลอดมา การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวก็มีผลใช้บังคับได้ การได้รับค่าตอบแทนและค่าป่วยการอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่จึงไม่ใช่การรับไปโดยปราศจากมูลอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย เทศบาลจึงไม่อาจเรียกคืนค่าตอบแทนและค่าป่วยการอื่นได้

ดังนั้น เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบแนวทางปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ดังกล่าวแล้วเห็นว่า

/เมื่อนางวิไลพร ...

เมื่อนางวิไลพร วิชัย ได้รับเลือกเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ และได้ปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งดังกล่าวมาโดยตลอด การปฏิบัติหน้าที่นั้นย่อมมีผลใช้บังคับได้ องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่จึงไม่อาจเรียกคืนเงินค่าตอบแทนที่ได้รับไปดังกล่าวได้ เมื่อนางวิไลพร วิชัย ประสงค์ขอคืนเงินค่าตอบแทนดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่สามารถคืนเงินค่าตอบแทนให้แก่นางวิไลพร วิชัย ได้ โดยปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๙๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดุษฎี สุวัฒวิตยากร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๓๔๕๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง หารือเกี่ยวกับการลาอุปสมบทและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดลำพูน ที่ ลพ ๐๐๒๓.๔/๑๔๒๒๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๙
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๖๙๑๔ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๖๑ วันพุธที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๑
๒. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๗ วันพุธที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ตามที่จังหวัดลำพูนได้ขอหารือเกี่ยวกับการลาอุปสมบทและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยได้เห็นชอบให้เสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณา โดยจังหวัดลำพูนได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมชี้แจงแก่คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ด้วย นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้เคยให้ความเห็นไว้ในการประชุมครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๗ เมื่อวันพุธที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เรื่อง ข้อหารือเกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาเทศบาลว่า "ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๑๙ (๔) ประกอบกับมาตรา ๑๕ วรรคสอง กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงเมื่อบุคคลดังกล่าวเป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ เนื่องจากบุคคลดังกล่าวไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ ประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๕๔๔/๒๕๕๖ ได้ให้ความเห็นว่า เจตนารมณ์ของมาตรา ๑๐๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญที่กำหนดห้ามมิให้ภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช ใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อมิให้บุคคลที่ปล่อยวางวิถีชีวิตของคนธรรมดาเพื่อเข้าสู่วิถีชีวิตทางศาสนาอย่างเคร่งครัดแตกต่างจากบุคคลทั่วไปมายุ่งเกี่ยวกับเรื่องในทางการเมือง เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายวีระพงษ์ เราป้อมวาปี บวชเป็นสามเณร เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่นางอุบล เพ็งวัน ซึ่งเป็นการบวชหน้าไฟเพื่อทดแทนบุญคุณและอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้วายชนม์ เป็นการบวชตามประเพณีอันดีงามของสังคม และปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามคำชี้แจงของผู้แทนเทศบาลตำบลหนองญาติว่านายวีระพงษ์ เราป้อมวาปี บวชเป็นสามเณรเพียงสามชั่วโมงแล้วลาสิกขา เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายและความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่า นายวีระพงษ์ เราป้อมวาปี ประสงค์จะบวชหน้าไฟเพื่อทดแทนบุญคุณและอุทิศส่วนกุศลให้แก่นางอุบล เพ็งวัน เป็นการชั่วคราวเพียงสามชั่วโมง โดยไม่มีเจตนาปล่อยวางวิถีชีวิตของคนธรรมดาเพื่อเข้าสู่วิถีชีวิตทางศาสนาอย่างแท้จริง อีกทั้ง ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาเทศบาล และไม่ปรากฏว่า

/ได้รับความเสียหาย ...

เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ประกอบกับนายวีระพงษ์ เราป้อมวาปี มิได้รับการบรรพชาอุปสมบทเป็นสามเณร โดยพระอุปัชฌาย์ จึงไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามมาตรา ๔๕ (๓) ประกอบมาตรา ๓๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕" จากแนวความเห็นดังกล่าว เมื่อประเด็นที่หารือในเรื่องนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายสัมพันธ์ ช้างทอง ได้ลาอุปสมบทตามโครงการบรรพชาอุปสมบท ๗๗๐ รูป เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติครบ ๗๐ ปี ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ ระหว่างวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ถึงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ ระยะเวลาเพียง ๑๖ วัน เป็นเพียงการอุปสมบทตามจารีตประเพณีในระยะเวลาสั้นๆ และมีกำหนดการลาสิกขาไว้แน่นอน จึงไม่มีเจตนาที่จะปล่อยวางวิถีชีวิตของคนธรรมดาเพื่อปฏิบัติธรรมสืบทอดศาสนาอย่างถาวรแต่อย่างใด และไม่ปรากฏว่าเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ การอุปสมบทครั้งดังกล่าวจึงไม่เป็นเหตุให้นายสัมพันธ์ ช้างทอง สิ้นสุดสมาชิกภาพสมาชิกสภาเทศบาลตามแนวความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๗ เมื่อวันพุธที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดุษฎี สุวัฒวิตยากร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๓๙
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๑๔๕๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง หารือเกี่ยวกับการลาอุปสมบทและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลพานทอง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๒๓.๔/๓๗๓๘ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๖๙๑๕ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๖๑ วันพุธที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๑
๒. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๗ วันพุธที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ตามที่จังหวัดชลบุรีได้ขอหารือเกี่ยวกับการลาอุปสมบทและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลพานทอง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยได้เห็นชอบให้เสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณา โดยจังหวัดชลบุรีได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมชี้แจงแก่คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ด้วย นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้พิจารณาในเรื่องหารือของจังหวัดลำพูน กรณีที่นายสัมพันธ์ ช้างทอง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลป่าสัก ลาอุปสมบท ซึ่งนายสัมพันธ์ ช้างทอง ตำแหน่งนักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ (ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดลำพูน) ได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลป่าสักตามประกาศคณะกรรมการสรรหาแต่งตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ฉบับที่ ๙/๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลป่าสักเป็นการชั่วคราว ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ และได้เข้าร่วมโครงการบรรพชาอุปสมบท ๗๗๐ รูป เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติครบ ๗๐ ปี ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ ในวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ โดยคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ เห็นว่า คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้เคยให้ความเห็นไว้ในการประชุมครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๗ เมื่อวันพุธที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เรื่อง ข้อหารือเกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาเทศบาลว่า "ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๑๙ (๔) ประกอบกับมาตรา ๑๕ วรรคสอง กำหนดให้ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงเมื่อบุคคลดังกล่าวเป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ เนื่องจากบุคคลดังกล่าวไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ ประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๕๔๔/๒๕๕๖ ได้ให้ความเห็นว่า เจตนารมณ์ของมาตรา ๑๐๑ (๑) ของรัฐธรรมนูญที่กำหนดห้ามมิให้ภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช ใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อมิให้บุคคลที่ปล่อยวางวิถีชีวิตของคนธรรมดาเพื่อเข้าสู่วิถีชีวิตทางศาสนาอย่างเคร่งครัดแตกต่างจากบุคคลทั่วไปมายุ่งเกี่ยวกับเรื่องในทางการเมือง เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายวีระพงษ์ เราป้องวาปี บวชเป็นสามเณร เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่นางอุบล เทียงวัน ซึ่งเป็นการบวชหน้าไฟ

/เพื่อทดแทน ...

เพื่อทดแทนบุญคุณและอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้วายชนม์ เป็นการบวชตามประเพณีอันดีงามของสังคม และปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามคำชี้แจงของผู้แทนเทศบาลตำบลหนองญาติว่านายวีระพงษ์ เราป้อมวาปี บวชเป็นสามเณรเพียงสามชั่วโมงแล้วลาสิกขา เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายและความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่า นายวีระพงษ์ เราป้อมวาปี ประสงค์จะบวชหน้าไฟเพื่อทดแทนบุญคุณและอุทิศส่วนกุศลให้แก่นางอุบล เพ็งวัน เป็นการชั่วคราวเพียงสามชั่วโมง โดยไม่มีเจตนาปล่อยวางวิถีชีวิตของคนธรรมดาเพื่อเข้าสู่วิถีชีวิตทางศาสนาอย่างแท้จริง อีกทั้ง ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาเทศบาล และไม่ปรากฏว่าเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ประกอบกับนายวีระพงษ์ เราป้อมวาปี มิได้รับการบรรพชาอุปสมบทเป็นสามเณร โดยพระอุปัชฌาย์ จึงไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามมาตรา ๔๕ (๓) ประกอบมาตรา ๓๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕" จากแนวความเห็นดังกล่าว เมื่อประเด็นที่หารือในเรื่องนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายสัมพันธ์ ช้างทอง ได้ลาอุปสมบทตามโครงการบรรพชาอุปสมบท ๗๗๐ รูป เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติครบ ๗๐ ปี ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ ระหว่างวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ถึงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ ระยะเวลาเพียง ๑๖ วัน เป็นเพียงการอุปสมบทตามจารีตประเพณีในระยะเวลาสั้นๆ และมีกำหนดการลาสิกขาไว้แน่นอน จึงไม่มีเจตนาที่จะปล่อยวางวิถีชีวิตของคนธรรมดาเพื่อปฏิบัติธรรมสืบทอดศาสนาอย่างถาวรแต่อย่างใด และไม่ปรากฏว่าเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ การอุปสมบทครั้งดังกล่าวจึงไม่เป็นเหตุให้นายสัมพันธ์ ช้างทอง สิ้นสุดสมาชิกภาพสมาชิกสภาเทศบาลตามแนวความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๗ เมื่อวันพุธที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ กรณีตามข้อหารือของจังหวัดชลบุรีเป็นข้อกฎหมายเดียวกับข้อหารือเกี่ยวกับการลาอุปสมบทและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน รายนายสัมพันธ์ ช้างทอง ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้ให้ความเห็นไว้ตามข้อหารือเกี่ยวกับการลาอุปสมบทและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน แล้ว จึงให้นำความเห็นดังกล่าวของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ มาใช้ในเรื่องนี้ด้วย รายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดุษฎี สุวัฒวิตยากร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๓๔
โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๓๖

ผู้ประสาน
ดวงรัตน์ จุมปานิล
๐๘ ๓๔๕๒ ๒๐๕๗

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๐๕๔๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับคุณสมบัติของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเลย ที่ ลย ๐๐๒๓.๔/๑๐๘๑๓ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๐

ตามที่จังหวัดเลยแจ้งว่า จังหวัดเลยได้รับรายงานจากอำเภอด่านซ้ายว่า เทศบาลตำบลด่านซ้าย ได้มีหนังสือขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัย ตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ กรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นางจุฬาทิพย์ จันทศร สมาชิกสภาเทศบาลตำบลด่านซ้าย เขตเลือกตั้งที่ ๑ ได้ย้ายภูมิลำเนาจากที่เดิมอยู่บ้านเลขที่ ๒๗๗ หมู่ที่ ๑ ตำบลด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ไปอยู่บ้านเลขที่ ๑๕๙ หมู่ที่ ๑ ตำบลนาดี อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ซึ่งอยู่นอกเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลด่านซ้าย จึงมีข้อสงสัยว่าการย้ายภูมิลำเนาดังกล่าวทำให้นางจุฬาทิพย์ จันทศร ขาดคุณสมบัติเป็นเหตุให้พ้นจากสมาชิกภาพการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลด่านซ้าย หรือไม่ อย่างไร นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้ให้ความเห็นไว้แล้วตามบันทึกรายงานการประชุม ครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ จึงขอให้จังหวัดเลยนำความเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๙ วรรคสอง กำหนดว่า เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) กล่าวคือ ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรเกียรติ ฐิตะฐาน)
ผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๓๔
โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๒๒๘๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติในการวินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครสวรรค์ ที่ นว ๐๐๒๓.๔/๑๘๗๒๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๔๓/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘

๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

๓. รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๓๖/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดนครสวรรค์ได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด กรณีที่ศาลจังหวัดนครสวรรค์ได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ ๑๔๙๓/๒๕๖๐ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๑๐/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ ว่า นายธวัช ปัญญาสาร จำเลยที่ ๑ และพวก รวม ๔ คน ประกอบด้วย ร้อยตำรวจตรี วรจำเริญ วรทอง จำเลยที่ ๒ นายสมบูรณ์ สุวรรณโสภณศิริ จำเลยที่ ๓ นางวนิดา นิลประดับ จำเลยที่ ๔ ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) วรรคสอง มาตรา ๑๑๘ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ จำคุกคนละ ๑ ปี มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คนละหนึ่งในสาม คงจำคุกคนละ ๘ เดือน และให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าวมีกำหนดคนละ ๑๐ ปี นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า กรณีที่จังหวัดนครสวรรค์หารือดังกล่าวมีลักษณะเดียวกันกับเรื่องหารือของจังหวัดอุบลราชธานีที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณา และคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และครั้งที่ ๓๖/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ และมีความเห็นสรุปได้ว่า ตามมาตรา ๒๕๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้ง ต้องมีคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย ซึ่งมาตรา ๙๖ (๒) ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว กำหนดว่าบุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้งเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง คืออยู่ในระหว่าง

/ ถูกเพิกถอน ...

ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญมีหลักการสำคัญเพื่อควบคุมไม่ให้ผู้ที่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ประกอบกับประเด็นข้อหารือดังกล่าว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เคยหารือไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การพ้นจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นและการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่น กรณีที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นไว้ตามเรื่องเสร็จที่ ๗๘๑/๒๕๕๘ และต่อมากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ขอทบทวนความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวอีกครั้ง ตามเรื่องเสร็จที่ ๖๕๒/๒๕๕๙ โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เห็นว่า การวินิจฉัยประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพ้นจากตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นและการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นในกรณีที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ยังคงเป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสร็จที่ ๗๘๑/๒๕๕๘ เนื่องจากการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมิใช่โทษทางกฎหมายหรือโทษทางอาญา และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดว่าเมื่อศาลพิพากษาว่าผู้ใดมีความผิดตามกฎหมายดังกล่าวแล้ว ให้ศาลพิพากษาเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นด้วย ดังนั้น คำพิพากษาที่ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจึงย่อมมีผลตั้งแต่วันที่ได้อ่านในศาลโดยเปิดเผยเป็นต้นไป และมีผลผูกพันคู่ความนับตั้งแต่วันที่ศาลได้พิพากษาหรือมีคำสั่งจนถึงวันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ถูกเปลี่ยนแปลง แก้ไข กลับ หรืองดเสีย ตามที่กำหนดในมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับมาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓๑ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่กำหนดว่า “การยื่นอุทธรณ์ย่อมไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น แต่คู่ความที่ยื่นอุทธรณ์อาจยื่นคำขอต่อศาลอุทธรณ์ไม่ว่าเวลาใดๆ ก่อนพิพากษา โดยทำเป็นคำร้องชี้แจงเหตุผลอันสมควรแห่งการขอให้ศาลอุทธรณ์ทุเลาการบังคับไว้” โดยผลแห่งการบัญญัติดังกล่าวแม้ต่อมาได้มีการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาศาลชั้นต้น และคดียังไม่ถึงที่สุด ก็ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งที่มีขึ้นจากคำพิพากษาของศาลชั้นต้นแต่อย่างใด ดังนั้น จึงยืนยันตามความเห็นเดิมที่เคยให้ความเห็นไว้ในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๔๓/๒๕๕๘ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอส่งความเห็นดังกล่าวให้จังหวัดนครสวรรค์เพื่อนำไปใช้ประกอบการพิจารณาต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรเกียรติ ฐิตะฐาน)
ผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ผู้ประสานงาน สุชาลา ๐๘๗-๘๒๖-๒๐๘๙

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๗๕๗๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง หารือเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองขนาน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเพชรบุรี ที่ พบ ๐๐๒๓.๔/๑๓๕๗๕ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดเพชรบุรีขอหารือเกี่ยวกับการลาออกของสมาชิกสภาเทศบาล กรณีที่นายยุทธ แสงรุ่งเรือง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองขนาน ยื่นหนังสือขอลาออกจากสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองขนาน เพื่อไปสมัครรับเลือกเป็นผู้ตรวจการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และต่อมานายยุทธ แสงรุ่งเรือง ได้มีหนังสือขอระงับหนังสือลาออกดังกล่าว ซึ่งจังหวัดเพชรบุรีมีความเห็นว่า การลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองขนานของนายยุทธ แสงรุ่งเรือง มีผลสมบูรณ์แล้ว มีผลให้นายยุทธ แสงรุ่งเรือง พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองขนาน การขอระงับการลาออกดังกล่าวย่อมตกเป็นอันไร้ผล นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๙ กำหนดว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดเมื่อ (๓) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งการแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งมิได้อยู่เฉพาะหน้านั้น ตามมาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้กำหนดว่า การแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งมิได้อยู่เฉพาะหน้าให้ถือว่ามีผลนับแต่เวลาที่การแสดงเจตนานั้นไปถึงผู้รับการแสดงเจตนา และมาตรา ๑๖๙ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้กำหนดว่า การแสดงเจตนาที่ได้ส่งออกไปแล้วย่อมไม่เสื่อมเสียไป แม้ภายหลังการแสดงเจตนานั้นผู้แสดงเจตนาจะถึงแก่ความตายหรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๗๙๔/๒๕๕๒ สรุปได้ว่า การลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการแสดงเจตนาฝ่ายเดียวโดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อบุคคลที่กำหนดไว้ โดยการยื่นหนังสือลาออกย่อมมีผลสมบูรณ์นับแต่เวลาที่การแสดงเจตนานั้นไปถึงผู้รับการแสดงเจตนา ตามนัยการแสดงเจตนาตามมาตรา ๑๖๘ หรือมาตรา ๑๖๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แล้วแต่กรณี ดังนั้น โดยทั่วไปการลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีผลสมบูรณ์ เมื่อได้ยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอหรือเจ้าหน้าที่ของอำเภอได้ลงรับหนังสือลาออกในทะเบียนหนังสือรับของอำเภอตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒) ได้ให้ความเห็นตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๒/๒๕๐๔ เกี่ยวกับการลาออกจากตำแหน่งเทศมนตรี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ สรุปได้ว่า เทศมนตรีสามารถลาออกโดยยื่นใบลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนั้น การลาออกจากตำแหน่งจะสมบูรณ์ โดยเทศมนตรีผู้ประสงค์จะลาออกจากตำแหน่งได้ทำใบลาเป็นหนังสือยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเท่านั้น ไม่จำต้องมีการตอบรับประการใด

/เมื่อข้อเท็จจริง ...

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่านายยุทธ แสงรุ่งเรือง ได้ยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองขนานต่อประธานสภาเทศบาลตำบลหนองขนานแล้ว ประธานสภาเทศบาลตำบลหนองขนานได้มีหนังสือสภาเทศบาลตำบลหนองขนาน ที่ พบ ๕๓๔๐๑/๓๖ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรีแจ้งว่า นายยุทธ แสงรุ่งเรือง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองขนาน ขอลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองขนาน เนื่องจากมีความประสงค์ไปสมัครเข้ารับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตั้งแต่วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป พร้อมกับหนังสือขอลาออกของนายยุทธ แสงรุ่งเรือง โดยจังหวัดเพชรบุรีได้รับหนังสือฉบับนี้ปรากฏตามหลักฐานการลงรับหนังสือของศาลากลางจังหวัดเพชรบุรี รับไว้เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๑ การแสดงเจตนาและยื่นหนังสือขอลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองขนานของ นายยุทธ แสงรุ่งเรือง จึงมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๑ เป็นผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองขนานของนายยุทธ แสงรุ่งเรือง สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ การที่นายยุทธ แสงรุ่งเรือง มีหนังสือถึงประธานสภาเทศบาลตำบลหนองขนานเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ แสดงเจตนาขอระงับการลาออกดังกล่าว ภายหลังจากที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองขนานสิ้นสุดลงแล้ว ไม่สามารถกระทำได้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของจังหวัดเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันติธร ยิ้มละมัย)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑๙ พ.ย. ๖๑

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ผู้ประสานงาน

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๓๗๓๙

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๘ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง หารือการประชุมสภาเทศบาล สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๑

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสงขลา ที่ สข ๐๐๒๓.๔/๒๒๔๗ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒

ตามที่จังหวัดสงขลาได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ กรณีที่นายกเทศมนตรีนครสงขลาได้มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ขอเปิดประชุมสภาเทศบาลนครสงขลา สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๑ เพื่อให้สภาเทศบาลนครสงขลาพิจารณาญัตติร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และญัตติอื่นๆ และผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาได้เรียกประชุมสภาเทศบาลนครสงขลา สมัยวิสามัญ โดยปรากฏตามประกาศจังหวัดสงขลา เรื่อง เรียกประชุมสภาเทศบาลนครสงขลา สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ซึ่งประธานสภาเทศบาลนครสงขลาได้มีหนังสือที่ ส ๑๐/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ถึงคณะผู้บริหาร/สมาชิกสภาเทศบาลนครสงขลา เพื่อนัดประชุมสภาเทศบาลนครสงขลา สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๑ ในวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ห้องประชุมสภาเทศบาลนครสงขลา นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๖ กำหนดว่า นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งเทศบาล ประธานสภาเทศบาลก็ดี หรือนายกเทศมนตรีก็ดี หรือสมาชิกสภาเทศบาลมีจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่งก็ดี อาจทำคำร้องยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดขอให้เปิดประชุมวิสามัญให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ถ้าเห็นสมควรก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเรียกประชุมวิสามัญได้ สมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีก จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๒๐ กำหนดว่า นอกจากการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกตามข้อ ๖ แล้ว การประชุมสภาท้องถิ่นมี ๒ ประเภท คือ (๑) การประชุมสามัญ และ (๒) การประชุมวิสามัญ ข้อ ๒๒ กำหนดว่า การเรียกประชุมสภาท้องถิ่น ตามข้อ ๒๐ ให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งเป็นหนังสือให้สมาชิกสภาท้องถิ่นทราบล่วงหน้า พร้อมทั้งปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนกำหนดวันเปิดสมัยประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่เป็นการประชุมอันรีบด่วนจะแจ้งกำหนดเปิดสมัยประชุมและปิดประกาศน้อยกว่านั้นก็ได้ แต่ไม่ให้น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม โดยให้ระบุเหตุอันรีบด่วนในหนังสือนั้นด้วย

/ และข้อ ๒๓ ...

และข้อ ๒๓ กำหนดไว้ว่า การนัดประชุมในระหว่างสมัยประชุมนั้นให้ทำเป็นหนังสือหรือจะบอกนัดในที่ประชุมสภาท้องถิ่นก็ได้ แต่ถ้าบอกนัดในที่ประชุม ให้ส่งหนังสือนัดประชุมไปยังผู้ที่ไม่ได้มาประชุมในเวลานั้นให้ทราบล่วงหน้าด้วย โดยให้แจ้งนัดประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าเป็นการประชุมอันรีบด่วนจะนัดน้อยกว่านั้นก็ได้ โดยให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งเหตุอันรีบด่วนไว้ในหนังสือนัดประชุม และแจ้งให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นทราบด้วย การประชุมสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้มีการนัดประชุม ไม่ให้ถือว่าเป็นการประชุมของสภาท้องถิ่น

ดังนั้น การเรียกประชุมสภาเทศบาลสมัยวิสามัญจึงต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ขั้นตอน และวิธีการ อันเป็นสาระสำคัญตามที่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๖ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๒๒ กำหนดไว้ดังกล่าว กล่าวคือ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เรียกประชุม แล้วประธานสภาเทศบาลมีหนังสือแจ้งให้สมาชิกสภาเทศบาลทราบ และปิดประกาศเรียกประชุมของผู้ว่าราชการจังหวัดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนกำหนดวันเปิดสมัยประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่เป็นการประชุมอันรีบด่วนจะแจ้งกำหนดเปิดสมัยประชุมและปิดประกาศน้อยกว่านั้นก็ได้ แต่ไม่ให้น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม โดยให้ระบุเหตุอันรีบด่วนในหนังสือนั้น เมื่อได้มีการเรียกประชุมสภาเทศบาลแล้ว จะนัดประชุมสภาเทศบาลเมื่อใดในสมัยประชุมวิสามัญที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้เรียกประชุมไว้นั้น ประธานสภาเทศบาลจะต้องดำเนินการนัดประชุม โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ขั้นตอน และวิธีการตามข้อ ๒๓ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ กล่าวคือ ทำเป็นหนังสือนัดประชุม หรือจะบอกนัดในที่ประชุมสภาท้องถิ่นก็ได้ แต่ถ้าบอกนัดในที่ประชุมให้ส่งหนังสือนัดประชุมไปยังผู้ที่ไม่ได้มาประชุมในเวลานั้นให้ทราบล่วงหน้าด้วย โดยให้แจ้งนัดประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าเป็นการประชุมอันรีบด่วนจะนัดน้อยกว่านั้นก็ได้ โดยให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งเหตุอันรีบด่วนไว้ในหนังสือนัดประชุม และแจ้งให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นทราบด้วย

ข้อเท็จจริงปรากฏตามรายงานที่จังหวัดสงขลาหารือมาว่า นายกเทศมนตรีนครสงขลาได้ทำคำร้องยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ขอให้เปิดประชุมสภาเทศบาลนครสงขลา สมัยวิสามัญ และผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาจึงได้ออกประกาศจังหวัดสงขลา เรื่อง เรียกประชุมสภาเทศบาลนครสงขลา สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เรียกประชุมสภาเทศบาลนครสงขลา สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๑ มีกำหนด ๑๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป และได้มีหนังสือจังหวัดสงขลา ที่ สข ๐๐๒๓.๔/๑๑๓๔๘ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ถึงนายกเทศมนตรีนครสงขลาแจ้งกำหนดเวลาเปิดประชุมสมัยวิสามัญและการเรียกประชุมสมัยวิสามัญดังกล่าวให้ทราบ ดังนั้น การเรียกประชุมสภาเทศบาลนครสงขลา สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๑ จึงต้องเป็นไปตามประกาศจังหวัดสงขลาฉบับนี้ คือ ต้องถือว่าได้มีการเรียกประชุมเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ อีกทั้งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงตามที่จังหวัดสงขลาหารือมาว่าประธานสภาเทศบาลนครสงขลาได้แจ้งเป็นหนังสือให้สมาชิกสภาท้องถิ่นทราบการเรียกประชุมสภาเทศบาล

/ ดังกล่าว ...

ดังกล่าวล่วงหน้า พร้อมทั้งปิดประกาศเรียกประชุมไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก่อนกำหนดวันเปิดสมัยประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่เป็นการประชุมอันรีบด่วนจะแจ้งกำหนดเปิดสมัยประชุมและปิดประกาศน้อยกว่านั้นก็ได้ แต่ไม่ให้น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม โดยให้ระบุเหตุอันรีบด่วนในหนังสือนั้นด้วย ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๒ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ แต่อย่างใด ซึ่งหากมิได้ดำเนินการตามข้อ ๒๒ แล้ว การเรียกประชุมสภาเทศบาลนครสงขลา สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๑ จึงมิได้กระทำให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ ทำให้การเรียกประชุมไม่ชอบด้วยกฎหมาย

อนึ่ง การนัดประชุมในระหว่างสมัยประชุมวิสามัญนั้น ต้องทำเป็นหนังสือ หรือจะบอกนัดในที่ประชุมสภาท้องถิ่นก็ได้ ตามข้อ ๒๓ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ดังนั้น เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาได้เรียกประชุมสภาเทศบาลนครสงขลา สมัยวิสามัญ โดยปรากฏตามประกาศของจังหวัดสงขลา เรื่อง เรียกประชุมสภาเทศบาลนครสงขลา สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๑ โดยประกาศเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ประธานสภาเทศบาลนครสงขลาสามารถนัดประชุมในระหว่างสมัยประชุมดังกล่าวได้ตั้งแต่มีการเรียกประชุมเป็นต้นไป คือ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ จะไปนัดประชุมก่อนที่จะเรียกประชุมมิได้ การที่ประธานสภาเทศบาลนครสงขลามีหนังสือที่ ส ๑๐/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑ นัดประชุมสภาเทศบาลนครสงขลาในระหว่างสมัยประชุมสภาวิสามัญดังกล่าวจึงเป็นการนัดประชุมก่อนที่จะมีการเรียกประชุมสภาเทศบาลนครสงขลา สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันติธร ยิ้มละมัย)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ผู้ประสาน สุขวสา ๐๘๓-๘๒๖๒๐๙๙

ข้อบัญญัติท้องถิ่น

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๙๒๐

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับการออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ สฎ ๐๐๒๓.๔/๕๘๑ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๐

ตามที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ขอหารือเกี่ยวกับกรณีที่เทศบาลตำบลบ้านเสด็จจะออกเทศบัญญัติเรื่อง การควบคุมโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. .... ขึ้นใช้บังคับ แต่จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเทศบาลตำบลบ้านเสด็จไม่สามารถออกเทศบัญญัติเรื่องดังกล่าวได้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายให้อำนาจแต่อย่างใด จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดสุราษฎร์ธานีดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาข้อเท็จจริงตามที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีหารือมาประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติขึ้นใช้บังคับโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อบทกฎหมายได้ในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และ (๒) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติ

๒. พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยการใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๔ กำหนดให้ผู้ที่จะทำการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้า จะต้องขอรับอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงทำการโฆษณาได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับอนุญาต และให้มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขลงในใบอนุญาตว่าด้วยเวลา สถานที่ และเครื่องอุปกรณ์ขยายเสียง และผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดนั้น และมาตรา ๑๐ กำหนดให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการอนุญาตซึ่งต้องไม่เกินฉบับละ ๑๐๐ บาท รวมทั้งกำหนดกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมาตรา ๒ กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ส่วนที่จะใช้ที่อื่นเมื่อใดให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ออกกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๔๙๓) ตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ ได้วางหลักเกณฑ์ในการขออนุญาตโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงไว้ตามข้อ ๑ ว่า ผู้ใดประสงค์จะขออนุญาตทำการโฆษณาตามความในมาตรา ๔ ให้ยื่นคำขอตามแบบ ฆษ. ๑ ท้ายกฎนี้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ข้อ ๒ ใบอนุญาตให้ทำการโฆษณานั้นให้ใช้แบบ ฆษ. ๑ ท้ายกฎนี้ ข้อ ๓ ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้เรียกเก็บดังนี้ ๑. การโฆษณากิจการที่ไม่เป็นไปในทำนองการค้า ฉบับละ ๑๐ บาท ๒. การโฆษณากิจการที่เป็นไปตามทำนองการค้า คือ ก. โฆษณาเคลื่อนที่ฉบับละ ๖๐ บาท และ ข. โฆษณาประจำที่ฉบับละ ๗๕ บาท และได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๔๙๙ ข้อ ๒ กำหนดว่า ในเขตเทศบาลให้นายกเทศมนตรีเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่

/นายกเทศมนตรี ...

นายกเทศมนตรีในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ ประกอบกับประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๔๙๙ จึงมีหน้าที่ดำเนินการตามที่พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ กำหนด และไม่มีบทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ที่บัญญัติให้เทศบาลไปตราเทศบัญญัติหรือมีอำนาจตราเทศบัญญัติใดขึ้นใช้บังคับอีก

๓. พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๓ กำหนดว่า ให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ เฉพาะในเขตเทศบาลต่าง ๆ ของจังหวัด ดังต่อไปนี้ กล่าวคือ ๓๑. จังหวัดสุราษฎร์ธานี นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเสด็จจึงเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ กำหนด โดยไม่ต้องตราเทศบัญญัติขึ้นใช้บังคับอีก ดังนั้น กรณีที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีความเห็นว่า เทศบาลตำบลบ้านเสด็จไม่สามารถออกเทศบัญญัติ เรื่อง การควบคุมโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. .... ขึ้นใช้บังคับได้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายให้อำนาจแต่อย่างใด นั้น กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิรัช ลดาลลิต)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

ที่ปรึกษาด้านกฎหมายและการต่างประเทศ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๓๐๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง หารือการตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี เรื่อง การดำเนินกิจการพาณิชย์เกี่ยวกับการค้าข้าว

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดอุดรธานี ที่ อด ๐๐๒๓.๔/๙๗๑ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๐

ตามที่จังหวัดอุดรธานีได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีดำเนินกิจการพาณิชย์เกี่ยวกับการค้าข้าวและการสีข้าวได้ส่งร่างข้อบัญญัติ เรื่อง การดำเนินกิจการพาณิชย์เกี่ยวกับการค้าข้าว พ.ศ. .... ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีพิจารณา นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๕ ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กล่าวคือ (๘) จัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ (๙) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดให้กิจการดังต่อไปนี้เป็นกิจการที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นสมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ กล่าวคือ (๑๗) ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า “ส่งเสริม” หมายความว่า เกื้อหนุน ช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น เช่น ส่งเสริมการลงทุน ส่งเสริมการศึกษา

๒. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ กำหนดว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (๑๗) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง

๓. คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๑๗๗/๒๕๕๘ เรื่อง อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีในการดำเนินโครงการส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและส่งเสริมกลุ่มอาชีพ กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและส่งเสริมกลุ่มอาชีพ โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ให้ความเห็นไว้สรุปได้ว่า แม้ว่ามาตรา ๔๕ (๘) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบ (๑๖) และ (๑๗) แห่งกฎกระทรวง

/(พ.ศ. ๒๕๔๑)...

(พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในอันที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยว จะส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพได้ แต่การดำเนินการดังกล่าวต้องมีลักษณะเป็นการส่งเสริมมิใช่เป็นการเข้าไปดำเนินกิจการนั้นๆ เสียเอง แต่ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและส่งเสริมกลุ่มอาชีพ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยจัดกิจกรรมล่องเรือไหว้พระ ๙ วัดรอบเกาะเกร็ด และได้จ้างเรือให้รับผู้โดยสารจากจุดลงทะเบียนล่องเรือไปรอบเกาะเกร็ดโดยจอดตามวัดต่างๆ ทั้ง ๙ วัด เพื่อให้ประชาชนไหว้พระ เดินเที่ยวชมและซื้อของในตลาดซึ่งจัดไว้ภายในบริเวณวัด โดยจัดเรือท่องเที่ยววันละสามรอบ บรรทุกผู้โดยสาร ๕๐ ถึง ๑๐๐ คนต่อหนึ่งรอบ โดยประชาชนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางดังกล่าว ซึ่งมิใช่เป็นเพียงการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว หากแต่มีลักษณะเป็นการประกอบกิจการนำเที่ยวในบริเวณเกาะเกร็ดเสียเอง ประกอบกับในเรื่องนี้ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า มีผู้ประกอบการเอกชนให้บริการเรือเพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวบริเวณรอบเกาะเกร็ดอยู่แล้ว โดยสามารถจ้างให้เรือดังกล่าวพาเที่ยวชมในบริเวณรอบเกาะเกร็ดและสามารถให้จอดตามวัดหรือสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ บริเวณเกาะเกร็ดได้ หรือหากองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะอำนวยการความสะดวกให้แก่ประชาชน ก็อาจประสานงานกับเอกชนที่ให้บริการเรือโดยสารในบริเวณใกล้เคียงให้มารับนักท่องเที่ยวไปตามจุดหมายที่มีการส่งเสริม โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีอาจตกลงกับผู้ให้บริการให้เรียกเก็บค่าโดยสารในอัตราที่สมเหตุสมผลก็ย่อมทำได้ การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีที่จัดหาเรือรับส่งประชาชน ไปยังจุดท่องเที่ยวโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจึงอาจเป็นการตัดทางทำมาหาได้ของผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวอยู่ และอาจเป็นการขัดต่อประเพณีการปกครองที่ห้ามมิให้รัฐกระทำการค้าขายแข่งขันกับเอกชน ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสร็จที่ ๑๕๖/๒๕๕๐

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีจึงมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีให้ดีขึ้น เช่น โดยการอำนวยความสะดวก ในเรื่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์แก่การประกอบอาชีพ การให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร แต่ต้องมิใช่เป็นผู้เข้าไปดำเนินกิจการใดๆ เสียเองอันจะเป็นการตัดทางทำมาหาได้ของผู้ประกอบอาชีพนั้น ซึ่งเป็นการขัดต่อประเพณีการปกครองที่ห้ามมิให้รัฐกระทำการค้าขายแข่งขันกับเอกชน ซึ่งการพิจารณาว่ากรณีใดเป็นการเข้าไปดำเนินกิจการใดๆ เสียเองอันจะเป็นการตัดทางทำมาหาได้ของผู้ประกอบอาชีพนั้น อันขัดต่อประเพณีการปกครองที่ห้ามมิให้รัฐกระทำการค้าขายแข่งขัน กับเอกชนหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงในพื้นที่แต่ละกรณีไป เช่น สภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงในท้องถิ่นนั้น สภาพการประกอบอาชีพภายในท้องถิ่นนั้น จึงเห็นควรแจ้งจังหวัดอุดรธานีได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ชัดเจน และสามารถนำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ข้างต้น ไปใช้เทียบเคียงพิจารณาในเรื่องที่หารือมานี้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดุษฎี สุวัฒวิตยากร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๔๔๖๓

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง หารือกรณีการพิจารณาทบทวนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดอนเจดีย์ที่ส่งไปประกาศในราชกิจจานเบกษา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ สพ ๐๐๒๓.๔/๘๒๗๔ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ตามที่จังหวัดสุพรรณบุรีได้ ขอหารือเกี่ยวกับการแก้ไขข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลดอนเจดีย์ พิจารณาทบทวนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดอนเจดีย์ เรื่อง การลดหย่อนภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ส่งลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาซึ่งมีเนื้อหาบางส่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไขก่อนนำไปลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา จังหวัดสุพรรณบุรีพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดอนเจดีย์ เรื่อง การลดหย่อนภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ถือเป็นกฎตามความหมายในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนเจดีย์และนายอำเภอดอนเจดีย์ได้ให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติดังกล่าวและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนเจดีย์ได้ลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดอนเจดีย์โดยมีผลใช้บังคับแล้ว จึงเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ ดังนั้น หากองค์การบริหารส่วนตำบลดอนเจดีย์มีความประสงค์จะแก้ไขเนื้อหาบางส่วนตามความเห็นของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีก่อนลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาย่อมต้องดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญเช่นเดียวกับการดำเนินการออกข้อบัญญัติตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับข้อ ๔๕ ข้อ ๕๐ และข้อ ๕๒ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงขอหารือว่าความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติและวรรคสามกำหนดว่าเมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายอำเภอให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป ดังนั้น เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลดอนเจดีย์ได้ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลฉบับดังกล่าวขึ้นใช้บังคับตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนเจดีย์ได้ลงนามประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดอนเจดีย์แล้ว การแก้ไขข้อบัญญัติดังกล่าว จึงต้องดำเนินการ

/ตรา่ง ...

ตราร่างข้อบัญญัติขึ้นเพื่อแก้ไขข้อบัญญัตินี้ตามหลักเกณฑ์ขั้นตอนและวิธีการตามที่มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดไว้ กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของจังหวัดสุพรรณบุรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๑๖๕๖๙

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง หารือการตราร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา เรื่อง การดำเนินกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสาร จังหวัดพังงา อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา พ.ศ. ๒๕๖๐

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพังงา ด่วนที่สุด ที่ พง ๐๐๒๓.๔/๙๓๓๕ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ตามที่จังหวัดพังงาได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับการตราร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา เรื่อง การดำเนินกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดพังงา อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงาดังกล่าว ประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐ กำหนดว่า การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีลักษณะเป็นการพาณิชย์อาจทำได้โดยการตราเป็นข้อบัญญัติ ทั้งนี้ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และมาตรา ๕๑ กำหนดว่า ข้อบัญญัติจะตราขึ้นได้ในกรณีดังต่อไปนี้ (๓) การดำเนินการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา ๕๐ โดยกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีลักษณะเป็นการพาณิชย์ไว้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งตามข้อ ๔ ได้ให้ความหมายของคำว่า “กิจการพาณิชย์” หมายความว่า การดำเนินการที่มีผลประโยชน์ในทางธุรกิจ อีกทั้งศาลฎีกาได้เคยวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินกิจการพาณิชย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ได้แก่ ตามคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๒๕๙๖/๒๕๒๐ ว่าพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มิได้นิยามคำว่าเทศพาณิชย์ไว้ และโจทก์ไม่ได้นำสืบว่ากิจการสถานธนานุบาลเป็นเทศพาณิชย์ แต่พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๙๓ นิยามคำว่า เทศ หมายถึง น. ประเทศ, บ้านเมือง, ถิ่นที่, ท้องถิ่น และนิยามคำว่า พาณิชย์ หมายถึง น. การค้าขาย คำว่า เทศพาณิชย์ จึงหมายถึง การค้าขายของประเทศ การค้าขายของบ้านเมืองและการค้าของท้องถิ่น และยังปรากฏความเห็นของคณะกรรมการร่างกฎหมายครบคณะฝ่ายข้างมาก ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๐๖/๒๕๒๐ เรื่อง หารือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติแร่ (กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอประทานบัตรทำเหมืองแร่) คณะกรรมการร่างกฎหมายครบคณะฝ่ายข้างมาก มีความเห็นว่า เมื่อกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัดมิได้กำหนดความหมายของคำว่า “การพาณิชย์” ไว้เป็นพิเศษ การตีความคำว่าการพาณิชย์จึงต้องตีความตามความหมายธรรมดา ซึ่งย่อมหมายถึง การลงทุนเพื่อแสวงหากำไรโดยทั่วๆ ไปนั้นเอง ดังนั้น การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีลักษณะเป็นการพาณิชย์ จึงต้องมีลักษณะเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์บริหารส่วนจังหวัดตามที่กฎหมายกำหนดไว้โดยประสงค์ที่จะหาผลประโยชน์ในทางธุรกิจ หรือค้าขายเพื่อแสวงหากำไรจากการดำเนินการนั้นด้วย ซึ่งจะต้องตราเป็นข้อบัญญัติ สำหรับกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ของตน

/และการ ...

และการดำเนินการนั้นมีรายได้เกิดขึ้น เช่น เกิดรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตจากการดำเนินการนั้น ตามที่มีกฎหมายกำหนด ตามนัยมาตรา ๗๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมิได้มีลักษณะที่ประสงค์จะหาผลประโยชน์ในทางธุรกิจ ค้าขาย เพื่อแสวงหากำไรแล้ว ก็มิใช่เป็นการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะต้องตราเป็นข้อบัญญัติ

โดยที่พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐ ได้กำหนดให้การดำเนินการที่มีลักษณะเป็นการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินกิจการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้แก่ จะต้องจัดให้มีการศึกษาและวิเคราะห์กิจการพาณิชย์โดยละเอียดเพื่อนำเสนอเป็นข้อบัญญัติต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามข้อ ๕ และเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการก่อน ตามข้อ ๖

๒. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ กำหนดว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือ ตาม (๑๓) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ และตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) ได้กำหนดภารกิจถ่ายโอนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและขนส่ง ให้ถ่ายโอนภารกิจสถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตพื้นที่ให้เทศบาล เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร และสถานีขนส่งนอกเขตพื้นที่ข้างต้นให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการบริหารจัดการร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นสถานที่ตั้งสถานีขนส่งผู้โดยสารนั้น ดังนั้น เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงาได้รับถ่ายโอนภารกิจสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดพังงาจากกรมการขนส่งทางบกแล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงาจึงมีอำนาจและหน้าที่ในการบริการสาธารณะเกี่ยวกับการดำเนินกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดพังงาดังกล่าว โดยต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๕/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการเพิ่มความปลอดภัยในรถโดยสารสาธารณะ ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงาสามารถจัดเก็บค่าบริการต่างๆ ในการดำเนินการของสถานีขนส่งจังหวัดพังงาดังกล่าวได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๕ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว

๓. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว มีข้อสังเกตและคำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว ดังนี้

๓.๑ จังหวัดพังงาควรตรวจสอบและพิจารณาว่า การดำเนินการจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงาในการจัดการและดูแลสถานีขนส่งจังหวัดพังงา มีลักษณะที่เป็นการดำเนินการพาณิชย์ คือเป็นการดำเนินการให้บริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีวัตถุประสงค์ที่จะหาผลประโยชน์ในทางธุรกิจหรือลงทุนเพื่อแสวงหากำไรด้วยหรือไม่ อย่างไร

๓.๒ กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงาประสงค์จะดำเนินกิจการพาณิชย์ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินกิจการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๕ กล่าวคือ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงาต้องจัดให้มีการศึกษาและวิเคราะห์กิจการพาณิชย์นั้นโดยละเอียดเพื่อนำเสนอเป็นข้อบัญญัติต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ถ้ากิจการพาณิชย์ดังกล่าวมีวงเงินหรือมีทรัพย์สินเกินห้าสิบล้านบาทจะว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาก็ได้ และที่ปรึกษาต้องจัดทำรายงานร่างขอบเขตของกิจการพาณิชย์นั้น พร้อมทั้งจัดทำความเห็นประเมินการดำเนินกิจการพาณิชย์นั้น เพื่อใช้

/ประกอบ ...

ประกอบการพิจารณาด้วย และข้อ ๖ กล่าวคือ เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเห็นด้วยกับการดำเนินกิจการพาณิชย์ให้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการก่อน ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่เห็นด้วยกับการดำเนินกิจการพาณิชย์ ให้แจ้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดทราบ ในกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่เห็นด้วยกับความเห็นของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดดังกล่าว ให้เสนอความเห็นหรือคำชี้แจงเพิ่มเติมต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาพร้อมด้วยเหตุผลและความจำเป็น หากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นด้วยกับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ส่งให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

๓.๓ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓๕/๕ กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ และนโยบาย (๒) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และ (๔) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงาจึงมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารราชการตลอดจนการสั่ง อนุมัติ และอนุญาตเกี่ยวกับการดำเนินการสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดพังงา รวมทั้งสามารถวางระเบียบเพื่อให้งานของสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดพังงาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยได้ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินกิจการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้วางหลักเกณฑ์ในการดำเนินกิจการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ตามข้อ ๙ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นประธาน ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น และหัวหน้าส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เกี่ยวข้องเป็นเลขานุการคณะกรรมการดังกล่าว มีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลและติดตามให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญา และรายงานผลการดำเนินงาน ความคืบหน้า ปัญหา และแนวทางแก้ไข กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงาจะไปตราข้อบัญญัติเกี่ยวกับกิจการพาณิชย์ เช่นตามที่ปรากฏในร่างข้อบัญญัติที่หารือมา กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดพังงา ซึ่งประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา เป็นประธาน และมีกรรมการประกอบด้วย รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงาที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงามอบหมาย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา ที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงาคัดเลือก จำนวน ๓ คน ผู้ทรงคุณวุฒิ ๒ คน ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา และขนส่งจังหวัดพังงา มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย บริหารวางแผน และควบคุม การดำเนินกิจการสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดพังงา หากการแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวนี้ขึ้นมาทำหน้าที่กำหนดนโยบาย บริหารงาน สั่ง หรืออนุมัติในกิจการดังกล่าวแทนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงาโดยไม่มีกฎหมายกำหนดให้อำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการนี้ได้ จึงเป็นการตราข้อบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์ที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้สามารถกระทำได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
หัวหน้ากลุ่มการกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๗๕๕๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง สภาเทศบาลตำบลเสาไห้ขอหารือเกี่ยวกับคะแนนเสียงยืนยันตามร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสระบุรี ที่ สบ ๐๐๒๓.๔/๑๒๑๓ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดสระบุรีได้ขอหารือเกี่ยวกับกรณีการยืนยันร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ของสภาเทศบาลตำบลเสาไห้ กรณีที่สภาเทศบาลตำบลเสาไห้ในคราวประชุมสมัยสามัญ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ สมัยที่ ๔ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ เพื่อพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีไม่เห็นชอบ มีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเสาไห้เท่าที่มีอยู่ จำนวน ๑๑ คน และมีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเสาไห้มีมติยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิม ด้วยคะแนนเสียง ๗ เสียง และไม่ยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิม ด้วยคะแนนเสียง ๓ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง และจังหวัดสระบุรีพิจารณาแล้วเห็นว่า คะแนนเสียงยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมมีคะแนนเสียงไม่ถึงสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเสาไห้เท่าที่มีอยู่ (ยืนยันด้วยคะแนนเสียงเพียง ๑.๙๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเสาไห้เท่าที่มีอยู่) ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ของเทศบาลตำบลเสาไห้จึงตกไป จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดสระบุรีถูกต้องหรือไม่ นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาเทศบาลได้มีมติเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติใด ในกรณีเทศบาลตำบลให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัติไปยังนายอำเภอเพื่อส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ในกรณีเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร ให้ประธานสภาเทศบาลส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา และมาตรา ๖๒ วรรคท้าย กำหนดว่า ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งนายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติต่อไป แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยให้ส่งร่างเทศบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลคืนไปยังสภาเทศบาล และให้สภาเทศบาลพิจารณาใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนมา ถ้าสภาเทศบาลมีมติยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติและแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบต่อไป แต่ถ้าสภาเทศบาลไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

คะแนนเสียงตามมาตรา ๖๒ วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังกล่าว เป็นการนับคะแนนเสียงแบบเสียงข้างมากแบบเด็ดขาด (Absolute Majority) คือ คะแนนเสียงข้างมากของจำนวนทั้งหมด ซึ่งอาจกำหนดให้เกินกึ่งหนึ่งหรือมากกว่านั้น เช่น สองในสามหรือสามในสี่ของสมาชิกทั้งหมดหรือเท่าที่มีอยู่ การหามติของที่ประชุมจึงต้องให้ได้คะแนนเสียงตามที่กำหนดไว้ คะแนนเสียงที่จะถือเป็นมติได้ต้องได้ตามจำนวนที่กำหนดไว้เท่านั้น

/กรณีที่ ...

กรณีที่หารือมาดังกล่าวปรากฏว่า สภาเทศบาลตำบลเสาไห้ในคราวประชุมสมัยสามัญ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ สมัยที่ ๔ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ เพื่อพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีไม่เห็นชอบ มีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเสาไห้เท่าที่มีอยู่ จำนวน ๑๑ คน และมีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเสาไห้มีมติยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิม ด้วยคะแนนเสียง ๗ เสียง และไม่ยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิม ด้วยคะแนนเสียง ๓ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง ดังนั้น กรณีที่จังหวัดสระบุรีพิจารณาแล้วเห็นว่า คะแนนเสียงยืนยันตามร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เดิม มีคะแนนเสียงไม่ถึงสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเสาไห้เท่าที่มีอยู่ (ยืนยันด้วยคะแนนเสียงเพียง ๑.๙๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเสาไห้เท่าที่มีอยู่) ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ของเทศบาลตำบลเสาไห้จึงตกไป กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของจังหวัดสระบุรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดุษฎี สุวัฒวิตยากร)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๖๗๙๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง หารือการขอรับความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองชัยภูมิ เรื่อง ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๖๑

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดชัยภูมิ ที่ ชย ๐๐๒๓.๔/๑๒๓๖๒ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดชัยภูมิได้ขอหารือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรณีที่สภาเทศบาลเมืองชัยภูมิได้ส่งร่างเทศบัญญัติเทศบาลเมืองชัยภูมิ เรื่อง ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิพิจารณา ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ และจังหวัดชัยภูมิมีความเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของสัตวแพทย์ของราชการท้องถิ่น รวมทั้งนายกเทศมนตรีในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้มีอำนาจดำเนินการตามที่กฎหมายฉบับนี้กำหนดไว้แล้ว โดยไม่มีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวกำหนดให้ส่วนราชการท้องถิ่นต้องตราข้อบัญญัติ หรือให้มีอำนาจตราข้อบัญญัติของท้องถิ่นขึ้นอีก ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายฉบับนี้สามารถใช้บังคับตามบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ได้ โดยไม่ต้องตราเป็นข้อบัญญัติของท้องถิ่น ดังนั้น เทศบาลเมืองชัยภูมิจึงไม่ต้องตราเทศบัญญัติเทศบาลเมืองชัยภูมิ เรื่อง ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๖๑ ขึ้นใช้บังคับ โดยเทียบเคียงกับหนังสือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๙๕๓ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๔นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า จังหวัดชัยภูมิสามารถนำแนวทางตามหนังสือดังกล่าวไปใช้เทียบเคียงได้ ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของจังหวัดชัยภูมิดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันติธร ยิ้มละมัย)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๕๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ผู้ประสาน
ดวงรัตน์ ๐๘-๓๘๒๖-๒๐๙๙

แนวทางปฏิบัติ

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๐๕๑๙

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๕ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง หารือการขอใช้ที่ดินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทองเพื่อก่อสร้างอาคารที่ทำการและอาคารที่พักอาศัยของสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดอ่างทอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดอ่างทอง ที่ อท ๐๐๒๓.๔/๑๙๐๒ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๕๙๑๔ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐

ตามที่จังหวัดอ่างทองได้ขอหารือเกี่ยวกับการขอใช้ประโยชน์ที่ดินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทองเพื่อก่อสร้างอาคารที่ทำการและอาคารที่พักอาศัยของสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดอ่างทอง พร้อมทั้งขอให้ตัดโฉนดที่ดินเนื้อที่ประมาณ ๖ ไร่ ๒ งาน เพื่อโอนกรรมสิทธิ์เป็นของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน โดยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทองพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบในการอนุญาตให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดอ่างทองใช้ประโยชน์ที่ดินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทองเพื่อก่อสร้างอาคารที่ทำการและอาคารที่พักอาศัยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดอ่างทองได้ จำนวน ๕ ไร่ อยู่บริเวณด้านในขวาสุด และขอให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดอ่างทองติดตั้งป้ายถาวร ณ บริเวณที่ก่อสร้างมีข้อความว่า “ที่ตั้งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดอ่างทองได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง” ซึ่งจังหวัดอ่างทองพิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินเพื่อใช้ประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทองที่ดำเนินการจัดซื้อที่ดินเพื่อใช้ในการสร้างสนามกีฬาจังหวัดอ่างทอง อันเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา ๑๗ (๑๘) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ดินแปลงดังกล่าวจึงถือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทองจะโอนที่ดินแปลงดังกล่าวมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกา ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๕ จังหวัดอ่างทองจึงขอหารือว่า ความเห็นของจังหวัดอ่างทองถูกต้องหรือไม่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทองสามารถให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวได้เพียงใด และมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ กำหนดว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น (๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่าที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ และ (๓) ทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นต้นว่าป้อม และโรงทหาร สำนักราชการบ้านเมือง เรือรบ อาวุธยุทธภัณฑ์ และมาตรา ๑๓๐๕ กำหนดว่า ทรัพย์สินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นจะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่

/ อาศัยอำนาจ ...

อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกา และประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๘ วรรคสอง กำหนดว่า ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเป็นที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองอาจถูกถอนสภาพหรือโอนไปเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นหรือนำไปจัดเพื่อประชาชนได้ ในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) ที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ถ้าทบวงการเมือง รัฐวิสาหกิจหรือเอกชนจัดหาที่ดินมาให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนแล้ว การถอนสภาพหรือโอนให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ แต่ถ้าพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือที่ดินนั้นได้เปลี่ยนสภาพไปจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน และมิได้ตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดตามอำนาจกฎหมายอื่นแล้ว การถอนสภาพให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และ (๒) ที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองใด ถ้าทบวงการเมืองนั้นเลิกใช้หรือไม่ต้องการหวงห้ามหรือสงวนต่อไปเมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพแล้ว คณะรัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ใช้หรือจัดหาประโยชน์ก็ได้ แต่ถ้าจะโอนต่อไปยังเอกชน ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ และถ้าจะนำไปจัดเพื่อประชาชนตามประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ดังนั้น กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทองจะโอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ได้ซื้อมาเพื่อใช้ในการก่อสร้างสนามกีฬาจังหวัดอ่างทอง ตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๕๓๐ เล่ม ๑๖ หน้า ๓๐ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อก่อสร้างอาคารที่ทำการและอาคารที่พักอาศัยของสำนักตรวจเงินแผ่นดิน จังหวัดอ่างทอง จึงต้องดำเนินการตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของจังหวัดอ่างทอง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทองทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุเทพ จุลเจริญ)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

ทั่วหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๗๓๓๕

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง หารือเกี่ยวกับการจ่ายเงินรางวัลจับกุม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดปทุมธานี ที่ ปท ๐๐๒๓.๔/ ๒๕๕๔๖ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาความเห็นคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๑

ตามที่จังหวัดปทุมธานีได้ขอหารือเกี่ยวกับการจ่ายเงินรางวัลจับกุม กรณีที่เทศบาลนครรังสิตได้ดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ต่อสถานีตำรวจประตูน้ำจุฬาลงกรณ์ให้ดำเนินคดีกับเจ้าของอาคารที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และสถานีตำรวจประตูน้ำจุฬาลงกรณ์ได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีพิจารณาเปรียบเทียบปรับและพิจารณาอัตราค่าปรับตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจึงมีความประสงค์ขอรับเงินรางวัลตามข้อ ๖ ข และ ค ในอัตราร้อยละ ๕๐ ของเงินค่าปรับที่ได้เปรียบเทียบ ตามข้อ ๑๐ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติและเทศบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๑๓ จังหวัดปทุมธานีจึงขอหารือเกี่ยวกับผู้มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าวนั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๙ กำหนดว่า ให้กระทรวงมหาดไทยตราระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการคลัง รวมตลอดถึงวิธีการงบประมาณ การรักษาทรัพย์สิน การจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สิน การจัดหาพัสดุและการจ้างเหมาขึ้นไว้ และมาตรา ๖๗ ได้กำหนดให้เทศบาลมีรายจ่ายดังต่อไปนี้ กล่าวคือ ตาม (๙) รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพันหรือตามที่กฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ และมาตรา ๗๗ ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงหรือระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้วางระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำผิดพระราชบัญญัติและเทศบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขึ้น โดยตามระเบียบดังกล่าว ข้อ ๔ ได้ให้ความหมายของคำว่า “เงินรางวัล” หมายความว่า เงินจำนวนหนึ่งที่เทศบาลได้พิจารณาสั่งจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้แจ้งความนำจับ เพื่อเป็นการตอบแทนความดีความชอบที่ได้ทำการสืบสวนจับกุมหรือแจ้งความนำจับจนได้ตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือกฎหมายอื่นใด อันเป็นประโยชน์ต่อกิจการของเทศบาลเมื่อผลสำเร็จตามเงื่อนไขซึ่งได้ระบุไว้ในระเบียบนี้ โดยข้อ ๖ ได้กำหนดให้เงินรางวัลตามระเบียบนี้แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ เงินรางวัลผู้แจ้งความนำจับ เงินรางวัลเจ้าหน้าที่ และเงินรางวัลพิเศษ ซึ่งข้อ ๘ กำหนดว่า เงินรางวัล

/ เจ้าหน้าที่ ...

เจ้าหน้าที่ คือเงินรางวัลที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ทำการสืบสวนจับกุมได้ตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ เงินรางวัลประเภทนี้จะจ่ายต่อเมื่อการได้เป็นไปแล้วตามเงื่อนไขต่อไปนี้ ก. การจับกุมได้ตัวผู้กระทำผิดเป็นผลสำเร็จด้วยการสืบสวนของตนเองโดยมิต้องอาศัยผู้แจ้งความนำจับ ข. พนักงานสอบสวนได้ทำการเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหา หรือศาลได้พิพากษาลงโทษจำเลย โดยคดีนั้นถึงที่สุดแล้ว ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ ได้ให้ความหมายของคำว่า “พนักงานสอบสวน” หมายความถึงเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน และ ค. ไม่มีการจ่ายเงินรางวัลแก่ผู้แจ้งความนำจับตามข้อ ๖

๒. คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๔๓/๒๕๕๑ วันพุธที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๑ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำผิดพระราชบัญญัติและเทศบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๑๓ ดังนี้

(๑) เงินรางวัลผู้แจ้งความนำจับนั้น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำผิดพระราชบัญญัติและเทศบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๑๓ มีวัตถุประสงค์จะจ่ายให้บุคคลภายนอกที่เป็นผู้นำเบาะแสหรือเค้าเงื่อนไขแห่งการกระทำความผิดมาบอกกล่าวหรือแจ้งความนำจับไว้แก่เจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ทำการจับกุมตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้เป็นผลสำเร็จเนื่องจากการแจ้งความของผู้แจ้งความนำจับ

(๒) เงินรางวัลเจ้าหน้าที่ จากบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่” ตามข้อ ๔ ได้กำหนดให้ “เจ้าหน้าที่” หมายถึง (๑) พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของเทศบาล (๒) เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้กระทำการสืบสวนจับกุมตัวผู้กระทำผิดพระราชบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือกฎหมายอื่นใดมาลงโทษ ซึ่งหากข้อเท็จจริงสามารถรับฟังได้ว่าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของเทศบาล หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้กระทำการสืบสวนจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษจากการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ผู้นั้นก็มีสิทธิได้ “เงินรางวัลเจ้าหน้าที่” ตามที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำผิดพระราชบัญญัติและเทศบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๑๓ กำหนดไว้ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้จับกุมผู้กระทำผิดด้วยตนเอง ส่วนหลักเกณฑ์การจ่ายเงินให้เป็นไปตามวิธีการจ่ายเงินรางวัลตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

(๓) เงินรางวัลพิเศษ เป็นเงินรางวัลที่จ่ายเพิ่มเติมให้แก่ผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่หากมีการปฏิบัติใดที่มีลักษณะพิเศษเข้าเงื่อนไขตามที่ข้อ ๙ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำผิดพระราชบัญญัติและเทศบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๑๓

ดังนั้น การจ่ายเงินรางวัลจับกุมประเภทเงินรางวัลเจ้าหน้าที่จะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่กำหนดตามข้อ ๘ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำผิดพระราชบัญญัติและเทศบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยต้องปรากฏว่า พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของเทศบาล หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้นั้นได้กระทำการสืบสวนจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษจากการสืบสวนของเจ้าหน้าที่นั้น จึงจะจ่ายเงินรางวัลเจ้าหน้าที่ได้ กรณีที่จังหวัดปทุมธานีหารือมาปรากฏแต่เพียงว่า มีผู้ขอใช้สิทธิรับเงินรางวัลตามข้อ ๖ ข เงินรางวัลเจ้าหน้าที่ และ ค เงินรางวัลพิเศษ ที่เทศบาลนครรังสิตได้ดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ต่อสถานีตำรวจประตูน้ำจุฬาลงกรณ์ให้ดำเนินคดีกับเจ้าของอาคารที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามข้อ ๑๐ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำผิดพระราชบัญญัติและเทศบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๑๓ ประกอบด้วย นายไพโรจน์ อินทร์เนื่อง รองนายกเทศมนตรี ผู้มอบอำนาจ ว่าที่ร้อยตรี ชาญวุฒิ บำเทิงเวชช์ ผู้อำนวยการสำนักการช่าง ผู้ตรวจสอบและพิจารณา นายวิรัตน์ จำเรียง ผู้อำนวยการส่วนควบคุมการก่อสร้าง ผู้ตรวจสอบ

/ และพิจารณา ...

และพิจารณา นายตรวจเขต ผู้รับมอบอำนาจของแต่ละคดี นิติกร ผู้ประสานคดีและพนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนแต่ละคดี โดยไม่ปรากฏรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เหล่านี้ว่ามีพฤติกรรมหรือการกระทำที่เข้าไปสืบสวนจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษจากการสืบสวนของเจ้าหน้าที่นั้นหรือไม่ อย่างไร ที่จะเข้าหลักเกณฑ์และเงื่อนไขให้จ่ายเงินรางวัลจับกุมประเภทเงินรางวัลเจ้าหน้าที่จากพฤติการณ์หรือการกระทำการดังกล่าว จึงขอให้จังหวัดปทุมธานีได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ครบถ้วนชัดเจนว่า การดำเนินการขอรับเงินรางวัลของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้กระทำการอย่างใดๆ ในการสืบสวน จับกุม ผู้กระทำความผิดเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำผิดพระราชบัญญัติและเทศบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๑๓ ข้อ ๘ กำหนดหรือไม่ โดยนำความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ดังกล่าว มาใช้ในการประกอบการพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายปฐมพงษ์ ทุมเงิน)

ระดับ ๙ กรมการปกครองมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๑๕๒๗๖

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติกรณีผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีพฤติการณ์ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์

อ้างถึง หนังสือจังหวัดกาฬสินธุ์ ด่วนที่สุด ที่ กส ๐๐๒๓.๔/๒๙๒๕ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๑

ตามที่จังหวัดกาฬสินธุ์ได้ขอหารือแนวทางปฏิบัติกรณีผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีพฤติการณ์ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เนื่องจากจังหวัดกาฬสินธุ์ได้ดำเนินการตามหนังสือจังหวัดกาฬสินธุ์ ด่วนที่สุด ที่ กส ๐๐๒๓.๔/ว ๒๑๘๘ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง แจ้งกำชับการดำเนินการทางวินัย กรณีข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และหนังสือจังหวัดกาฬสินธุ์ ด่วนที่สุด ที่ กส ๐๐๒๓.๔/ว ๒๔๔๐ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง แนวทางการตรวจสอบผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นมิให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จังหวัดกาฬสินธุ์เห็นว่าเนื่องจากการดำเนินการตามหนังสือดังกล่าว มีผลกระทบต่อสิทธิและหน้าที่ของบุคคล และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแนวทางปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี จึงขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีพฤติการณ์ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาข้อหารือของจังหวัดกาฬสินธุ์ประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่ ๑ กรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๗๙ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยใช้ดุลพินิจสั่งให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง ในกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติตนฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๗๓ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจใช้ดุลพินิจสั่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ในกรณีที่นายกเทศมนตรีปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการและพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๙๒ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งได้ เมื่อปรากฏว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่

/พระราชบัญญัติ ...

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓๗ กำหนดว่า รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตา ๓๕/๑ ซึ่งมาตรา ๓๗ วรรคสอง และมาตรา ๓๖ วรรคสอง กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดลง พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๘ โสฬส กำหนดว่า รองนายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ นว ซึ่งมาตรา ๔๘ โสฬส วรรคสาม และมาตรา ๔๘ ปัญจทศ วรรคสาม กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นรองนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลง และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๔/๑ กำหนดว่า รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๘/๔ ซึ่งมาตรา ๖๔/๑ วรรคสาม และมาตรา ๖๔ วรรคสอง กำหนดให้นายอำเภอสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลง

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๑ กำหนดว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดลง เมื่อ (๖) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙ วรรคสอง และเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๙ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลง เมื่อ (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง และเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็วคำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๗ ตรี กำหนดว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงเมื่อ (๗) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ทวิ และเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ให้นายอำเภอสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งไว้ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๐๘๑/๒๕๕๘ สรุปได้ว่าการพ้นจากตำแหน่งตามคำสั่งของผู้มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง การที่บุคคลนั้นจะพ้นจากตำแหน่งได้ก็ต่อเมื่อผู้มีอำนาจได้สั่งให้พ้นจากตำแหน่ง ดังนั้น ในกรณีที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว การสอบสวนหรือดำเนินการเพื่อจะสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งจึงไม่อาจกระทำได้ เว้นแต่การสั่งให้ออกนั้นจะมีผลทำให้บุคคลนั้น ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งอื่นใดต่อไป การสอบสวนเพื่อดำเนินการให้เกิดผลดังกล่าว จึงย่อมกระทำต่อไปได้ และได้ให้ความเห็นไว้ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๙๒๖/๒๕๕๕ เรื่อง การสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด สรุปได้ว่า กรณีการพ้นจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นโดยผลของกฎหมายเนื่องจากเป็นผู้มีพฤติกรรมหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งการพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายนี้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งอีก ดังนั้น เมื่อมีข้อสงสัยว่าสมาชิกภาพของบุคคลนั้น

/สิ้นสุดลง ...

สิ้นสุดลงหรือไม่ จึงเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนที่จะสอบสวนจนเป็นที่ยุติ และหากการพ้นจากตำแหน่งกรณีดังกล่าวทำให้เกิดเป็นลักษณะต้องห้ามมิให้ผู้นั้นสมัครรับเลือกตั้งได้อีกหรือตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ผู้มีอำนาจย่อมต้องดำเนินการสอบสวนให้ได้ความประจักษ์ เพราะจะมีผลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งของบุคคลนั้นต่อไป

กรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจึงต้องพิจารณาว่ามีข้อเท็จจริงเป็นประการใด มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างไร เช่น ติดยาเสพติดให้โทษซึ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้ความหมายของคำว่า “ติดยาเสพติดให้โทษ” ไว้ว่าเสพเป็นประจำติดต่อกันและตกอยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องพึ่งยาเสพติดให้โทษนั้น โดยสามารถตรวจพบสภาพเช่นว่านั้นได้ตามหลักวิชาการ หรือกรณีเป็นผู้ผลิตซึ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้ความหมายของคำว่า “ผลิต” หมายความว่า เพาะ ปลูก ทำ ผสม ปรุง แปรสภาพ เปลี่ยนรูป สังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์และให้หมายความรวมตลอดถึง การแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุด้วย หรือเป็นผู้จำหน่าย ซึ่งหมายความว่า ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ หากผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยเป็นผู้ผลิตหรือจำหน่ายยาเสพติดให้โทษอันเป็นการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ แล้ว ต้องพิจารณาต่อไปว่า เมื่อผู้มีอำนาจกำกับดูแลสั่งให้พ้นจากตำแหน่งหรือให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงเพราะการกระทำผิดดังกล่าวผลของการสั่งให้พ้นจากตำแหน่งนั้นทำให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้นเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้งตามที่กฎหมายกำหนดไว้ประการใดหรือไม่ เช่น การเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๘ เบญจ (๔) ที่กำหนดให้บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม กล่าวคือ เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งถูกให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

ประเด็นที่จังหวัดกาฬสินธุ์หารือมาว่ากรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นเสพยาเสพติดที่อาจเข้าข่ายติดยาเสพติดซึ่งเป็นเหตุทำให้พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากมีกรณีเช่นนั้นเกิดขึ้น แม้บุคคลดังกล่าว จะยื่นหนังสือลาออกก่อนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี จะวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่งหรือวินิจฉัยให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงก็จะต้องดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยเพื่อให้มีผลทำให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งหรือสมาชิกภาพสิ้นสุดลงด้วยเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ต่อไปด้วย นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓๖ (๔) มาตรา ๓๗ (๕) และมาตรา ๑๑ (๖) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๘ ปัญจทศ (๔) มาตรา ๔๘ โสฬส (๕) และมาตรา ๑๙ (๔) และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๔ (๔) มาตรา ๖๔/๑ (๕) และ มาตรา ๔๗ ตรี (๗) และได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นตามกฎหมายดังกล่าวต้องพ้นจากตำแหน่งหรือสมาชิกภาพสิ้นสุดลง เพราะเหตุที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นด้วยโดยกำหนดให้เป็นการพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย ซึ่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓๕/๑ มาตรา ๓๕/๓ วรรคสาม

/และมาตรา ...

และมาตรา ๙ วรรคสอง พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๘ เบญจ มาตรา ๔๘ นวและมาตรา ๑๕ วรรคสอง และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๘/๑ มาตรา ๕๘/๔ และมาตรา ๔๗ ทวิ กำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นรองผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมีคุณสมบัติและต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นและตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๕ กำหนดว่าบุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง กล่าวคือ ตาม (๑) ติดยาเสพติดให้โทษ ดังนั้น หากผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้ใดติดยาเสพติดให้โทษย่อมเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดไว้ บุคคลดังกล่าวจึงต้องพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นไว้ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๙๒๖/๒๕๕๕ เกี่ยวกับการถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่น กรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นดังกล่าวได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งที่กระทำผิดไปแล้วสรุปได้ว่า กรณีการพ้นจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นโดยผลของกฎหมายเนื่องจากเป็นผู้มีพฤติกรรมหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดไว้ กล่าวคือ เมื่อมีข้อสงสัยว่าสมาชิกภาพของบุคคลนั้นสิ้นสุดลงดังกล่าวเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนที่จะสอบสวนจนเป็นที่ยุติ

๒. ประเด็นที่ ๒ กรณีที่จังหวัดกาฬสินธุ์มีความเห็นว่า ในกรณีที่ข้าราชการที่เสพหรือติดยาเสพติดแต่ยังไม่พ้นจากสภาพการใช้ยาเสพติด จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ดังนั้น หากปรากฏว่าข้าราชการมีพฤติการณ์เช่นว่านั้น การที่หน่วยงานต้นสังกัดได้ดำเนินการทางวินัยโดยถือว่าเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงและสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก แล้วแต่กรณี รวมถึงให้ออกจากราชการไว้ก่อน จึงไม่เป็นการขัดต่อหลักเกณฑ์ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐แต่อย่างใด นั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

(๑)สำนักงาน ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ได้แจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติกรณีพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างเสพยาเสพติด ถือว่าเป็นผู้ผิดวินัยฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามมาตรฐานทั่วไป และให้นำมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ที่เห็นชอบหลักการให้โอกาสผู้ติดเชื้อเอดส์ คนพิการ และผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดซึ่งพ้นจากสภาพการใช้ยาเสพติดเข้าทำงาน หรือรับการศึกษาต่อ ในหน่วยงานภาครัฐตามนัยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๓๘ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ มาใช้กับพนักงานส่วนท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้ ตามนัยหนังสือสำนักงาน ก.อบต. ก.ท. และ ก.จ. ที่ มท ๐๘๐๙.๑/ว ๗๓๓ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๖ และหนังสือสำนักงาน ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ที่ มท ๐๘๐๙.๖/ว ๓๕ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙

(๒) การดำเนินการทางวินัยกับพนักงานส่วนท้องถิ่นที่เสพหรือติดยาเสพติดนั้น มีแนวทางปฏิบัติตามนัยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ล ๒๒๒ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๕ สรุปได้ว่า “หากปรากฏว่าข้าราชการผู้เสพ หรือติดยาเสพติดนั้น ยังไม่พ้นจากสภาพการใช้ยาเสพติด ย่อมไม่อาจนำมติคณะรัฐมนตรีฉบับดังกล่าวมาใช้บังคับได้” ซึ่งแนวทางปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวนำมาใช้กับพนักงานส่วนท้องถิ่นได้ตามนัยหนังสือสำนักงาน ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ที่ มท ๐๓๑๓.๗/ว ๘๘๙ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ ดังนั้น หากปรากฏว่าข้าราชการมีพฤติการณ์เช่นว่านั้น การที่หน่วยงานต้นสังกัดได้ดำเนินการทางวินัย โดยถือว่าเป็น

/การกระทำ ...

การกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงและสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก แล้วแต่กรณี รวมถึงให้ออกจากราชการไว้ก่อน จึงไม่เป็นการขัดต่อหลักเกณฑ์ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและ
ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว.๑๔๒๙

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๒๗ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานการตรวจสอบโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ ตผ ๐๐๑๖/๕๖๒๒ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙

ด้วยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งว่า ได้ตรวจสอบโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัด โดยการจัดทำและติดตั้งป้ายนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหลายแห่ง แล้วมีความเห็นว่า การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ในแต่ละจังหวัดเป็นภารกิจหลักของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด รวมทั้งจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการในเขตพื้นที่จังหวัด และการส่งเสริมการท่องเที่ยวและเผยแพร่ประเทศไทยในด้านความงามของธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา และวิวัฒนาการของเทคโนโลยี ตลอดจนกิจการอย่างอื่นอันจะเป็นการชักจูงให้มีการเดินทางท่องเที่ยว เป็นภารกิจหน้าที่โดยตรงของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬารวมทั้งแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการ นโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติดังกล่าว และตามประกาศคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ คาดหวังว่าจะช่วยลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนของหน่วยงานภาครัฐในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้กำหนดให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการดำเนินการ ดังนั้น การดำเนินการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง ๖ แห่ง โดยการติดตั้งป้ายโฆษณา ซึ่งมีมูลค่าสูงและไม่อาจประเมินผลสำเร็จที่ได้จากการประชาสัมพันธ์ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงเป็นความเสี่ยงที่ทำให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณไม่เกิดความคุ้มค่า และมีความซ้ำซ้อนกับสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) รวมทั้งไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติในการช่วยลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนของหน่วยงานภาครัฐในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว และเป็นไปในทิศทางเดียวกันภายใต้การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหากทุกจังหวัดมีการดำเนินการในลักษณะเช่นเดียวกันนี้ จะทำให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณโดยรวมของประเทศมีความซ้ำซ้อน และไม่เกิดความคุ้มค่า เพื่อให้การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ จึงมีข้อเสนอแนะให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นได้ควบคุมการดำเนินการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่รับผิดชอบ เพื่อให้สอดคล้องแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนของหน่วยงานภาครัฐในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว และเป็นไปในทิศทางเดียวกันภายใต้การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยให้มีการประสานความร่วมมือกับสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

/กระทรวง...

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔๕ (๘) คือ จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ (๑๔) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง การบังคับใช้แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ถ่ายโอนภารกิจของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เช่น การวางแผนการท่องเที่ยว การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดและให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณเกิดความคุ้มค่า จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและชี้แจง แนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดให้ดำเนินการในเรื่องการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคำนึงถึงความคุ้มค่าในเชิงภารกิจและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนศิษฐ์ สุขเจริญ)

[illegible]

[illegible]

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕
โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๐๓๑๕

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง การทำกิจการนอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๒๓๘๘๓ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘
๒. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๐๓๘๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๓

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้รับการสอบถามข้อกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการทำกิจการนอกเขต โดยเฉพาะกรณีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์หรือการจัดงานที่มีลักษณะเป็นการขั่วคราวนอกเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าจะต้องดำเนินการขอทำกิจการนอกเขตตามที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบัญญัติไว้หรือไม่ เพื่อให้การทำกิจการนอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความถูกต้อง ในกรณีดังกล่าวนี้กระทรวงมหาดไทยได้เคยมีการตอบข้อหารือของจังหวัดไว้แล้ว ดังนั้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางการพิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยจึงขอชักซ้อมหลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติในการทำกิจการนอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๖ ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ ทวิ และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๗๓ ได้วางหลักเกณฑ์ในการทำกิจการนอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวไว้ กล่าวคือ

๑.๑ กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) การนั้นจำเป็นต้องกระทำและเป็นการที่เกี่ยวเนื่องกับกิจการที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) ได้รับความยินยอมจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ

(๓) ได้รับความยินยอมจากสภาแห่งราชการส่วนท้องถิ่น หรือสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

๑.๒ กรณีเทศบาลต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) การนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวเนื่องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ภายในเขตของตน

(๒) ได้รับความยินยอมจากสภาเทศบาล คณะกรรมการสุขาภิบาล สภาจังหวัด หรือสภาตำบลแห่งท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และ

(๓) ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

/๑.๓ กรณีองค์การ ...

๑.๓ กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) ได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และ

(๒) กิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน

๒. การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งได้เคยให้ความเห็นกรณีการดำเนินกิจการของกรุงเทพมหานคร แบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๒.๑ อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การบริหารจัดการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และการพัสดุ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับนิติบุคคลอื่นทั่ว ๆ ไป ที่สามารถดำเนินการอย่างใด และ ณ ที่ใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการจัดฝึกอบรมสัมมนาบุคลากรจะกระทำในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือ ณ ที่อื่นใด ก็ย่อมกระทำได้

๒.๒ อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการที่ต้องกระทำตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดให้มีบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนภายในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่นี้นอกเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการได้จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขและวิธีการตามที่กฎหมายกำหนด

๓. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวนอกเขตพื้นที่เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้พบเห็นเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่หรือร่วมกิจกรรม โดยติดตั้งไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ ที่เหมาะสมนอกเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ในลักษณะนี้ บุคคลหรือองค์กรใด ๆ โดยทั่วไปก็สามารถดำเนินการได้ มิได้มีลักษณะเป็นกิจการอันเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจะต้องพิจารณาถึงผลกระทบใด ๆ ที่มีต่อประชาชนในพื้นที่ของตนเพื่อคุ้มครองดูแลอำนวยความผาสุกแก่ประชาชนของตน และให้ความยินยอมตามบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องการทำกิจการนอกเขตดังกล่าวข้างต้น

๔. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินกิจการต่าง ๆ นอกเขตพื้นที่เป็นการชั่วคราว เช่น การจัดกิจกรรมแสดง นิทรรศการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลงานหรือวัฒนธรรมประเพณี หรือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยจัดซุ้มแสดงนิทรรศการ ผลงาน จัดเวทีการแสดงต่าง ๆ นั้น รูปแบบการจัดงานมีลักษณะเป็นการชั่วคราว มีกำหนดระยะเวลาดำเนินการ เมื่องานเสร็จต้องรื้อถอนออกไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดทำกิจกรรมเหล่านี้นอกเขตได้โดยมิต้องดำเนินการขอทำกิจการนอกเขตตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากเป็นกิจกรรมซึ่งบุคคลหรือองค์กรโดยทั่วไปสามารถดำเนินการได้ และมิใช่กิจกรรมอันเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจะต้องพิจารณาถึงผลกระทบใด ๆ ที่มีต่อประชาชนในพื้นที่ของตน เพื่อคุ้มครองดูแลอำนวยความผาสุกแก่ราษฎรของตน และต้องให้ความยินยอมตามบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องการทำกิจการนอกเขต

/๕. ในการดำเนินการ ...

๕. ในการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ติดตั้งไว้นอกเขต หรือจัดกิจกรรมแสดงหรือนิทรรศการอื่นใดตามข้อ ๓ และข้อ ๔ จะต้องคำนึงและพิจารณาถึงความเหมาะสม ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ ไม่กระทำซ้ำซ้อนกับที่หน่วยงานอื่นได้จัดให้มีขึ้น และต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือข้อบัญญัติของท้องถิ่นนั้น ๆ

จึงเรียนมาเพื่อทราบและขอให้จังหวัดแจ้งนายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและ
ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๕๒
ผู้ประสานงาน
นางสาวจริยาภรณ์ สมปู่ ๐๘-๓๘๒๖-๒๐๙๙

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทย

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพ ๑๐๓๐๐

โทร. ๐๒-๒๔๑-๙๐๓๖